

V. Sądownictwo

A. Przegląd Orzecznictwa

ORZECZNICTWO KARNE SĄDU NAJWYŻSZEGO

I. Kodeks karny.

Art. 21 k. k. Użycie siły fizycznej przez funkcjonariuszów policji jest z mocy art. 14 i w warunkach tego artykułu rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. Ust. poz. 27/31) dopuszczalne, i nie może przeto stanowić bezprawnej napaści, którą przewiduje art. 21 k. k. (8. VI. 1934 r., 2 K. 645/34).

Art. 23 § 1 k. k. Do uznania usiłowania z § 1 art. 23 k. k. wystarczy ustalenie choćby pojedynczej czynności w łańcuchu działań, prowadzących do dokonania danego przestępstwa, byleby czynność była skierowana bezpośrednio do urzeczywistnienia działania przestępnego. (17. IX. 1934 r., 1 K. 590/34).

Art. 25 k. k. Przy „dobrowolnem odstąpieniu od działania” (art. 25 k. k.) w wypadku, gdy istnieją przyczyny tegoż zewnętrzne i wewnętrzne, należy ustalić, czemu dać przewagę, woli sprawcy, czy też okolicznościom zewnętrznym.

Zachodzi brak cechy „dobrowolnego odstąpienia od działania”, jeżeli zewnętrzne okoliczności wpłynęły w ten sposób na wolę sprawcy przymusowo, że według doświadczeń życia praktycznego, te właśnie zewnętrzne okoliczności usunęły duchową podniecię, która ukształtowała już była wolę popełnienia przestępstwa. (4. VI. 1934 r., 3 K. 573/34).

Art. 36 k. k. Przewidziany w art. 36 k. k. zbieg ustaw karnych zachodzi wówczas, jeśli sprawca jednym działaniem, czy też zaniechaniem narusza kilka przepisów karnych, jednakże pod warunkiem, iżby żaden z obrażonych przepisów nie wyczerpywał całego stanu faktycznego. (5. VI. 1934 r., 2 K. 600/34).

Art. 50 k. k. Przepadek (konfiskata) przedmiotów majątkowych i narzędzi (art. 50 k. k.) jest karą dodatkową (art. 44 k. k.), która nie jest objęta przepisem art. 2 prawa o wykroczeniach; stosowanie zatem przepadku (konfiskaty) przy wykroczeniach jest do-

puszczalne tylko w przypadkach poszczególnych, wymienionych w odnośnych przepisach prawa o wykroczeniach (np. art. 21, 40, 50 i inne). (9. VIII. 1934 r., 2 K. 710/34).

Art. 69 i 70 k. k. Umieszczenie nieletniego, który popełnił czyn zabroniony pod groźbą kary, w zakładzie poprawczym stanowi sui generis karę w rozumieniu art. 37 k. k. i nast. (18. VI. 1934 r., 1 K. 416/34).

Art. 86 k. k. Bieg przedawnienia ścigania, zaczynający się W myśl art. 86 k. k. od chwili „popełnienia” przestępstwa, należy rozumieć od chwili ukończenia ostatniego czynu sprawcy, należącego do działania wykonawczego, nie zaś dopiero od momentu wywołania skutku i dokonania przestępstwa.

Charakter instytucji przedawnienia sprawia, że Sąd Najwyższy może sam dokonywać ustaleń okoliczności, dotyczących zagadnienia przedawnienia. (11. VI. 1934 r., 2 K. 621/34).

Art. 127 k. k. 1. Bezprawne postępowanie jest działaniem zdolnym do ponizenia działającego w opinii publicznej nawet wtedy, gdy jest wynikiem winy nieumyślnej, tudzież bez względu na to, czy dana osoba z bezprawnego działania spodziewa się odnieść korzyść materialną.

Za sprawcę zniewagi z art. 127 k. k. należy uważać nie tylko autora ułotki, lecz także tych, którzy ją rozpowszechniają, choćby tylko ze świadomością i zgodą na skutek w art. 127 k. k. przewidziany, lub tylko na przestępność działania (art. 14 k. k.), przy czym każdy z nich jest sprawcą samoistnym, którego odpowiedzialność nie zależy od odpowiedzialności innych osób. (17. V. 1934 r., 3 K. 426/34).

2. Zajęcie urzędowe władz wymiaru sprawiedliwości nie ograniczają się do samego tylko wyrokowania, a obejmują z natury rzeczy zarówno czynności przygotowawcze, jak i wykonawcze i znieważenie sądu w czasie wykonywania tych czynności nie pozbawia czynu cech przestępstwa w art. 127 k. k. przewidzianych. (18. VI. 1934 r., 2 K. 590/34).

3. Wyrażenie tylko wtedy «taje się znieważającym i posiada znamiona przestępstwa z art. 127 k. k., jeżeli wykazuje cechy określone w art. 255 lub 256 k. k. (13. VIII. 1934 r., 3 K. 705/34).

Art. 129 k. k. Dla zastosowania art. 129 k. k. nie jest jednocześnie niezbędnym, by przemoc doprowadziła do celu i by urzędnik zaniechał z tej przyczyny czynności urzędowej, wystarczy by przemocą w tym właśnie celu użyto. (11. VI. 1934 r., 2 K. 611/34).

Art. 131 k. k. 1. Do karygodności wyższej z art. 131 k. k. należy działanie w porozumieniu, a więc wymagana jest pełna świadomość celu, do którego sprawcy dążą i wyraźna zmowa bez względu

na to, czy porozumienie to miało być krótkotrwałe i obejmowało jedno specjalne działanie według oznaczonego planu. (17. IX. 1934 r., 1 K. 572/34).

2. Wspólne Działanie (świadome, bądź przypadkowe), pochodzące tylko z jednego zamiaru przestępnego, nie wypełnia „porozumienia”, przewidzianego w art. 131 k. k., które obejmuje rzeczywiste porozumienie się sprawców co do dokonania przestępstwa. (20. IX. 1934 r., 2 K. 891/34).

Art. 132 § 1 k. k. Znieważenie urzędnika, objęte art. 132 § 1 k. k., przez osobę, która w czasie dokonania tego przestępstwa również pełniła obowiązki służbowe, nie pozbawia znieważenia cech przestępstwa, a przeciwnie, okoliczność taka może stanowić podstawę do zastosowania art. 291 k. k. i podwyższenia zastosowanego wymiaru kary. (18. VI. 1934 r., 2 K. 571/34).

Art. 133 k. k. Do wypełnienia istoty czynnej napaści na urzędnika w rozumieniu art. 133 k. k., niezbędne jest, aby w zamiarze sprawcy tkwiło dokonanie gwałtu na osobie urzędnika nie jako samej przemocy fizycznej ku skutecznieniu celu przestępnego z art. 129, lub z art. 130 k. k., lecz jako (świadome) naruszenie cielesnej nietykalności urzędnika. (20. IX. 1934 r., 2 K. 822/34).

Art. 134 k. k. Przedmiotowa istota przestępstwa z art. 134 k. k. jest wypełniona, skoro oświadczenie gotowości zaofiarowania korzyści w celu skłonienia urzędnika do naruszenia obowiązku służbowego, zostanie złożone w tym zamiarze, by ono doszło do wiadomości urzędnika; moment dojścia do wiadomości urzędnika stanowi o dokonaniu czynu, natomiast w przypadku niedojścia z powodów, niezależnych od woli sprawcy, zachodzi usiłowanie.

Okoliczność, od kogo wyszła inicjatywa udzielenia korzyści jak i okoliczność, z jakiego źródła urzędnik tę wiadomość posiadał — są dla istoty przestępstwa z art. 134 k. k. obojętne. (13. VIII. 1934 r., 2 K. 731/34).

Art. 140 k. k. Zeznający, bez względu na to, czy zwrócono mu uwagę na odpowiedzialność karną za fałszywe zeznanie czy nie, ponosi odpowiedzialność karną z art. 140 k. k.

Do podmiotowej istoty fałszywych zeznań z art. 140 k. k. należy umyślność działania, zatem świadomość, że zeznający zeznaje nieprawdę, czyli zeznaje „wbrew swej lepszej wiedzy” (12. VI. 1934 r., 3 K. 636/34).

Art. 143 k. k. Formalne oskarżenie w postaci doniesienia nie jest koniecznym warunkiem przestępstwa z art. 143 k. k. i odpowiedzialność za fałszywe oskarżenie nie wyłącza okoliczność, że nastąpiło ono na skutek wywiadu, zarządzonego w myśl art. 245 k. p.

k., w celu wyjaśnienia, czy przestępstwo istotnie popełniono i czy jest podstawa do wszczęcia postępowania sądowego. (24. IV. 1934 r., 2 K. 289/34).

Art. 147 k. k. Przestępstwa z art. 147 k. k. dopuszcza się ten, kto fałszywie zawiadamia władzę „o fakcie popełnienia” zbrodni lub występku bez wskazania sprawcy, natomiast fałszywe wskazanie na pewną osobę przed władzą powołaną do ścigania, jako na „sprawcę przestępstwa” uzasadnia kwalifikację z art. 143 k. k., bądź też z art. 255 k. k. zależnie od zamiaru sprawcy. (26. VI. 1934 r., 2 K. 676/34).

Art. 154 k. k. Forma, w jakiej nawoływanie do przestępstwa się przejawia, jest dla istoty przestępstwa z art. 154 k. k. obojętna. Pod pojęcie nawoływania podpada nie tylko ustne wzywanie większej ilości osób do popełnienia przestępstwa. Niesienie transparentów dowodzi solidaryzowania się z hasłami, wypisanymi na nich, co wystarcza dla bytu przestępstwa z art. 154 k. k. (20. IX. 1934 r., 1 K. 549/34).

Art. 156 k. k. Przy rozesłaniu ulotek do poszczególnych osób w kopertach, wobec większej ilości tych osób oraz świadomości sprawców, że użyty przez nich sposób działania miał charakter działania „publicznie”, zachodzi znamię „publiczności”. (13. IX. 1934 r., 1 K. 542/34).

Art. 159 k. k. 1. Dla bytu przestępstwa z § 1 art. 159 k. k. obojętne jest z jakiego źródła sprawca zaczerpnął rozpowszechnione przezeń wiadomości, a w szczególności, czy dowiedział się o faktach rozpowszechnionych bezpośrednio lub pośrednio od osoby, prowadzącej dochodzenia lub śledztwo, lub też z odnośnych akt sprawy. (17. V. 1934 r., 1 K. 307/34).

2. Do istoty przestępstwa z art. 159 k. k. nie należy rzeczywiste zrzucenie szkody wymiarowi sprawiedliwości, nasilenie zaś przestępne czynu, co do którego władza powołana do ścigania przedsięwzięła czynności śledcze, jest obojętne. (13. VIII. 1934 r., 3 K. 744/34).

Art. 160 k. k. 1. Dla odpowiedzialności z art. 160 k. k. jest konieczna świadomość nabywcy, że rzecz uzyskana została zapomocą przestępstwa, bez względu na to czy się ją nabywa od samego sprawcy przestępstwa, czy też od tego, kto nawet nie jest świadom jej pochodzenia z przestępstwa. (27. IV. 1934 r., 2 K. 355/34).

2. Dla bytu przestępstwa z art. 160 k. k. obojętną jest okoliczność, czy i w jakim stadium pertraktacji znajdowała się sprawa nabycia rzeczy uzyskanej zapomocą przestępstwa, ewentualnie więc późniejsze oświadczenie oskarżonego, że rzeczy przechowywanych

nie kupi, nie może mieć znaczenia odstąpienia dobrowolnego od usiłowania (art. 25 k. k.) przestępstwa z art. 160 k. k. (5. VII. 1934 r., 2 K. 689/34).

Art. 161 k. k. Dla bytu przestępstwa z art. 161 k. k. nie jest niezbędnym ustalenie, że przyjęte przez sprawcę rzeczy otrzymane zostały od osoby podejrzaney, czy też w jakichś specjalnych warunkach. Żadnych takich warunków ustawa nie przewiduje, a przeto wniosek sądu o braku dobrej wiary u sprawcy w chwili przyjęcia rzeczy może być oparty na wszelkich ujawnionych na rozprawie okolicznościach, towarzyszących samemu przyjęciu, jak i zachowaniu się sprawcy po ich przyjęciu. (7. VIII. 1934 r., 2 K. 758/34).

Art. 162 k. k. Dla stanu faktycznego przestępstwa z art. 162 k. k. nie jest potrzebne, aby „zbiegowisko” istniało w zamiarze przestępnym i aby koniecznie zagrażało jakimukolwiek dobru prawnemu. (25. V. 1934 r., 2 K. 474/34).

Art. 166 k. k. W wypadku, gdy celem związku (art. 166 k. k.) jest dokonanie określonego konkretnie przestępstwa, urzeczywistnienie tegoż pochłania w stosunku do osób, które w urzeczywistnieniu tegoż przestępstwa bezpośrednio współdziałały, także i fakt uprzedniego porozumienia. Jeżeli natomiast związek przybrał charakter bandy, przypisanie członkowie związku jednego lub kilku konkretnych przestępstw tego rodzaju, które związek miał na celu, nie pochłania bynajmniej także istoty przestępstwa z art. 166 k. k. (12. VII. 1934 r., 2 K. 767/34).

Art. 170 k. k. 1. Wywołanie niepokoju publicznego z art. 170 k. k. polega na zachwianiu zaufania członków społeczeństwa do niezakłóconego stałego porządku prawnego, rozbudzeniu niepokoju wewnętrznego wielu osób, chociażby niepokój ten nie ujawniał się w zakłóceniu zewnętrznego porządku prawnego. (29. V. 1934 r., 3 K. 506/34).

2. Przedmiotowa strona przestępstwa z art. 170 k. k. wymaga ustalenia, iż pomiędzy rozszerzaniem fałszywej wiadomości, a ewentualnem wywołaniem niepokoju publicznego zachodzi możliwość związku przyczynowego, przyczem nie idzie o możliwość abstrakcyjną, lecz o związek na tle danych konkretnych warunków. (13. VIII. 1934 r., 3 K. 702/34).

Art. 175 k. k. Dla istoty podrabiania pieniędzy nie jest *rzeczą* konieczną osiągnięcie przez sprawcę podobieństwa tak łudzącego, iżby mogło wprowadzić w błąd nawet doświadczoną osobę lub wymagało do rozpoznania użycia szczególnych środków technicznych, a wystarcza w zupełności takie podobieństwo, by zachodziła możli-

wość puszczenia fałszykatu w obieg, a mianowicie, by niedoświadczony człowiek nie mógł odrazu o nieprawdziwości przedmiotu wręczanego mu, jako pieniądź, się przekonać.

Naśladownictwo dokonane w sposób bezwzględnie niedołączny, a polegające na sporządzeniu przedmiotów, które każdy przeciętny człowiek odrazu pozna jako fałszykaty, nie może być uznane za dokonanie zbrodni z art. 175 k. k., lecz jedynie za usiłowanie, do którego będą stosowane przepisy art. 28—25 k. k. (4. VI. 1934 r., 2 K. 608/34).

Art. 177 k. k. Puszczeniem w obieg, przewidzianem w art. 177 k. k., jest działanie, skierowane do tego, by fałszykat przyjęty został jako pieniądź obrotowy, przyczem dla odpowiedzialności karnej jest obojętnem, czy puszczający w obieg otrzymuje za podrobiony pieniądź ekwiwalent, czy też wydaje go darmo w formie np. darowizny, nagrody, jałmużny, napiwku i t. p. (28. V. 1934 r., 3 K. 510/34).

Art. 187 k. k. 1. Karalny jest fałsz dokumentu zarówno wówczas, gdy dokument został sporządzony w imieniu określonej osoby istniejącej, jak i wówczas, gdy nadano mu pozory dokumentu, pochodzącego od osoby nieistniejącej, fikcyjnej. (26. IX. 1934 r., 2 K. 997/34).

2. Bilet kolejowy jest dokumentem w rozumieniu art. 91 § 3 k. k., podrobienie więc lub przerobienie biletu kolejowego, jak i jego użycie stanowi przestępstwo przewidziane w art. 187 k. k. (5. VII. 1934 r., 2 K. 679/34).

3. Karta rowerowa nie należy do rzędu świadectw tożsamości przewidzianych w art. 191 k. k., lecz stanowiąc dowód prawa jazdy na rowerze, narówni z dowodami wszelkiego rodzaju praw, jak np. polowania, rybołówstwa, posiada charakter dokumentu w rozumieniu art. 187 k. k. (12. VII. 1934 r., 3 K. 693/34).

Art. 194 k. k. 1. Stan faktyczny art. 194 k. k. stanowi odmianę fałszu dokumentu (art. 187 k. k.), przyczem odrębną cechą tego przestępstwa jest nadużycie zaufania, dającego podpis in blanco. Istnienie zatem domniemanego upoważnienia jest zawsze istotną cechą przestępstwa z art. 194 k. k. (1. V. 1934 r., 2 K. 377/34).

2. Dla przedmiotowej istoty przestępstwa z art. 194 k. k. nie jest wymagane rzeczywiste zrządzenie szkody, lecz wystarczy możliwość jej zrządzenia. (15. V. 1934 r., 2 K. 404/34).

Art. 203 k. k. 1. Przystępstwa z art. 203 k. k. można się dopuścić z osobą, nie mającą lat 15-tu nawet wówczas, gdy taka osoba zgadza się na akt nierządny, lub do niego zachęca, i w wypadku zatem, gdy oddaje się ona zarobkowemu nierządowi

2. Czyn przestępny z art. 203 k. k. ścigany jest wyłącznie w wypadku winy umyślnej. Dopuszczający się czynu nierządnego względem osoby poniżej lat 15-tu, musi mieć świadomość, że ma do czynienia z osobą w tym wieku, a sama możliwość przewidywania tego nie wystarcza dla bytu przestępstwa z art. 203 k. k. (28. V. 1934 r., 1 K. 346/34).

Art. 225 k. k. Dla kwalifikacji czynu z § 1 czy też § 2 art. 225 k. k. istotne znaczenie ma stan psychiczny i wola sprawcy nie W chwili powzięcia zamiaru dokonania przestępnego czynu, lecz w chwili wykonania tego czynu. (7. IX. 1934 r., 1 K. 583/34).

Art. 232 k. k. Użyty w art. 232 k. k. zwrot „lub jej przy tern udziela pomocy”, obejmuje nietylko pomoc przy czynnościach powodujących bezpośrednio spędzenie płodu lecz wogóle wszelkie przewidziane w art. 27 k. k. postacię pomocnictwa. (17. V. 1934 r., 3 K. 412/34).

Art. 236 k. k. Świadomy udział w bójce nie wyczerpuje podmiotowej istoty czynu z art. 236 k. k., nie stwierdza bowiem umyślności działania, polegającego w myśl art. 14 k. k. na zamiarze spowodowania urazów o skutkach z art. 236 k. k., ich przewidywaniu lub godzeniu się na nie.

Obronę konieczną przed bezpośrednim bezprawnym atakiem można wykonać zarówno przez odparcie ataku, jak i wzajemne atakowanie. Atakowanie cofającego się napastnika nie wyklucza warunków obrony koniecznej, jeśli nie będzie stwierdzone, że cofanie to było przejawem zaprzestania ataku, a nie chęcią uzyskania lepszych warunków czasu i miejsca do dalszego atakowania. (12. VI. 1934 r., 3 K. 540/34).

Art. 239 k. k. Kodeks karny nie przewiduje przebaczenia, jako okoliczności, wyłączającej przestępczość naruszenia nietykalności ciała, jak również i k. p. k. nie zawiera przepisu, z któregooby wynikało, iż pokrzywdzony w razie pozasądowego pojednania się ze sprawcą przestępstwa, ściganego w drodze prywatnej skargi, prawo to traci. (9. VIII. 1934 r., 3 K. 865/34).

Art. 240 k. k. Okoliczność, iż oskarżony z art. 240 k. k. sam odniósł w czasie bójki uszkodzenie cieleśne, nie wyłącza jego odpowiedzialności za udział w bójce i nie stanowi dowodu przeciwnego, którego sąd wyrokujący nie może w myśl art. 360 i § 1 lit. „a” art. 379 k. p. k. pominąć bez rozważenia w uzasadnieniu wyroku.

Brak w uzasadnieniu wyroku bliższych wyjaśnień, jakim narzędziem, w którą część ciała zmarłego i wiele razy oskarżeni goździli, nie może być uznane za uchybienie procesowe, czyniące wyrok skazujący wadliwym. (9. VIII. 1934 r., 1 K. 484/34).

Art. 241 k. k. 1. Dla zastosowania art. 241 k. k. wystarczy, by pobicie człowieka było wynikiem łącznego działania dwu czy więcej sprawców, jeśli w czasie dokonywania swego czynu sprawcy używali przewidzianych w tym artykule narzędzi, bez względu na to, czy używali ich równocześnie, czy też kolejno jeden po drugim. (28. VI. 1934 r., 2 K. 664/34).

2. O niebezpieczności narzędzia, o którym mówi art. 241 k. k., decyduje możność zadania śmierci człowiekowi, natomiast stosowany sposób użycia narzędzia, jest okolicznością w tym wypadku obojętną, gdyż decyduje o istocie przestępstwa z art. 241 k. k. samo użycie tego narzędzia. (21. VI. 1934 r., 2 K. 650/34).

Art. 248 k. k. Pozostawanie osoby zeznającej przed przedstawicielem władzy, do pewnego stopnia, w jego dyspozycji, nie oznacza, że osoba ta jest „przytrzymana” i pozbawiona swobody ruchów.

Pozbawienie wolności może nastąpić nie tylko przez osadzenie w celi. (26. VI. 1934 r., 2 K. 676/34).

Art. 251 k. k. 1. Do istoty przestępstwa z art. 251 k. k. potrzeba ustalenia umyślnego ograniczenia swobody woli pokrzywdzonego przez zmuszenie go zapomocą przemocy lub groźby bezprawnej, do tego, że pokrzywdzony nie może czynić tego, co powinien, albo musi czynić to, czego chcieć nie ma obowiązku.

Prawo broni posiadacza i zmuszenie zatem przemocą lub groźbą bezprawną posiadacza do działania, zaniechania lub znoszenia czegoś, co godzi w jego prawo posiadania, stanowi przestępstwo z art. 251 k. k., chociażby do danej rzeczy sprawca z innego tytułu słusznie rościł pretensje.

Przestępstwa z art. 251 k. k. nie popełnia ten, kto działa w wykonaniu ustawy.

Nie wolno jednostce, jak przy obronie koniecznej, zastąpić powołane władze państwowe w dochodzeniu sprawiedliwości stosowaniem zmuszenia i skoro § 19 austr. u. c. wskazuje poszkodowanemu drogę dochodzenia swych praw, to pominięcie tej drogi i użycie własnej pomocy, stanowić będzie przestępstwo z art. 251 k. k.

Błąd co do pr. cyw. nie jest równoznaczny z błędem co do faktu i nie odbiera spełnionemu czynowi charakteru przestępstwa, niemniej nakłada na sąd obowiązek rozważania takiej obrony w świetle § 2 art. 20 k. k. przewidującego nieświadomość bezprawności czynu, czyli pewien gatunek błędu co do prawa. (23. VIII. 1934 r., 2 K. 732/34).

2. Dla dokonania przestępstwa z art. 251 k. k. wymagane jest rzeczywiste zmuszenie innej osoby do działania, zaniechania lub znoszenia. (26. VI. 1934 r., 3 K. 681/34).

Art. 252 k. k. Zezwolenie władzy administracyjnej (magistratu) na wykonanie robót budowlanych nie może samo przez się naruzać praw osób trzecich (art. 350 prawa budowlanego Dz. Ust. poz. 202/28), a przeto wejście do cudzego lokalu bez zgody właściciela lub wbrew jego woli, w celu dokonania zezwolonych przez magistrat robót — nie traci, wskutek tego zezwolenia, cech przestępstwa z art. 252 k. k.

Niezdawanie sobie sprawy w tym wypadku z bezprawności czynu, może tylko stanowić podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary oskarżonemu w myśl § 2 art. 20 k. k. (26. VI. 1934 r., 2 K. 668/34).

Art. 255 k. k. 1. Przedmiotem ochrony prawnej z art. 255 k. k. jest część, pojęta metyle jako subiektywne odczucie pokrzywdzonego (osoba fizyczna lub prawna), lecz jako stosunek do niego czynnika obiektywnego, jakim jest opinia publiczna lub wogóle innych ludzi.

Zniewaga zbiorowości, wyrażona w formie, iż tylko niektóre jednostki tej zbiorowości mogłyby się czuć dotknięte, stwarza uprawnienie skargi tylko dla tych osób, co jako kwestja faktyczna, zależy od ustaleń danego wypadku, jednak użycie przez sprawcę wyrazów, z których możnaby sądzić, iż miał on na myśli tylko niektóre jednostki pewnej zbiorowości, nie wyłącza możliwości ustalenia, iż zarzut dotyczy wszystkich jej członków. (12. VII. 1934 r., 3 K. 737/34).

2. Pomówienie, mające charakter zniesławiający w rozumieniu tylko pewnej jednostki, w postaci subiektywnego jej „wrażenia”, nie wypełnia istoty przestępstwa z art. 255 k. k. (15. V. 1934 r., 2 K. 452/34).

3. Brak przedmiotowego ustalenia, że zarzucone postępowanie mogło narazić poszkodowanego na utratę potrzebnego zaufania dla danego stanowiska, uzasadnia przy istnieniu warunków podmiotowych zastosowanie § 2 art. 23 k. k. (26. VI. 1934 r., 2 K. 676/34).

4. Okoliczność, że czyn zawiera również cechy obrazy osobistej, nie wyłącza możliwości równoczesnego istnienia cech zniewagi narodu polskiego i istnienia u sprawcy zamiaru skierowanego na popełnienie zarówno zniewagi osobistej, jako też zniewagi narodu polskiego.

Zniewaga w miejscu publicznem, lecz dokonana w czasie, gdy oprócz określonych osób na miejscu tern nikogo więcej nie było i gdy zarazem wyłączona była możliwość, by prócz tych osób słowa obraźliwe mógł ktokolwiek inny usłyszeć, nie jest zniewagą publiczną, natomiast zniewaga będzie publiczną, choćby jej do-

konano w lokalu prywatnym, lecz w czasie, gdy lokal ten był udostępniony dla publiczności i gdy skutkiem tego zachodziła możliwość usłyszenia jej przez nieokreśloną ani liczbowo ani indywidualnie ilość osób. (17. V. 1934 r., 3 K. 369/34).

5. Dla istoty zniesławienia, przewidzianego w art. 255 k. k. nie ma znaczenia usprawiedliwiającego czynnik dobrej wiary sprawcy i prawdopodobieństwa rozpowszechnianych przezeń zarzutów. (12. VI. 1934 r., 2 K. 579/34).

6. Pomówienie w piśmie skierowanem do sądu, że sędzia „działał stronnictwo”, stanowi zniesławienie a nie obrazę z art. 256 k. k.

Okoliczność, w jakim zakresie została opinia publiczna przez obmowę poruszona, jest dla kwestji winy obojętna.

Fakt, że zniesławiający zarzut pada w sferze osób co do których istnieje pewność, że z obowiązku urzędowego czy osobistej godności, nie rozniosą dalej i nie popełnią same powtórzenia zarzutu, w rozumieniu art. 255 k. k. nie jest istotny. (28. V. 1934 r., 3 K. 546/34).

7. Posterunku policji państwowej, wyposażonego w atrybucje władzy lub urzędu w rozumieniu art. 127 k. k., nie można zaliczać do instytucyj lub zrzeszeń, które ma na myśli art. 255 k. k.

Zniesławienie urzędnika poza czasem pełnienia służby podlega ukaraniu na ogólnych zasadach art. 255 k. k. z tą jednak odmianą w dziedzinie procesowej, że ściganie może nastąpić również na wniosek władzy przełożonej zniesławionego urzędnika (art. 255 § 5 k. k.), a na zasadzie art. 11 § 2 przep. wpraw. k. p. k., przez wzgląd na interes publiczny, nawet bez tego wniosku, z urzędu. Zniesławienie natomiast urzędnika podczas pełnienia obowiązków służbowych jest przestępstwem ściganem zawsze z urzędu i podlega sankcji karnej z art. 132 k. k. (5. VI. 1934 r., 2 K. 558/34).

Art. 255 i 256 k. k. W wypadku, w którym pewna osoba jednym oświadczeniem znieważa dwie osoby, popełnia jeden czyn, a nie dwa i w tym wypadku nie zachodzi zbieg przestępstw. (16. VII. 1934 r., 2 K. 701/34).

Art. 256 k. k. Z treści art. 256 § 1 k. k. wynika, że w wypadku, gdy zaoczna obraza nastąpiła publicznie, zamiar aby ona dotarła do obrażonego nie jest konieczny. (29. V. 1934 r., 2 K. 473/34).

Art. 262 k. k. I. Dla bytu przestępstwa z art. 262 k. k. wystarcza bezprawne przywłaszczenie sobie z wolą i wiedzą cudzego mienia niezależnie od istnienia materialnej pobudki działania dla zysku lub osiągnięcia korzyści. (20. IX. 1934 r., 1 K. 519/34).

2. Tylko takie bezprawne rozporządzenie cudzym mieniem stanowi przywłaszczenie, które wskazuje na zamiar uczynienia z cudzej rzeczy swojej własności. Nie stanowi przywłaszczenia pożyczanie

lub wynajęcie komuś cudzej rzeczy, o ile z okoliczności czynu nie wynika zamiar pozbawienia osoby uprawnionej własności tej rzeczy. Tego rodzaju bezprawne rozporządzenie cudzym mieniem bez zgody właściciela stanowić może bądź tylko bezprawie cywilne, bądź wykroczenie z art. 57 pr. o wykroczeniach, bądź zmuszenie z art. 251 k. k. (16. V. 1934 r., 1 K. 274/34).

3. Niemożność dokładnego ustalenia w wyroku sumy, czy też wartości pieniężnej przywłaszczonego mienia, nie ma istotnego znaczenia dla bytu przestępstwa z art. 262 § 1—3 k. k. (14. IX. 1934 r., 2 K. 847/34).

4. Dopuszczenie do sprzedaży z licytacji rzeczy wynajętej, bez uprzedniego zawiadomienia właściciela tej rzeczy o grożącej licytacji, z wyraźną złą wolą, świadczącą o chęci traktowania tej rzeczy, jako własnej — stanowi przestępstwo z art. 262 k. k. (Postan. 7 sędziów z 1. XII. 1934 r., 1 K. 617/34).

Art. 262 § 3 k. k. Przywłaszczenie mienia, nieznajdującego się w posiadaniu określonej osoby, a stanowiącego własność niewiadomego właściciela i przez niego nieposzukiwanego, wypełnia cechy przestępstwa z § 3 art. 262 k. k., a nie kradzieży przewidzianej w art. 257 k. k., dla której bytu niezbędne jest, by mienie zostało zabrane z posiadania innej osoby. (7. VIII. 1934 r., 2 K. 713/34).

Art. 264 k. k. 1. Gra staje się oszukańczą w rozumieniu art. 264 k. k. tylko wtedy, gdy urządzający ją, lub biorący w niej udział, działa w celu osiągnięcia korzyści materialnej, obojętne czy dla siebie, czy dla kogokolwiek innego, gdy używa w tym celu podstępny, polegającego bądź na wprowadzeniu innej osoby w błąd lub na wyzyskaniu jej błędu i gdy przez to podstępne działanie doprowadza tę lub inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem w związku z udziałem w danej grze.

Okoliczność, iż pewna gra daje urządzającemu jej lepsze szanse, niż biorącym w niej udział, wskutek czego urządzający w ostatecznym wyniku odnosi korzyść majątkową, nie nadaje sama przez się danej grze charakteru oszukańczego.

Urządzanie gry nawet w wysokim stopniu hazardowej, w razie zachowania wszelkich obowiązujących w niej prawideł, może być ścigane jedynie na zasadzie art. 61 pr. o wykroczeniach.

Art. 264 k. k. znajduje zastosowanie jedynie wówczas, gdy urządzający grę, lub kto z biorących w niej udział, nie zdaje się wyłącznie na przypadek, lecz stara się wpłynąć na wynik gry przez użycie jakichkolwiek podstępnych zabiegów. (9. VIII. 1934 r., 1 K. 492/34).

2. Kwestja niekorzystności transakcji powinna być oceniana na podstawie kryteriów podmiotowych, nie zaś przedmiotowych,

t. j. z punktu widzenia pokrzywdzonego. Kupno przedmiotów, których dana osoba nabyć nie ma zamiaru i które uważa za zbędne w swem gospodarstwie, jest transakcją niekorzystną.

Skłonienie zapomocą wprowadzenia w błąd do podpisania umów, nakładających na nabywcę obowiązek zapłacenia za przedmioty, których osoby te wcale nie miały zamiaru kupić, wypełnia stan faktyczny przestępstwa z art. 264 k. k.

Okoliczność, czy skutek zawarcia niekorzystnej transakcji pokrzywdzony poniósł rzeczywistą szkodę, np., czy uišcił należną na mocy tej umowy kwotę, jest obojętna dla oceny charakteru transakcji i dla istoty przestępstwa z art. 264 k. k.

Przestępstwo polegające na skłonieniu pokrzywdzonych zapomocą wprowadzenia ich w błąd do zawarcia niekorzystnych transakcyj majątkowych jest dokonane z chwilą zawarcia transakcyj, a nie dopiero z chwilą zrealizowania korzyści z danej transakcji. (20. VIII. 1934 r., 1 K. 468/34).

3. Sprawca z art. 264 k. k. musi zmierzać do wywołania niekorzystnego rozporządzenia cudzem mieniem, do wywołania świadczenia, znoszenia lub zaniechania, które posiadaczowi dobra przynosi nieuzasadniony prawnie uszczerbek jego mienia, zatem działać w zamiarze wyrządzenia szkody.

Jeżeli sprawca zmierza do uzyskania tylko tego, co mu się prawnie należy i do czego inna osoba jest prawnie zobowiązana, to okoliczność, iż w celu urzeczywistnienia swego prawa używa podstępny, nie nadaje jeszcze jego czynowi charakteru oszustwa. (9. VIII. 1934 r., 3 K. 759/34).

4. Roszczenie z tytułu pożyczki, wbrew umowie zahipotekowanej na niższym miejscu hipotecznem, stanowi w bilansie majątku pokrzywdzonego niższą wartość inię zabezpieczenie pożyczki z wyższym stopniem pierwszeństwa hipotecznego, przyczem szkoda majątkowa dla pokrzywdzonego powstaje z chwilą wpisu hipotecznego. a nie dopiero w momencie stwierdzenia, że w licytacyjnej cenie nabycia nie znajduje pokrycia. (23. V. 1934 r., 3 K. 438/34).

5. Do istoty przestępstwa ciągłego należy, by poszczególne czynności naruszały to samo dobro prawne, przedsięwzięte były przez tę samą osobę i były wpływem jednolitego zamiaru, nie jest zaś konieczne także zwrócenie działań przeciwko tej samej osobie

Okoliczność, że czynności naruszają dobro prawne różnych osób, wyłącza ciągłość tylko wtedy, gdy chodzi o dobro prawne osobistej natury, jak życie, wolność, cześć i t. p. (23. V. 1934 r., 3 K. 509/34).

6. Do uznania działania za usiłowanie oszustwa nie jest konieczne, aby pokrzywdzony dał się w błąd wprowadzić; wystarcza

jeżeli sprawca, mając zamiar wprowadzenia w błąd, przedsięwzięcie działanie, skierowane bezpośrednio ku urzeczywistnieniu tego zamiaru. (20. VIII. 1934 r., 1 K. 482/34).

7. Fałsz lub wypełnienie blankietu, które miały być środkiem do wyłudzenia pieniędzy, stanowią samoistne przestępstwa i nie wyłączają odpowiedzialności z art. 264 k. k. (20 VIII. 1934 r. 1 K. 468/34).

Art. 269 k. k. 1. Według art. 269 k. k. ulega karze działanie lub zaniechanie na szkodę nie tylko przez czynności, dokonane w granicach upoważnienia ustawowego lub umownego, lecz także przez czynności, wychodzące poza granice tego upoważnienia (Ponostanowienie 7 sędziów z 17. III. 1934 r., 4 K. 210/33).

2. Podmiotem występku, przewidzianego w art. 269 k. k., może być tylko osoba, która na podstawie ustawy lub umownego upoważnienia ma obowiązek troszczyć się o cudzy interes majątkowy — z prawem samodzielnego działania w mniejszym lub większym zakresie; nie może przeto być podmiotem rzeczowego występu osoba, której poruczono dokonanie niesamodzielną, zgóry określonej czynności w stosunku do cudzego interesu. (12. VI. 1934 r., 2 K. 545/34).

Art. 270 k. k. Podmiotem przestępstwa z art. 270 k. k. może być tylko ten, kto nie posiada prawa polowania lub rybołówstwa na danym terenie.

Wykonanie prawa rybołówstwa z przekroczeniem przepisów ochronnych stanowi przestępstwo *sui generis*, nie podpadające pod przepis art. 270 k. k., lecz ulegające karze w odrębnym trybie z art. 83 ustawy z 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. Ust. poz. 357), pod warunkami w ustawie tej określonymi. (18. IX. 1934 r., 2 K. 875/34).

Art. 271 k. k. Art. 271 k. k. jest kwalifikowanym zmuszeniem przewidzianym w art. 251 k. k. — Różnica między temi czynami przestępnymi polega na tem, że przedmiotem ochrony prawnej z art. 251 k. k. jest wolność człowieka, pojęta jako osobiste prawo przedsięwzięcia lub nieprzedsięwzięcia pewnego działania, lub też »stosunkowania się do działań innych osób zgodnie z jego wewnętrzną wolą, podczas gdy przedmiotem ochrony prawnej z art. 271 k. k. są czynności, jakie właściciel określonych w tym przepisie praw rzeczowych, lub osoba do ochrony ich upoważniona, w celu ich wykonania lub ochrony przedsięwzięcie. (24. V. 1934 r., 2 K. 475/34).

Art. 282 k. k. „Ukrywanie”, o którym jest mowa w art. 282 k. k. winno się objawiać w formie czynnej, gdyż oznacza schowanie majątku, t. j. szereg czynności, zmierzających ku temu, aby przedmiot ukrywany uczynić niedostępnym dla osób, dla których z mo-

«y prawa powinien być dostępny, a więc „ukrywanie” oznacza faktyczne, konkretnie zrealizowane uniedostępnienie rzeczy. Natomiast ustalenie tylko beczynności sprawcy, jest okolicznością dlaistoty tego przestępstwa niewystarczającą.

Odpowiedzialność z art. 282 k. k. ciąży na każdym, kto w celu udaremnienia egzekucji ukrywa, w powyżej przytoczonym rozumieniu, zajęte lub zagrożone zajęciem mienie, niezależnie od przepisów art. 1016 i 1017 u. p. c. (12. VI. 1934 r., 2 K. 520/34).

Art. 286 k. k. 1. Spółki wodne muszą być uznane za organizacje o charakterze publiczno-prawnym (art. 292 k. k.).

Niedopełnienie przez przewodniczącego spółki wodnej ciężkiego na nim obowiązku prawidłowego rozchodowania powierzonych mu sum, czem naraził ją na szkodę, stanowi przestępstwo z § 1 art. 286 k. k. (19. VI. 1934 r., 1 K. 407/34).

2. Dla zastosowania art. 286 § 2 k. k. nie jest konieczne rzeczywiste nastąpienie szkody, lecz wystarcza możliwość jej nastąpienia.

Możność wynagrodzenia szkody lub nawet zapobieżenia szkodzi w drodze egzekucji z majątku oskarżonego jest okolicznością bez znaczenia dla bytu przestępstwa z art. 286 k. k. (26. IX. 1934 r., 2 K. 997/34).

//. *Prawo o wykroczeniach.*

Art. 17. Niewykonanie obowiązków w stosunku do nieletniego ze strony sprawującego nad nim odpowiedzialny dozór w myśl § 2 art. 69 k. k. i mające w skutku dopuszczenie do popełnienia przez tegoż nieletniego przestępstwa, odpowiada pojęciu zaniedbania należytych środków wychowawczych, i pociąga odpowiedzialność z art. 17 prawa o wykroczeniach. (3. IX. 1934 r., 2 K. 793/34).

Art. 18. Mieszkanie prywatne, w którym urządzono zebranie towarzyskie, liczące choćby 35 osób, lecz indywidualnie określonych i które było niedostępne dla osób niezaproszonych, nie może być uważane za miejsce publiczne w rozumieniu art. 18 prawa o wykroczeniach.

Możliwość dojścia do wiadomości, jeszcze większej ilości innych osób, tego co się działo w miejscu prywatnym, nie nadaje temu działaniu charakteru działania w miejscu publicznym.

Okazanie niechęci lub lekceważenia dla Państwa Polskiego lub instytucji państwowej, przewidziane w art. 18 pr. o wyk., nie obejmuje krytyki nawet napastliwej polityki podatkowej lub organizacji społecznej, jak np. „Strzelec”, który do instytucji państwowych nie należy. (28. V. 1934 r., 2 K. 557/34).

Art. 27. Skazując kogoś za trudnienie się zawodem wbrew szczególnemu zakazowi władzy, należy ustalić, że zakaz wydany został przez władzę, uprawnioną z mocy ustawy (wymienić: jakiej) do wydawania tego rodzaju zakazów, że został oparty na przepisie ustawy, uprawniającym in concreto do zakazywania zajmowania się danym zawodem i że zakaz był oskarżonemu należycie ogłoszony przed popełnieniem przezeń wykroczenia z art. 27 pr. o wykroczeniach. (18. V. 1934 r., 1 K. 332/34).

Art. 28. 1. Wybrykiem w rozumieniu art. 28 prawa o wykroczeniach jest takie zachowanie się, jakiego wśród danych okoliczności czasu, miejsca, otoczenia i t. p., ze względu na zwykłe normy ludzkiego współżycia, nie należało się spodziewać. (3. IX 1934 r., 2 K. 817/34).

2. Noszenie na rękawie w kawiarni, a więc w miejscu publicznym, opaski z napisem antysemitycznym, mogącym wyprowadzić z równowagi duchowej publiczność, zwłaszcza narodowości żydowskiej, podpada pod pojęcie wybryku z art. 28 prawa o wykroczeniach. (13. IX. 1934 r., 2 K. 801/34).

3. Należenie do grupy demonstrantów, popełniających wybryki, wobec przyczynienia się tern do popełnienia wybryków przez inne osoby, korzystające z obecności większej ilości osób na miejscu demonstracji, wystarcza do przypisania oskarżonemu winy z art. 28 prawa o wykroczeniach. (27. VIII. 1934 r., 1 K. 480/34).

Art. 30. 1. Czynność uzasadniająca przypisanie przestępstwa z art. 30 prawa o wykroczeniach musi mieć znamiona „uporczywego wybryku”. Ustalenie, iż pewna osoba przebywająca w swem mieszkanki, hałasem czy krzykiem zakłóciła spoczynek nocny drugiej, nie wystarcza samo przez się do przypisania przestępstwa z art. 30 prawa o wykroczeniach. (29. V. 1934 r., 3 K. 76/34).

2. Dłużej trwające lub powtarzane działanie przybrać może cechy wybryku z art. 30 pr. o wyk., jeśli ze względu na porę swego wykonania przedstawiać się będzie jako wyłamanie się z pod przyjętych norm obyczajowości zewnętrznej (np. przybijanie w nocy gwoździ w zamieszkałym domu).

Zakłócenie spoczynku nocnego następuje, gdy sprawca przeskadza w oddawaniu się spoczynkowi nocnemu choćby tylko jednej osobie ale w sposób zdolny potencjonalnie do zakłócenia snu większej ilości osób (np. głośna gra, krzyki, trzaskanie drzwiami). (28. VIII. 1934 r., 3 K. 774/34).

Art. 60. 1. Pod pojęcie ogłoszenia, napisu lub rysunku z art. 60 prawa o wykroczeniach, podpadają również afisze wyborcze, przy czem z ochrony cyt. artykułu korzystają zarówno osoby prywatne jak i organizacje działające w interesie publicznym.

Dla odpowiedzialności z art. 60 pr. o wyk. wystarczy, by rzecz, z której ogłoszenie, napis lub rysunek usunięto, była cudzą dla sprawcy i żeby jego działanie było samowolne, nie jest zaś konieczne, by ogłoszenie było umieszczone za wyraźną zgodą właściciela rzeczy, skoro nieusunięcie przez właściciela rzeczy umieszczonego na niej ogłoszenia jest równoznaczne z jego milczącą zgodą. (11. VI. 1934 r., 3 K. 543/34).

2. Samowolne usunięcie z cudzej rzeczy (domu) częściowo już zerwanego afiszu, nie wyłącza odpowiedzialności z art. 60 prawa o wykroczeniach. (27. VIII. 1934 r., 3 K. 740/34).

Art. 61. Gra hazardowa, oczkolwiek podobna do gry loteryjnej, różni się jednak od niej zasadniczo tem, że wygrana w niej zależy nie wyłącznie od przypadku, lecz w pewnej mierze od indywidualnych walorów grającego. (15. VI. 1934 r., 1 K. 411/34).

///. Kodeks postępowania karnego.

Art. 26 § 3 k. p. k. Określone w § 3 art. 26 k. p. k. miejsca popełnienia przestępstwa są wymienione alternatywnie i żadne z nich nie ma pierwszeństwa przed drugim.

Przepis art. 26 k. p. k. dotyczy tylko miejsca popełnienia przestępstwa, nie rozstrzyga natomiast także pytania, kiedy przestępstwo należy uważać za popełnione lub dokonane. (12. VII. 1934 r., 2 K. 734/34).

Art. 41 k. p. k. Dla wyłączenia sędziego na zasadzie § 1 lit. „d*” art. 41 k. p. k. nie wystarcza złożenie przez stronę wniosku o przesłuchanie sędziego jako świadka, lecz konieczny jest fakt tego przesłuchania. (26. IX. 1934 r., 2 K. 997/34).

Art. 61 k. p. k. Możliwość założenia przez prokuratora apelacji od wyroku uniewinniającego pomimo odstąpienia od oskarżenia, nie jest uwarunkowana uzyskaniem nowego dowodu lub wykazaniem, iż jakiś dowód ujawniony w toku przewodu sądowego prokurator przeoczył. (12. VII. 1934 r., 2 K. 682/34).

Art. 71, 72 k. p. k. Domniemane odstąpienie od oskarżenia k. p. k. przewiduje tylko w art. 328, natomiast pojednanie się stron nie może być uważane za domniemanie o odstąpieniu od skargi w znaczeniu aktu procesowego (art. 71 i 72 k. p. k.).

Obraza art. 514 lit. „a” k. p. k. zachodzi nietylko, gdy wydano wyrok uniewinniający mimo istnienia w czynie oskarżonego znamion przestępstwa, lecz także w przypadku, gdy sąd, wychodząc z mylnego założenia procesowego wydał orzeczenie uniewinniające bez merytorycznego rozpoznania sprawy, a zachodziła możliwość, że w czynie oskarżonego znamiona przestępstwa istnieją.

Wyrok uniewinniający w wypadku pojednania się stron, stanowi obrazę art. 514 lit. „a” k. p. k. (23. VIII. 1934 r., 2 K. 720/34).

Art. 105 k. p. k. Nie jest odtworzeniem zeznań w rozumieniu zakazu z art. 105 k. p. k. przesłuchiwanie świadków i ustalenie na podstawie ich zeznań okoliczności tym świadkom wiadomych z opowiadania w drodze prywatnej od świadka, który skorzystał z dobrodziejstwa przepisu art. 104 k. p. k. (24. V. 1934 r., 3 K. 50.7/34).

Art. 126 § 2 k. p. k. Zarzut przeciwko biegłemu, oparty jedynie na okoliczności, że jest on jednocześnie świadkiem oskarżenia, nie może być uznany za „ważny powód” w rozumieniu § 2 art. 126 k. p. k., któryby zobowiązywał sąd do wezwania innego biegłego. (28. VIII. 1934 r., 2 K. 765/34).

Art. 220 k. p. k. 1. Nadanie przesyłki pocztowej nienależycie opłaconej nie odpowiada przepisowi art. 220 k. p. k. i uprawnia sąd do jej nieprzyjęcia.

2. Art. 220 k. p. k. nie wymaga, aby dla zachowania terminu pismo było nadane trybem korespondencji poleconej.

Skrzynki pocztowej nie można uznać za pocztę lub jej organ w rozumieniu art. 220 k. p. k. i chwilą „nadania”, w myśl tego przepisu, odnośnie do przesyłek zwyczajnych, nie jest wrzucenie jej do skrzynki, lecz chwilę tę oznacza stempel pocztowy, którym dany urzędnik kasuje nalepione na liście znaczki pocztowe. (4. VI. 1934 r., 2 K. 531/34).

Art. 226 k. p. k. W wypadku doręczenia stronom odpisu „orzeczenia z uzasadnieniem”, który w następstwie uległ sprostowaniu spowodu omyłki w oryginale, termin do wyводу środka odwoławczego liczy się od daty doręczenia odpisu postanowienia o sprostowaniu, — jeżeli zaś przeciw postanowieniu temu wniesiono zażalenie (§ 3 art. 53 k. p. k.), — od daty doręczenia postanowienia sądu odwoławczego. (13. IX. 1934 r., 2 K. 864/34).

Art. 236 k. p. k. Zarzut niedokładnego zaprotokółowania zeznań świadków nie może stanowić zarzutu kasacyjnego (13. IX. 1934 r., 2 K. 950/34).

Art. 241 k. p. k. K. p. k. nie przewiduje sprostowania protokołu (art. 241 k. p. k.) po uprawomocnieniu się wyroku.

Z treści art. 241 § 2 i 465 k. p. k. wynika, że zażalenie na odmowę sprostowania protokołu jest niedopuszczalne. (30. VIII. 1934 r., 2 K. 918/34).

Art. 256 § 1 k. p. k. Sąd grodzki, sprawdzający dowody na zasadzie § 3 art. 490 k. p. k., nie ma obowiązku zawiadomienia o terminie czynności sądowej i oskarżonego i jego obrońcy; skoro

sąd ten zawiadomił oskarżonych o terminie przesłuchania świadków, to uczynił zadość przepisowi § 1 art. 256 k. p. k. (28. IX. 1934 r., 1 K. 687/34).

Art. 341 nast. k. p. k. Pisma oskarżonego, sporządzone przez siebie czy to jawnie, czy też potajemnie, (t. zw. grpysy) chociażby w dochodzeniu, mogą być zużytkowane w celach dowodowych, gdyż stanowią dowody rzeczowe, które w myśl art. 341—344 k. p. k. są na przewodzie ujawnione i podlegają rozprawie z udziałem stron. (30. VIII. 1934 r., 2 K. 873/34).

Art. 367. Uzasadnienie odroczenia wydania sentencji wyroku na trzy dni (art. 367 k. p. k.) może się ograniczać zgodnie z § 2 art. 51 k. p. k. do stwierdzenia tylko zawiłego charakteru sprawy.

Ogłoszenie sentencji w innej sali, niż poprzednio zapowiedziano, nic stanowi uchybienia, o ile tylko strony w tej czy innej formie zostały o tej zmianie zawiadomione. (26. IX. 1934 r., 2 K. 997/34).

Art. 369 lit. „6” k. p. k. Przepisem ustawy karnej w rozumieniu art. 369 lit. „b” k. p. k. jest przepis zawierający znamiona czynu karalnego łącznie z przepisem, zawierającym sankcję karną, skazujący więc wyrok powinien uwzględniać i przy substancjonowaniu czynu przy subsumpcji prawnej oba te przepisy. (23. VIII. 1934 r., 2 K. 714/34).

Art. 373 k. p. k. Sentencja ogłoszona, choćby niespisana, ujawniająca stronom zapadłe orzeczenie (art. 373 k. p. k.) ma wobec stron skutki prawne (art. 375—377, 225, 52 k. p. k.).

Niespisanie sentencji przed jej ogłoszeniem, lecz dopiero później, czy to w oddzielnym akcie czy też przez włączenie do wyroku z uzasadnieniem, może stanowić skuteczną przyczynę kasacyjną dla stron pod warunkami art. 515 k. p. k., a więc w razie zarzutu niezgodności ogłoszonej sentencji ze spisana później, — przyczem obojętne jest czy wyrok zapadł w postępowaniu przed sądem kompletnym, czy też jednoosobowym.

Rozbieżność między sentencją spisana pierwotnie (art. 365 k. p. k.) lub ogłoszoną (art. 373 k. p. k.), a zamieszczoną w „wyroku z uzasadnieniem” (art. 378. k. p. k.) może być w „wyroku z uzasadnieniem” sprostowana w myśl art. 53 k. p. k. (13. IX. 1934 r., 2 K. 864/34).

Art. 374 k. p. k. Na wadliwości ustnych motywów wyroku (art. 374 k. p. k.) nie można opierać zarzutów kasacji. (28. VIII. 1934 r., 2- K. 757/34).

Art. 377 k. p. k. Zapowiedzenie środka odwoławczego w trybie art. 377 k. p. k. musi nastąpić w obliczu sądu, jako dopuszczają-

na jeszcze część czynności sądowej, a nie jedynie przed protokulantem. (30. VIII. 1934 r., 2 K. 918/34).

Art. 378 k. p. k. W razie zapowiedzenia środka odwoławczego przez pełnomocnika strony (art. 95 k. p. k.), wyrok należy doręczyć pełnomocnikowi, a nie stronie, chyba że strona wyraźnie w tym względzie pełnomocnika ograniczyła, (postan. 7 sędziów z 15. XII. 1934 r., 2 K. 1103/34).

Art. 393 k. p. k. Jeśli oskarżony, mimo iż był obowiązany stać się osobiście na rozprawę w sądzie I-ej instancji w myśl § 2 art. 301 k. k. nie stawił się, a sąd I-ej instancji z obrazą § 1 art. 393 k. p. k. rozprawę przeprowadził i wydał wyrok zaoczny, to w postępowaniu odwoławczym prawidłowe jest merytoryczne rozpoznanie sprawy stosownie do art. 499 k. p. k. (11. VI. 1934 r., 1 K. 385/34).

Art. 422 k. p. k. Wnioski, o zmianę pytań (art. 421, 422 k. p. k.) nie mogą zmierzać do zastąpienia pytania głównego, odpowiadającego wymogom §§ 2 i 3 art. 419 k. p. k. pytaniem innym, zmieniającym treść zarzutu aktu oskarżenia, lecz mogą dotyczyć tylko zmian, zmierzających do uzgodnienia treści pytania głównego z istotą zarzutów aktu oskarżenia (np. w wypadku, gdy akt oskarżenia nieprawidłowo skwalifikował prawnie czyn oskarżonemu zarzucony).

Nieprawidłowość prawnej oceny nie daje podstawy do stawiania pytań dodatkowych a może być zwalczana zarzutem błędności oceny. (5. VI. 1934 r., 3 K. 612/34).

Art. 425 k. p. k. Uchybienie, obrażające przepis art. 425 k. p. k., zachodzi wówczas, gdy określenie czynu, zarzucanego oskarżonemu, następuje w pytaniu dla przysięgłych bez wymienienia okoliczności faktycznych czynu, które wyczerpują i konkretyzują abstrakcyjne ustawowe znamiona danego przestępstwa. (17. V. 1934 r., 2 K. 514/34).

Art. 428 k. p. k. Okoliczność wskazaną w § 1 art. 22 k. k. należy uważać za okoliczność wyłączającą przestępność czynu i stosownie do przepisu § 1 art. 428 k. p. k., do każdego czynu, co do którego powołano się na istnienie wspomnianej okoliczności należy postawić trzy pytania: 1. co do popełnienia czynu, 2. co do stanu wyższej konieczności i 3. co do winy. (12. VII. 1934 r., 2 K. 767/34).

Art. 430 k. p. k. 1. Istota pytania z art. 430 k. p. k. polega na nadaniu zdarzeniu, które jest przedmiotem oskarżenia, innej postaci faktycznej i prawnej, niż określona w akcie oskarżenia, którego kwalifikacją sąd nie jest związany, a podstawę pytań stano-

wią także wyniki przewodu sądowego (art. 419 § 3 k. p. k.), chociażby powodowały one niekorzystniejszą dla oskarżonego sytuację. (28. IX. 1934 r., 2 K. 1040/34).

2. Możliwość uznania oskarżonego winnym „innego przestępstwa” w rozumieniu przepisu art. 430 k. p. k. nie dotyczy innego czynu, lecz wypadków, w których tożsamość czynu nie zostaje naruszona, a jedynie wyniki przewodu sądowego dają podstawę do ewentualnego innego zakwalifikowania czynu, objętego aktem oskarżenia. (17. V. 1934 r., 2 K. 506/34).

Art. 440 k. p. k. Przepis § 3 art. 440 k. p. k. ma na myśli nie tylko usterki formalne, lecz wogóle wszystkie przypadki, w których jeszcze na sali narad zostanie ze strony przysięgłych podniesiony zarzut, iż wynik głosowania nie odpowiada rzeczywistemu przekonaniu i woli większości przysięgłych. (4. VI. 1934 r., 3 K. 247/34).

Art. 446 k. p. k. Według art. 446 k. p. k. dopiero z chwilą ukończenia narady przysięgłych i ogłoszenia jej wyniku można mówić o nabyciu przez strony praw, wynikających z uchwały przysięgłych; jak dłużej zatem narady nie ukończono, każdy z przysięgłych może swe przekonanie o winie lub niewinności zmienić. (4. VI. 1934 r., 3 K. 247/34).

Art. 486 k. p. k. Podstawą apelacji mogą być nie tylko zarzuty obrazy prawa materialnego lub formalnego, lecz także zarzuty błędnej oceny dowodów ze strony sądu I-ej instancji, przyczem zwalczanie ustaleń faktycznych wyroku I-ej instancji nie jest ograniczone koniecznością przytoczenia „nowych danych”. (28. VIII. 1934 r., 2 K. 757/34).

Art. 490 § 3 k. p. k. Postanowienie o sprawdzeniu dowodu z § 3 art. 490 k. p. k. jest równoznaczne z przyjęciem dowodu w rozumieniu art. 493 k. p. k.

Sąd Grodzki przy sprawdzaniu dowodu, zarządzeniem w trybie § 3 art. 490 k. p. k., ma obowiązek zastosowania §§ 1—3 art. 256 k. p. k. (Postanowienie 7 sędziów z 24. II. 1934 r., 3 K. 1222/33).

Art. 493 k. p. k. 1. K. p. k. dając prawo sądowi nieprzyjmowania dowodów niepodpadających pod §§ 1 i 2 art. 493 k. p. k., nie czyni żadnej różnicy między oskarżonymi pozostającymi na wolności a zaaresztowanymi. (7. VIII. 1934 r., 2 K. 753/34).

2. Strona, zgłaszając dowód po raz pierwszy dopiero w sądzie odwoławczym (w wywodzie apelacji, bądź później) w rozumieniu art. 493 § 1 lit. „b” k. p. k., winna wykazać, a przynajmniej upraw-

dopodobnie, że dowód ten nie był jej znany przed wydaniem zaskarżonego wyroku, gołosłowne zaś tylko oświadczenie w tym przedmiocie, może być uznane przez sąd za niewystarczające. (3. IX. 1934 r., 2 K. 777/34).

3. Dowody, dotyczące dobrej opinii oskarżonego i karalności pokrzywdzonego, ulegają ocenie sądu w myśl art. 493 § 3 k. p. k. i uznanie sądu, że nie mają one znaczenia dla sprawy, jest wystarczające. (12. VI. 1934 r., 2 K. 502/34).

Art. 498 k. p. k. Z przepisu art. 498 k. p. k. wynika a contrario, że cofnięcie apelacji przez oskarżyciela publicznego przed rozprawą wiąże sąd, który w tym wypadku nie może oskarżonemu zwiększyć kary ponad wysokość wymierzoną przez sąd 1-ej instancji. (23. VIII. 1934 r., 2 K. 741/34).

Art. 500 lit. „a” k. p. k. Wymierzenie przez sąd II-ej instancji kary więzienia w miejsce kary aresztu, orzeczonej wyrokiem sądu I-ej instancji, zaskarżonym tylko przez oskarżonych, nie stanowi „poprawienia” wyroku art. 501 lit. b k. p. k., lecz obrazę przepisu lit. „a” art. 500 k. p. k. (21. VI. 1934 r., 2 K. 650/34).

Art. 514 lit. „ó” k. p. k. Udział w rozprawie sądu II-ej instancji protokolanta, który uległ wyłączeniu na mocy art. 234 i 41 lit. „g” k. p. k., nie może powodować uchylecia wyroku z mocy art. 514 lit. „b” k. p. k., gdyż protokolant nie należy do składu sądu, wynika to z zestawienia art. 314, 317, 318, 358 i in. k. p. k. (16. V. 1934 r., 1 K. 274/34).

Art. 516 lit. „c” k. p. k. Badaniu Sądu Najwyższego w ramach lit. „a” art. 516 k. p. k. nie ulega zgodność przesłanek, na których sąd oparł swe ustalenia z ujawnionymi na rozprawie okolicznościami, jak również okoliczność, czy ustalenia oparte zostały na całokształcie ujawnionych okoliczności w myśl art. 360 i 379 k. p. k., a uchybienie tym przepisom nie może być podstawą kasacji, przewidzianej w art. 511 k. p. k. (26. VII. 1934 r., 1 K. 412/34).

Art. 516 lit. „d” k. p. k. Zastosowanie aresztu przy przestępstwie z art. 28 pr. o wyk. bez uzasadnienia, wymaganego przez art. 57 § 2 k. k. aczkolwiek stanowi uchybienie, jednak nie podpada pod art. 516 lit. „d” k. p. k. i przeto nie podlega uwzględnieniu z urzędu, niezależnie od zarzutów przytoczonych w kasacji. (3. IX. 1934 r., 2 K. 817/34).

Art. 600 k. p. k. Wznowienie postępowania w myśl art. k. p. k. nie przewiduje przypadku, gdy wyrok wydano pod wpływem fałszywego zeznania skazanego, złożonego przezeń w charakterze świadka w innej sprawie.

Tego rodzaju przypadek może uzasadnić wznowienie postępowania jedynie przy istnieniu warunków, przewidzianych w art. 602 k. p. k. (16. V. 1934 r., 2 K. 471/34).

IV. Przepisy wprowadzające kodeks postępowania karnego.

Art. 11 § 2. 1. Zagadnienie, czy odnośnie do czynów ściganych z reguły z oskarżenia prywatnego zachodzą w poszczególnym wypadku podstawy do ścigania ich z urzędu ze względu na interes publiczny, ocenia samoistnie oskarżyciel publiczny. Samo zatem wniesienie skargi publicznej o czyn podpadający pod przepis art. 11 § 2 przep. wpraw. k. p. k. jest dostatecznym sprecyzowaniem stanowiska oskarżyciela publicznego, choćby nawet oskarżyciel nadał czynowi błędną — zdaniem sądu — kwalifikację. (26. VI. 1934 r., 2 K. 676/34).

2. W myśl art. 11 § 2 przep. wpraw. k. p. k. skarga prywatna obrażonego urzędnika lub wniosek jego władzy przełożonej nie są konieczne dla ścigania przestępstwa z art. 256 k. k. w wypadku, gdy takie ściganie nastąpiło z urzędu, aczkolwiek z innych artykułów k. k., lecz za czyn, dotyczący tego samego zdarzenia historycznego.

Niezastosowanie § 2 art. 256 k. k. nawet w wypadku, gdy zaszedł przewidziany w nim warunek wyzywającego zachowania się obrażonego, nie może stanowić przedmiotu zarzutu kasacyjnego. (13. VI. 1934 r., 3 K. 630/34).

V. Ustawa karna skarbowa z 18. III. 1932 r. (Dz. Ust. poz. 355).

Art. 7 u. k. s. Świadomość w rozumieniu art. 7 u. k. s. nie jest związana z takimi tylko momentami, jak podżeganie lub pomoc, i sąd nie jest skrepowany przy ustalaniu świadomości sprawcy jakimkolwiek zgóry narzuconym schematem. (21. VIII. 1934 r., 1 K 517/34).

Art. 25 u. k. s. Przepis art. 25 u. k. s. zawiera jedną z ogólnych kwalifikacji prawnych, które mogą być zastosowane do poszczególnych przestępstw z u. k. s., jako ustawowe okoliczności obciążające, powodujące — materialnie — konieczność zastosowania do przestępstw dodatkowych sankcyj karnych, a — proceduralnie — decydujące o wyłącznej rzeczowej właściwości sądu do orzekania w sprawach o przestępstwa, które skądinąd należałyby do właściwości władz skarbowych (art. 137 u. k. s.).

Wyrok uniewinniający może zapaść tylko odnośnie do czynu, a nie odnośnie do jego kwalifikacji prawnej. W wypadku więc, gdy przestępstwo z § 2 art. 47 u. k. s. zakwalifikowano także wedle art. 25 u. k. s., zdaniem zaś sądu nie zachodziły warunki zastosowa-

nia art. 25 u. k. s., to obowiązkiem jego było, albo wydać wyrok, skazujący oskarżonych za przestępstwo z § 2 art. 47 u. k. s., albo też postanowieniem przekazać sprawę właściwej władzy skarbowej w myśl art. 11 § 2 k. p. k. (art. 220 § 1 u. k. s.), natomiast uniewinnienie tyłko z obciążającej okoliczności z art. 25 u. k. s. jest niedopuszczalne. (15. VI. 1934 r., 2 K. 653/34).

Art. 27 u. k. s. 1. Art. 27 u. k. s. ma na względzie akcję przestępną o pewnych cechach organizacji i przedstawiającą przez to szczególnie niebezpieczeństwo dla porządku prawnego i interesu Skarbu. Art. 27 u. k. s. wymaga porozumienia się i równoczesności działania sprawców czynu.

Sam udział w przestępstwie trzech lub więcej osób nie wystarcza do zastosowania art. 27 u. k. s. (1. VI. 1934 r., 1 K. 359/34).

2. Popełnienie przestępstwa w „porozumieniu” (art. 27 u. k. s.) następuje bez względu na jakość i doniosłość działań, wykonanych przez poszczególne jednostki, które weszły w porozumienie, gdyż podmiotem przestępstwa jest organizacja trzech lub więcej osób, złączonych wspólnym zamiarem popełnienia danego przestępstwa skarbowego, wzajemnie się wspierających i z porozumienia tego czerpiących siły do zrealizowania wspólnego celu.

W wypadku, gdy najmniej trzy osoby, z których np. jedna jest podżegaczem, druga pomocnikiem a trzecia wykonawcą, porozumieją się ze sobą, by popełnić pewne określone przestępstwo, tworząc porozumieniem tem więź wspólnego zainteresowania w osiągnięciu skutku przestępnego, — odpada zastosowanie przepisu art. 6 u. k. s., który musi ustąpić przepisowi art. 27 u. k. s.

Przewidziana w art. 27 u. k. s. „równoczesność” odnosi się do popełnienia przestępstwa w całości, a więc do popełnienia różnych składających się na całość przestępstwa czynności o tyle, o ile ich dokonanie na przestrzeni pewnego minimalnego okresu czasu w przeciętnych warunkach wogóle fizycznie jest możliwe a zarazem konieczne, by cel przestępstwa, przedsięwzięty przez kilku sprawców w porozumieniu działających — został osiągnięty.

Równoczesność więc przy przestępstwie z art. 45 u. k. s. nie musi polegać na równoczesnym fizycznym przeniesieniu czy przewiezieniu przedmiotów, przemycanych przez granicę i to równocześnie przez wszystkich uczestników w porozumieniu działających (15. VI. 1934 r., 2 K. 592/34).

Art. 30 u. k. s. Przepis art. 30 u. k. s. (art. 31 k. k.) nie ma zastosowania do kar zastępczych (art. 43 k. k. i 21 u. k. s.), gdyż zasady wyrażone w art. 31 k. k. odnoszą się tylko do kary wolnościowej, jako kary głównej. (15. VI. 1934 r., 2 K. 592/34).

Art. 33. Odpowiedzialność z art. 33 u. k. s. w myśl art. 34 p. 3 tejże ustawy nie jest uzależniona od tych lub innych warunków umowy, wystarczy bowiem ustalenie związku pomiędzy korzyścią, która została lub mogła być osiągnięta, a przestępstwem, którego dokonanie stanowiło źródło tej korzyści. (18. V. 1934 r., 2 K. 497/34).

Art. 45 ust. 2 u. k. s. Uniewinienie z zarzutu świadomego nabycia pochodzącego z przemytu przedmiotu dla braku przedmiotowych i podmiotowych cech przedstępstwa, usuwa tem samem możliwość wymierzenia oskarżonemu jakiegokolwiek kary a więc i kary konfiskaty przedmiotu. (3. IX. 1934 r., 3 K. 844/34).

Art. 47 u. k. s. Cecha wolności od cła według art. 47 u. k. s. dotyczy momentu przedstawienia towaru do odprawy celnej.

Jeżeli deklarujący zmienił po odprawie przeznaczenie towaru, np. przy odprawie celnej zadeklarowano towar jako wolne od cła szmaty (poz. 176 tar. cel.), a zużytkowano jako podlegające ocłeniu pończochy (poz. 205 tar. cel.) to należy uznać, iż defraudacji dokonano z towarem wolnym od cła, a co za tern idzie sprawca ulega karze nie w wysokości czterokrotnych należności celnych, a dwukrotnej wartości zadeklarowanego towaru. (15. IX. 1934 r., 1 K. 573/34).

Art. 67 u. k. s. Pod przepis art. 67 u. k. s. podpada zarówno wytwarzanie wyrobów tytoniowych, jako też ich sprzedaż i bez względu na to, czy oba te działania są dokonywane przez jedną i tę samą osobę, czy też nie, każde z nich oddzielnie wzięte wypełnia istotę czynu z tego przepisu ustawy. (8. VI. 1934 r., 2 K. 563/34).

Art. 114 u. k. s. 1. Prowadzenie handlu cukierkami, zaopatrzonymi w kartki z wygrywającymi numerami, stanowi loteryę (art. 114 u. k. s.) bez względu na to, czy cukierek sprzedawany jest po cenie zwiększonej, czy też normalnej. (18. V. 1934 r., 2 K. 468/34).

2. Celowość represji karnej z art. 114 u. k. s. nie spoczywa wyłącznie w interesach fiskalnych Skarbu, zagrożonych w urządzaniu loterii przez osoby prywatne, lecz polega również na ochronie obywateli przed wyzyskiem przedsiębiorców loteryjnych, spekulujących na właściwym naturze ludzkiej popędzie do hazardu. (7. IX. 1934 r., 1 K. 509/34).

3. Ryzyko potocznie nazwane hazardem, w przeciwieństwie do gry hazardowej (art. 61 prawa o wykroczeniach) nie jest istotną cechą loterii, natomiast jest nią moment losowania, t. j. uzależnienie zysku grającego czyli wygranej od przypadku. (15. IX. 1934 r., 1 K. 560/34).

Art. 117 u. k. s. Za dokonane lub usiłowane uszczuplenie podatku od piwa uważa się czyny i zaniedbania, wymienione w punktach 1 do 8 art. 117 u. k. s. bez względu na to, czy uszczuplenie należności skarbowej w rzeczywistości nastąpiło, czy też Skarb Państwa uszczerbku nie doznał i sąd w tym wypadku winien jedynie ograniczyć się do stwierdzenia, czy zachodzą w działaniu sprawy znamiona przedmiotowe i podmiotowe czynów lub zaniechań, w przepisie tym wyliczonych. (8. VI. 1934 r., 2 K. 562/34).

Art. 117 pkt. 6 u. k. s. Piwo opodatkowane, a następnie zwrócone w stanie niezmienionym, jako pozostałe z rozwózkowej sprzedaży może być, w myśl § 74 lit. „c” w związku z § 28 rozp. wyk. Min. Skarbu z 22. XII. 1931 (Dz. Ust. p. 886) przyjęte z powrotem do browaru przy specjalnem zaksięgowaniu, przy ponownem zaś wyprowadzeniu tego piwa z browaru musi być ponownie zapisane (§ 73 powoł. rozp.) do księgi rozchodu.

Przyjęcie natomiast z powrotem do browaru z rąk odbiorcy zmętniałego piwa do przefiltrowania, stanowi tryb postępowania w przepisach, regulujących szczegółowo produkcję i obrót piwem, nieprzewidziany i niedopuszczalny bez zezwolenia władzy skarbowej. Okoliczność, iż działanie to leży poza przepisami i nie pociąga za sobą odpowiedzialności z ogólnego przepisu art. 120 u. k. s. nie prowadzi do bezkarności i obowiązuje również sprzedawcę, przy następnym wyprowadzeniu tego piwa z browaru, do ponownego zapisania go w księdze rozchodu, przeznaczonej do rejestrowania i kontroli wszelkiego piwa wydanego z browaru, pod odpowiedzialnością karną z art. 117 pkt. 6 u. k. s. (8. VI. 1934 r., 2 K. 562/34).

Art. 133 p. 2 u. k. s. Sprowadzający towar nie ma obowiązku badania, czy klauzula rządowa, wydana na podstawie umowy pisko-gdańskiej przez właściwy urząd celny, stwierdzająca, iż towar jest wolny od cła, jako pochodzący z wolnego obrotu, odpowiada prawdzie. (18. V. 1934 r., 2 K. 439/34).

Art. 173 u. k. s. Opinia Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych, zawierająca orzeczenie co do zagranicznego pochodzenia tytoniu w myśl art. 173 u. k. s. i art. 138 k. p. k. stanowi dowód w rozumieniu ustawy. (U. IX. 1934 r., 1 K. 577/34).

Art. 226 u. k. s. Ustawa karna skarbowa nie zabrania opierania wyroku na ustaleniach, ujawnionych w drodze odczytania protokołów dochodzeń karno-skarbowych. (1. V. 1934 r., 2 K. 379/34).

Art. 236 u. k. s. Przepis art. 236 u. k. s. jest szczególnie i musi być stosowany przed ogólną normą prawną z kodeksu karnego zawartą w art. 2 k. k. (15. IX. 1934 r., 1 K. 573/34).

VI. Ustawa z 15. VII. 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. poz. 110/32).

Art. 2 p. 2. Sprzedaż produktów własnego gospodarstwa, przywiezionych wozem na rynek, z prowizorycznie ustawionego stołu nie podlega podatkowi przemysłowemu. (21. IX. 1934 r., 1 K. 565/34).

Art. 10. W myśl art. 10 ustawy o państw. podatku przemysł., przedmiotem opodatkowania przy prowadzeniu handlu towarowego, jest zakład handlowy, którego rozmiary i wygląd stanowią jedną z cech potrzebnych do ustalenia kategorii przedsiębiorstwa. Przekład handlowy zaś należy rozumieć pomieszczenie, w którym odbywa się sprzedaż dostępna dla ogółu i będąca w posiadaniu danej osoby z tytułu własności, najmu i t. p.

Do uznania zatem „jatkii garnizonowej” za zakład handlowy w rozumieniu art. 10 ust. o państw. podatku przemysł., nie wystarcza ustalenie sprzedaży mięsa rodzinom wojskowym, lecz konieczne jest również ustalenie, czy jatka była dostępna dla publiczności. (1. VI. 1934 r., 2 K. 584/34).

Art. 11. Skup zawodowy skór surowych i sprzedaż skór wyprawionych stanowią dwa odrębne przedsiębiorstwa (art. 11 ust. o państwowym podatku przemysł.), wymagające wykupienia oddzielnych świadectw przemysłowych. (1. VI. 1934 r., 3 K. 545/34).

Art. 14. Drzewo przetarte na obcym tartaku nie może być uznane za wyrób własnej produkcji w rozumieniu art. 14 ust. 0 państw. podatku przemysł. (26. IV. 1934 r., 2 K. 346/34).

Art. 22. Z zestawienia przepisów cz. 2 art. 22 i cz. II A rozdz. 1 zał. do art. 23 ustawy o państw. podatku przemysł., wynika, że zakład handlowy III kateg. może posiadać tylko dwa składy oddzielne, jako pomieszczenia pomocnicze, znajdujące się w tej samej miejscowości, w której położony jest zakład, i w jego pobliżu, a więc, tworzące z nim całość gospodarczą, aczkolwiek poza jego obrębem. (27. VIII. 1934 r., 2 K. 791/34).

Art. 23. 1. Kontyngent kupujących nie stanowi wyłącznego kryterjum przy zaliczeniu przedsiębiorstw, prowadzących handel towarowy, do kategorii drugiej, lub trzeciej, o czym decydują również ilości sprzedawanych towarów i wygląd oraz rozmiary przedsiębiorstwa. Jeżeli sprzedaż odbywa się z pomieszczenia, składającego się więcej niż z jednego pokoju, w ilościach przekraczających pojęcie drobnej sprzedaży i nie tylko spożywcom, lecz i kupcom dla dalszej sprzedaży, to takie przedsiębiorstwo uważa się za większe i zalicza do kategorii II.

Wysokość obrotów handlowych, jako cecha nienależąca do „zewnątrznych”, jedynie miarodajnych dla określenia kategorii przedsiębiorstwa, nie może być brana pod uwagę. (2. VII. 1934 r., 1 K. 446/34).

2. Charakter przedsiębiorstwa, jako przedsiębiorstwa handlowego lub zawodowego skupu, zależy jedynie od rodzaju czynności przez przedsiębiorstwo faktycznie wykonywanych, nie zaś od nazwy, jaką mu nadał właściciel.

Okoliczność, że w składach prowadzącego przedsiębiorstwo skupu odbywają się także transakcje handlu detalicznego, które jednak nie są głównym celem przedsiębiorstwa, nie czyni tego przedsiębiorstwa przedsiębiorstwem handlu towarowego w znaczeniu ustawy przemysłowej. (5. VII. 1934 r., 2 K. 717/34).

3. Pod mianem „drobnych kupców” w myśl ust. 1 kat. 2 cz. II A rozdz. I, prowadzących handel towarowy, ustawa o państw. podatku przemysł., nie rozumie drobnych przemysłowców i traktuje ich, o ile są nabywcami, jako spożywców. (23. IV. 1934 r., 1 K. 207/34).

4. Za spożywców uważa się jedynie kupujących towar w celu jego spożycia lub zużycia we własnym gospodarstwie, natomiast sprzedaż towarów kupującym dla celów handlowych czy przemysłowych, a nie wyłącznie dla ich własnego użytku, nie jest w rozumieniu ustawy uważana za sprzedaż towaru spożywcom. (22. V. 1934 r., 1 K. 296/34).

5. Okoliczność, że spowodu defektu jedna para walców jest nieczynna w młynie, nie zmniejsza rozmiarów przedsiębiorstwa do niższej kategorii, jeżeli walce te nie zostały zdemontowane. (8. VI. 1934 r., 2 K. 645/34).

6. Istotną cechą przedsiębiorstwa pokojów umeblowanych jest fakt zaopatrzenia tych pokojów w meble i pościel. (18. V. 1934 r., 1 K. 294/34).

7. Charakter przedsiębiorstwa stróżowania, polegającego na zamykaniu i otwieraniu bram, budzeniu mieszkańców i gaszeniu świateł na klatkach schodowych, ulega określeniu nie na podstawie tego, co jego pracownicy czynią, lecz pod kątem widzenia celu, w jakim pełnią swe czynności, a w tem ujęciu zagadnienia, przewidziane w § 116 rozp. wykon. do art. 23 i 26 ustawy o państw. podatku przemysł., przedsiębiorstwo strzeżenia cudzego mienia niczem się nie różni od przedsiębiorstwa pod ogólnikową nazwą: „przedsiębiorstwa stróżowania i zamykania bram” i jako takie ma obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego według Cz. II lit. A rozdz. VI kat. II zał. do art. 23 ustawy o państw. podatku przemysłowym. (21. VIII. 1934 r., 3 K. 780/34).

8. Prowadzenie przy hurtowej sprzedaży zegarków montowni tychże nie wymaga nabycia osobnego świadectwa przemysłowego. (27. VIII. 1934 r., 3 K. 803/34).

Art. 35. 1. Pod przepis art. 35 ustawy o państw, podatku przemysłowym nie podpada czasowe przyjęcie dodatkowych pracowników nieusprawiedliwione chęcią rozszerzenia przedsiębiorstwa i zamiarem osiągnięcia większego zysku. (27. VIII. 1934 r., 2 K. 786/34).

2. Przepis art. 35 ust. 2 ustawy o państw, podatku przemysł., nie może mieć zastosowania do wypadków, w których stosuje się szczególnie przepisy cz. II lit. A rozdz. II zał. do art. 23 tej ustawy (z nim sprzeczne).

Podstawą opodatkowania skupu zawodowego w wypadku, gdy podatnik rozpoczął działalność po 1 lipca roku podatkowego (art. 31 ust. 1 ustawy o państw, podatku przemysł.) będzie kwota skupu, którą wydatkowano w tern półroczu w stosunku rocznym do stawek, służących za podstawę oznaczenia kategorii przedsiębiorstwa (cz. II A rozdz. II zał. do art. 23 ust. o państw, podatku przemysł.).

Postanowienia § 69 przepisów wykonawczych do ustawy o państwowym podatku przemysł., stosują się również do przedsiębiorstw skupu zawodowego. (15. VI. 1934 r., 3 K. 643/34).

Art. 36. Tożsamość przedsiębiorstwa określa się warunkami rzeczowymi, a nie osobą właściciela przedsiębiorstwa.

Zmiana przedsiębiorcy i prowadzenie nadal tego samego przedsiębiorstwa' na podstawie wykupionego przez poprzednika świadectwa przemysłowego, bez uzyskania adnotacji, przewidzianej w art. 36 ust. o państw, podatku przemysł., nie stanowi prowadzenia przedsiębiorstwa bez świadectwa przemysłowego (art. 98), i na przedsiębiorcy poza rygorem z art. 36 i odpowiedzialnością karną z art. 101, nie ciąży nadto odpowiedzialność z art. 98 ust. o państw, podatku przemysł. (8. VI. 1934 r., 2 K. 645/34).

Art. 52. 1. Moment otwarcia upadłości nie odbiera przedsiębiorstwu charakteru przedsiębiorstwa na zysk obliczonego, zaczem postępowanie upadłościowe należy uważać za dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa.

2. Przedsiębiorstwo winno wypełniać w czasie postępowania upadłościowego tak samo jak i przed otwarciem upadłości obowiązki, wynikające z art. 52 ust. o państw, podatku przemysłowym. (21. VIII. 1934 r., 3 K. 754/34).

Art. 84. Orzeczenie karne władz skarbowych, mimo braku nałożenia kary pieniężnej, nie może oskarżonego pozbawić prawa za-

przeczenia w odwołaniu jego obowiązku podatkowego, skoro przeciw każdej decyzji niższej instancji można się odwołać do wyższej, o ile ustawa tego wyraźnie nie wyłącza.

Z osnowy art. 111 ustawy o państw, podatku przemysł, wynika, że orzeczeniami karnymi są decyzje władz podatkowych i skarbowych, dotyczące naruszeń ustawy, zagrożonych karą pieniężną z mocy art. 97 do 104 powołanej ustawy. (22. V. 1934 r., 3 K. 494/34).

Art. 98. 1. Wykonywanie furmaństwa przez samego oskarżonego, który jest właścicielem konia i furmanki, bez wykupienia świadectwa przemysłowego VIII kategorii stanowi czyn przestępny, przewidziany w art. 98 ust. o państw, podatku przemysł. (22. VI 1934 r., 1 K. 261/34).

2. Wykupienie świadectwa przemysłowego na prawo prowadzenia zakładu przemysłowego wędliniarskiego nie upoważnia do prowadzenia jatki mięsnej w szczególności do drobnej sprzedaży mięsa wołowego, wieprzowego i cielęcego, stanowiącego odrębne przedsiębiorstwo, wymagające wykupienia oddzielnego świadectwa przemysłowego kategorii handlowej.

Ćwiartowanie i sortowanie mięsa, pochodzącego czy to z własnego uboju, czy też zakupionego u hurtowników nie może być utożsamiane z przerabianiem mięsa na różne wyroby, w którym to wypadku zwolnienie od wykupienia oddzielnego świadectwa może nastąpić pod warunkami, wymienionymi w ustępach 2 i 3 art. 14 ust. o państw, podatku przemysł, (*i.* VI. 1934 r., 1 K. 212/34).

3. Za naruszenie przepisów art. 98 art. o państw, podatku przemysł, można wymierzyć karę przed doręczeniem płatnikowi odmownego załatwienia jego podania do władz skarbowych o obniżenie kategorii świadectwa. (25. VI. 1934 r., 1 K. 422/34).

4. Grzywna z art. 98 ustawy o państw, podatku przemysł, jest karą i jako taką ponosi ją każdy z oskarżonych indywidualnie i nie może mieć miejsca solidarne jej orzeczenie. (26. IV. 1934 r., 2 K-346/34).

VII. Pruska ust. prasowa z 12. V. 1851 r. (Zb. Ust. pr. str. 273).

§ 10. Wywieszenie pisma w oknie wystawowym lokalu prywatnego nie pozbawia czynu cech wystawienia w miejscu publicznym, skoro sposób wywieszenia w oknie wystawowym, wychodzącym na miejsce publiczne, umożliwia zapoznanie się z treścią wystawionego bez zezwolenia druku osobom, pozostającym w miejscu publicznym. (18. VI. 1934 r., 3 K. 619/34).

*VIII. Niemiecka ustawa prasowa z 7. V. 1874 r.**(Dz. U. Rzeszy str. 65).*

§ 11. Przez wyrażenie „zainteresowana władza” z § 11 ustawy prasowej z 7. V. 1874 r. rozumieć należy nie wyłącznie władzę znieważoną, oznaczoną imieniem lub przez towarzyszące okoliczności, lecz również tę władzę, która przez rozszerzone wiadomości jest dotknięta nie pod względem osobistym, tylko jako władza, posiadająca imperium i obowiązek czuwania nad porządkiem prasy, zaczem mająca prawny interes w sprostowaniu tej wiadomości. (22. V. 1934 r., 3 K. 449/34).

§ 22. W kwestji przerwy przedawnienia z § 22 ustawy prasowej z 7. V. 1874 stosować należy przepisy k. k. z r. 1932.

*IX. Pruska ustawa z 15. IV. 1878 r. o kradzieżach leśnych.**(Zb. ust. prusk. str. 222).*

Przestępstwa z ustawy z 15. IV. 1878 o kradzieżach leśnych, niezależnie od tego, czy zachodzą okoliczności, uzasadniające wymierzenie obok grzywny kary więzienia, są występkami i z mocy art. 16, 14, 8 przep. wpraw. k. k. i pr. o wyk. jak i art. 1 rozp. o postępowaniu karno-administracyjnym z 22. III. 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 365), podlegają wyłączeniu orzecznictwu sądów powszechnych, a mianowicie w myśl § 19 ustawy o kradzieżach leśnych i art. 16 k. p. k. w pierwszej instancji orzecznictwu sądów grodzkich. (29. V. 1934 r., 3 K. 445/34).

*X. Ustawa z 18. XII. 1919 o czasie pracy w przem. i handlu**(Dz. Ust. p. 7120).*

Art. 10. Obsługiwanie publiczności w zakładzie fryzjerskim w dzień uznany przez ustawę za świąteczny, stanowi naruszenie art. 10 ustawy z 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. Ust. poz. 7/20) nawet w wypadku, gdy wszystkie pracujące w tym zakładzie osoby są spółnikami.

Okoliczność, że pracownicy fryzjerscy pobierają wynagrodzenie w postaci procentu od obrotu brutto, nie wskazuje sama przez się, iż są spółnikami, jeżeli pracownicy ani nie byli zobowiązani do żadnych świadczeń z tytułu rzekomej współwłasności ani na nich nie ciążyła żadna odpowiedzialność lub ryzyko połączone z prowadzeniem przedsiębiorstwa. (9. VIII. 1934 r., 3 K. 761/34).

XI. Rozp. Min. Skarbu oraz Przem. i Handlu z 11. VI. 1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. poz. 314).

Art. 16. Przepis art. 16 rozporządzenia o taryfie celnej nie dotyczy postępowania sądowego, w którym chodzi o ustalenie winy osoby oskarżonej o popełnienie przestępstwa karno-skarbowego, zatem nie wyłącza rozpatrywania przez sąd (art. 7 k. p. k.), czy pozycja taryfy celnej podana przez stronę lub urząd celny odpowiada rzeczywistości. (18. V. 1934 r., 2 K. 413/34).

XII. Rozp. Min. Zdrowia Publi, i Min. Spraw Wewn. z 23. I. 1922 r. w przedmiocie przepisów sanitarnych dla hoteli, pokojów umeblowanych i pensjonatów (Dz. U. poz. 78).

Art. 13. Właściciel hotelu, dopuściwszy do przebywania w **nocy** w jego hotelu prostytutek z przyjezdnymi mężczyznami, przy jednoczesnym niewpisaniu tych prostytutek do książki meldunkowej, powinien być przewidzieć możliwość uprawiania w jego hotelu nierządu, co wystarcza dla bytu przestępstwa, przewidzianego w § 13 rozp. Min. Zdrowia Publi, z dn. 23. I. 1922 r. (26. VII. 1934 r., 1 K. 445/34).

XIII. Ustawa z 3. VI. 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. U. poz. 481/33).

Art. 29. Samo urządzenie anteny i uziemienia bez równoczesnego dołączenia radjoodbiornika, wchodzi w zakres wyłączności pocztowej i jako takie stanowi naruszenie art. 29 ustawy z 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii w brzmieniu obwieszczenia z 4 sierpnia 1933 r. (Dz. Ust. poz. 481).

XIV. Rozp. Min. Pracy i Opieki Społ. z 14. VII. 1924 r. o środkach przeciwko zwijaniu i unieruchamianiu zakładów (Dz. U. poz. 642).

§ 7. W myśl § 7 rozp. Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 14. VII. 1924 r. (Dz. Ust. poz. 642), zagrożone jest sankcją karną nie tylko rozmyślnie przeciwdziałanie wszelkim zarządzeniom władzy demobilizacyjnej, wydanym w związku z jej działalnością, mającą na celu zapobieżenie przekroczeniom postanowień powołanego rozporządzenia, lecz także samo już z rozmysłem przeciwdziałanie przepisom zawartym w §§1, 2 i 4 rozporządzenia. (4. V. 1934 r., 3 K. 329/34).

XV. Rozp. Prez. Rzplitej z 7. VI. 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. Ust. poz. 472).

Art. 9. Kwestja ważności umowy o pracę pod względem cywilnym tudzież zgłoszenia lub niezgłoszenia pracownika do ubezpieczeniowej instytucji, jest ze stanowiska prawa o ochronie rynku pracy obojętna.

Istota przestępstwa z art. 9 w zw. z art. 7 rozp. Prez. Rzplitej z 7. VI. 1927 Dz. Ust. poz. 472 polega na zatrudnieniu cudzoziemca dalszem mimo upływu dni 30, wyznaczonych in favorem zobowiązanego do zgłoszenia.

Rozporządzenie o ochronie rynku pracy, umożliwiając tylko władzom ewidencje i kontrolę, nie wyłącza w zakresie wykonywania zawodu i zarobkowania, przywilejów, wypływających z polskoniemieckiej konwencji z 15. V. 1922 r. (22. V. 1934 r., 3 K. 308/34).

XVI. Rozp. Prez. Rzplitej z 24. VI. 1927 r. o ochronie lasów niestanowiących własności państwa (Dz. Ust. poz. 932/32).

Art. 2. Przepis art. 2 ustęp ostatni rozp. Prez. Rzplitej z 24. VI. 1927 r. o ochronie lasów ma wtedy zastosowanie, jeżeli cel realizowany przez ustawę o reformie rolnej (por. art. 1 ustawy z 28. XII. 1925 r. Dz. Ust. Nr. 1 poz. 1 z r. 1926), t. j. stworzenie samostannego gospodarstwa rolnego, nie mógłby być inaczej osiągnięty, jak tylko przez zmianę uprawy leśnej na rolną. (26. VI. 1934 r., 3 K. 671/34).

Art. 40. Przepis art. 40 rozp. Prez. Rzplitej z 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa przewiduje wszelkie bezprawne, — a więc nieprzewidziane w planie urzędzenia gospodarstw leśnych lub w programie gospodarczym i dokonane bez zezwolenia właściwej władzy — cięcie drzewa, bez względu na jego cel (art. 9, 10 i 14 cyt. rozp.).

Powołane rozporządzenie, poza końcową częścią art. 2, nie przewiduje, aby zezwolenie na parcelację lasu zastępowało zezwolenie właściwej władzy na wyrąb lasu w przypadkach, gdy ustawa zezwolenia takiego wymaga. (13. IX. 1934 r., 2 K. 832/34).

XVII. Rozp. Prez. Rzplitej z 16. II. 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciwko Państwu (Dz. Ust. poz. 160)

Art. 9. Zwolnieniu od kary, przewidzianemu w § 2 art. 9 rozp. Prez. Rzplitej z 16. II. 1928 r. o karach za szpiegostwo, ulegają

tylko osoby wyszczególnione w art. 104 k. p. k., który to przepis nie przykładowo, lecz wyczerpująco, wylicza uprawnionych do odmowy zeznania. (28. VI. 1934 r., 2 K. 651/34).

XVIII. Rozp. Prez. Rzplitej z 16. II. 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. poz. 202).

Art. 399. Już samo rozpoczęcie na gruncie robót, w celu wzniesienia pomnika bez uzyskania zezwolenia władzy, stanowi przestępstwo z art. 399 rozp. Prez. Rzplitej z 16. II. 1928 r. o prawie budowlanem (19. VI. 1934 r., 3 K. 642/34).

XIX. Rozp. Prez. Rz. z 22. III. 1928 o sądach pracy (Dz. Ust. poz. 350).

Przepisy art. 640—649 k. p. k. uchyliły przepis art. 9 rozp. Prez. Rz. z 22. III. 1928 o sądach pracy. (Postan. 7 sędziów z 27. X. 1934 r., 3 K. 676/34).

XX. Ustawa z 11. III. 1932 r. o zgromadzeniach (Dz. Ust. poz. 450).

Art. 1. Istotą publiczności w dziedzinie widowiska jest dostęp dla większej liczby osób, bliżej nieokreślonych, przyczem nie wyłącza znamienia publiczności wprowadzenie „zaproszeń” łatwych do uzyskania. (17. V. 1934 r., 2 K. 296/34).

Art. 25. Sam tylko udział w zgromadzeniu, zwołanem bez zezwolenia władzy, nie zawiera cech wykroczenia z art. 25 ust. z 11. III. 1932 o zgromadzeniach, podżeganie zaś do zwołania nielegalnego zgromadzenia ulega karze jedynie w warunkach przewidzianych § 1 art. 5 prawa o wykroczeniach. (18. VI. 1934 r., 3 K. 611/34).

XXI. Rozp. Prez. Rz. z 21. X. 1932 r. o przepisach wprowadzających kodeks karny wojskowy (Dz. Ust. poz. 766).

Art. 18. Przestępstwo popełnione przez żołnierza w czasie dezerccji uważa się za dokonane „w czasie czynnej służby wojskowej” w rozumieniu § 1 lit. „a” art. 18 rozp. Prez. Rzplitej z 21. X. 1932 r. i ulega rozpoznaniu sądów wojskowych, jako właściwych. (8. V. 1934 r., 3 K. 653/34).

XXII. Rozp. Prez. Rzplitej z 21. X. 1932 r. o amnestji (Dz. Ust. poz. 782).

Art. 1. Z brzmienia art. 1 rozp. Prez. Rzplitej z 21. X. 1932 r. o amnestji (Dz. Ust. poz. 782) wynika, iż stosowanie amnestji do-

puszczalne jest tylko do tych przestępstw, których istota przed dniem 1 września 1932 r. została w zupełności wyczerpana.

Przy przestępstwach więc, które nie skończyły się na usiłowaniu, rozstrzyga zatem nie chwila przedsięwzięcia ostatniej czynności sprawcy, lecz chwila, w której istota zarzuconego przestępstwa w całej rozciągłości zaistniała, a więc chwila, w której nastąpił skutek przestępny. (12. VII. 1934 r., 2 K. 734/34).

XXIII. Rozp. Prez. Rzplitej z 27. X. 1932 r. o przepisach o kosztach sądowych (Dz. Ust. poz. 805).

Art. 51. Przy zasądzeniu na karę łączną za czyny, objęte tym samym (jednym) wyrokiem, wymierza się opłatę tylko według kary łącznej, natomiast art. 51 przepisów o kosztach sądowych ma wyłącznie zastosowanie przy wymiarze kary łącznej, orzeczonej odrębnymi już prawomocnymi wyrokami. (7. VIII. 1934 r., 2 K. 739/34).

XXIV. Rozp. Prez. Rplitej z 27. X. 1932 r. o prawie o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. Ust. poz. 807).

Art. 48. Posiadanie parabellum, jako broni krótkiej, choć typu wojskowego, nie podpada pod przepis art. 47 prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, lecz pod art. 48 tegoż prawa i podlega, w myśl art. 53, osadzeniu w drodze administracyjnej. (12. VI. 1934 r., 2 K. 652/34).

XXV. Rozp. Min. Sprawiedl. z 15. I. 1934 r. w sprawie organizacji zakładów dla niepoprawnych przestępców (Dz. Ust. poz. 38).

§ 1. Rozp. Min. Spr. z 15. I. 1934 r. w sprawie organizacji zakładów dla niepoprawnych przestępców, aczkolwiek nie wymienia art. 29 § 1 przep. wpraw. k. k. i pr. o wyk., to jednak w § 1 wyraźnie przewiduje stosowanie przez sądy art. 84 k. k. i równocześnie zatem z utworzeniem zakładów dla niepoprawnych przestępców (§ 34) wchodzi w życie powołany przepis art. 84 k. k.

Wobec wydania powołanego rozp. Min. Spr. z 15. I. 1934 r. chociażby zakład w Koronowie nie był urządzony dla kobiet, wchodzi w zastosowanie § 32 tego rozporządzenia. (30. VIII. 1934 r.,

Stefan Błeszyński,
Prokurator Sądu Najwyższego.

ORZECZNICTWO CYWILNE SĄDU NAJWYŻSZEGO

I. USTAWODAWSTWO OBOWIĄZUJĄCE NA OBSZARZE CAŁEGO PAŃSTWA

Godziny nadliczbowe.

Ustawa z dn. 18. XII. 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. Ust. 1920 r., poz. 7).

Art. 1. Fakt przerwy pracy, wynikłej bez winy pracownika, nie daje pracodawcy uprawnienia do skompensowania zachodzącej w tych przypadkach różnicy godzin pracy i do zmniejszenia pracownikowi należnego wynagrodzenia; inaczej natomiast jest, gdy praca pracownika z natury swej wymagała w pewnych okresach roku większej liczby godzin, a w innych znacznie mniejszej od ustawowej długości jej czasu i gdy okresy te zgóry, już przy zawarciu umowy o pracę, były znane stronom i (przyjęte zostały przez nie pod uwagę przy określeniu wysokości miesięcznego wynagrodzenia rzeczaltowego za taką pracę w ciągu całego czasu jej trwania, gdyż tu już mogłaby być mowa tylko o tem, czy pobierane przez pracownika wynagrodzenie w okresie zmniejszonej pracy, przewyższające wartość tej pracy, pokrywa ewentualne wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, które służyłoby mu ustawowo, gdyby godziny te były odrębnie liczone. (31. X. 1934 — C I 1271/34). (Św.)-

Art. 16. W myśl przepisów art. 81 ust. postępowanie, cyw. o rozkładzie ciężaru dowodów, pracownika, poszukującego od pracodawcy wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, obciąża jedynie dowód, iż pracę w godzinach nadliczbowych wykonał, na pozwanym pracodawcy natomiast spoczywa ciężar dowodu co do swych zarzutów w kwestji, czy praca powoda podpadała pod art. 8 ustawy o czasie pracy, zawierający wyliczenie przypadków, w jakich przedłużenie czasu pracy jest dopuszczalne. (11. X. 1934 — C I 1634/34). (Św.).

Skoro Sąd stwierdził, że powód wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych na zlecenie pracodawcy, tem samem uznał, że pracodawca zbgacił się pracą powoda. (4. X. 1934 — C I 648/34). (Św.).

Ustawa z dn. 19. V. 1920 o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. poz. 272).

Art. 43. Dla rozstrzygnięcia o roszczeniach z art. 43 p. III ust. 2 zd. 2 droga sądowa jest niedopuszczalna, gdyż stosunek po-

między Kasą Chorych a Związkiem Komunalnym jest publiczno-prawny, powstaje mianowicie mocą ustawy bez żadnej czynności, która w sposób uznany w ustawie cywilnej oddziaływałaby na sferę, spraw majątkowych jednej lub drugiej strony i nie ma za przedmiot obrotu majątkowego wywołanego działaniem równorzędnych jednostek, lecz polega na nakazaniem przez władzę państwową odciążeniu Kas Chorych pod względem finansowym za pomocą ograniczenia ich rozchodów kosztem związków komunalnych. (Wyrok z 21. XII. 1934 — C III 145/34). (Li.)

Konstytucja.

Ustawa konstytucyjna z dn. 17. 3. 1921 (Dz. Ust. poz. 267).

Art. 99, 126 ust. 2. Ustawy niezgodne z konstytucją upadają tylko w tych wypadkach, gdy dalsze uzgodnienie stanu prawnego z konstytucją nie jest potrzebne. Do tej kategorii przepisów nie należy pruska ustawa o wyłączeniu nieruchomości z 11. 6. 1874 (prusk, zbiór ust. str. 221), gdyż na wypadek automatycznego uchylenia jej przez konstytucję powstałaby oczywista niepewność prawna. Nie można zatem roszczenia o odszkodowanie opierać na art. 99 konstytucji. (Wyrok z 2. XI. 1934 — C III 400/33). (Li.)

Urlopy.

Ustawa z dn. 16. V. 1922 r. o urlopach (Dz. Ust. poz. 334).

Art. 1. Prawo pracownika do urlopu powstaje z początkiem roku kalendarzowego, niezależnie od tego, ile miesięcy w tym roku przesłużył, nieządanie zaś udzielenia urlopu nie 'pozbawia pracownika prawa do otrzymania za tenże wynagrodzenia, byleby ten urlop mógł być zażądany i rozpoczęty przed końcem roku kalendarzowego (por. rzecz. S. Najw. Zb. O. Izby I 54/1928 i 153/1929). (6. IX 1934 — C I 301/34). (Św.)

Przewóz towarów kolejami żelaznymi.

1) *Międzynarodowa Konwencja Berneńska z 14. X. 1890 o przewozie towarów kolejami żelaznymi w brzmieniu oświadczenia rządu z dnia 4. IV. 1922 (Dz. Ust. poz. 685). Rozp. Min. Kolei o zmianie taryfy ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt kolejami żelaznymi tv Polsce; 2) z 8. IV. 1925 (Dz. Ust. poz. 293) i 3) 27.1. 1926 (Dz. Ust. poz. 73).*

1) *Art. 7 p. 4, 2) art. 60, 3) p. 18 lit. 6.* W razie zadeklarowania przesyłki kolejowej niezgodnie z jej zawartością w sposób mogący

pociągnąć za sobą zmniejszenie opłaty przewozowej należy na podstawie art. 7 konwencji łącznie z § 3 p. 2 postanowień wykonawczych do tej konwencji jak również art. 60 przepisów przewozowych pobrać dopłatę w wysokości podwójnej różnicy pomiędzy opłatą przypadającą na przewóz istotnej ilości sztuk, wymiaru lub wagi przesyłki od stacji nadawczej do stacji przeznaczenia, a opłatą za przewóz przesyłki, obliczoną według oświadczenia nadawcy czyli w wysokości różnicy pomiędzy opłatą przewozową za wskazaną a stwierdzoną zawartość przesyłki. Niezależnie zaś od powyższej dopłaty wchodzi w grę w myśl przytoczonych przepisów tak konwencji jak i polskich przepisów prawnych dopłata mająca na celu wyrównanie różnicy w przewoźnym opłaconem a przewoźnym należącym się kolei. Dopłatę tę należy pobrać na dobro kolei według p. 18 lit. b. taryfy towarowej zwłaszcza, że niema przyczyny traktowania nadawcy, który przez niedbalstwo lub złą wolę składa nieprawdziwą deklarację, lepiej od tego, kto postępuje lojalnie, nie wskazuje wagi towaru każdej klasy osobno. (Wyrok z 23. XI. 1934 — C III 411/33). (Li).

Ochrona lokatorów.

Ustawa z dn. 11. IV. 1924 (Dz. Ust. poz. 406).

Art. 3. Nie jest konieczne, by w umowie piśmiennej o najem lokalu powyżej czterech pokojów oznaczony był *expressis verbis* okres najmu nie krótszy, niż na rok jeden, i Sąd wyrokujący z całości umowy ma prawo wyprowadzić wniosek, iż strony miały m celu zawarcie umowy na czas krótszy, niż na rok, chociaż w umowie wyraźnie tego nie powiedziały. (5. IX. 1934 — C I 1175/34). (Św.).

Art. 11 ust. 3. Obowiązek udowodnienia wysokości należnego za dany lokal według norm ustawy o ochr. lok. komornego, a tak samo obowiązek wykazania, iż istnieje ważna przyczyna wypowiedzenia lokatorowi mieszkania, ciąży na wynajmującym (ust. 1 art. 5 i ust. 3 art. 11 ustawy o ochr. lok.), o ile więc lokator odmawia płacenia komornego w wysokości, żądanej przez wynajmującego, zarzucając, że nie odpowiada ona normom ustawowym, rzeczą przedewszystkiem wynajmującego jest zwrócić się do urzędu rozjemczego czy sądu o określenie, jaka suma komornego może być za dany lokal przez niego żądana i winna być przez lokatora płacona, i nie mogą dla lokatora wynikać ujemne skutki spowodu, iż sam nie udał się do urzędu rozjemczego. (2. X. 1934 — C I 2259/33). (Św.).

Art. 14 p. 2. W myśl art. 14 p. 2 ustawy o ochr. lok. gmina *ma* bezwzględny obowiązek ponoszenia kosztów, związanych z utworzeniem i działalnością urzędu rozjemczego, i od tego obowiązku uchylić się nie może, jak również nie może ograniczyć kosztów utrzymania

nia urzędu rozjemczego według swego uznania, o ileby to inieżliwiło rozwinięcie normalnej jego działalności, z przepisu zaś *art. 22* teje ustawy, dającego prawo pobierania specjalnych na rzecz gminy opłat od strony interesowanej, bynajmniej nie wypływa, iżby gmina w każdym razie mogła ograniczyć wydatki, niezbędne dla utrzymania normalnego funkcjonowania urzędu, do wysokości wpływów z pomienionych opłat, bez względu na niedostateczność ich do zapewnienia stałej i normalnej ciągłości takiego funkcjonowania. (7. XI 1934 — C I 2671/33). (Św.).

Przerachowania.

Rozp. Prez. R. P. z dn. 14. V. 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań (Dz. Ust. 1925 poz. 213).

§ 4. Do należności wekslowej markowej, która ze względu na jej termin płatności (po styczniu 1924 r) podlega przerachowaniu według skali § 2 rozp. walor. 1 zł — 1 800 000 mar. p., nie może mieć zastosowania żadna ułamkowa waloryzacja, ponieważ zgodnie y. § 4 rozp. walor. najniższą dopuszczalną granicą przerachowania stanowi przeliczenie sumy markowej, oznaczonej w tytule prawnym, według relacji 1 zł = 1 800 000 mar. p. (12. XII. 1934 — C I 308/34). (Św.).

§§ 11, 28, 29. — • Za ważny powód do podwyższenia ustawowej miary przerachowania uważać należy uchronienie pożyczkobiorcy od strat majątkowych zwłaszcza, gdy pożyczkobiorca zaniechał zastosować się do (nieobowiązującego) życzenia wierzyciela, by w czasie, gdy pożyczka była wymagalna, zakupił mu za pożyczone pieniądze nieruchomość. (Wyrok z 4. I. 1935). (Li.).

§ 33. Nakazanie dłużnikowi poddania się egzekucji z nieruchomości, obciążonej hipoteką markową, celem zaspokojenia wierzyciela w wysokości sumy zasądzonej mu w złotych tytułem roszczenia osobistego, zabezpieczonego hipoteką, jest niedopuszczalne, jeżeli nie nastąpiło przerachowanie hipoteki. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33). (Li.).

Prawo wekslowe

Rozp. Prez. R. P. z dn. 14. XI. 1924 (Dz. Ust. poz. 926).

Art. 2 ust. 5. Fakt uiszczenia opłaty stemplowej w kwocie 30 zł w myśl art. 122 ust. 2 o opł. stempl. (Dz. Ust. poz. 413/32) nie świadczy o tern, by odpowiedzialność osoby podpisującej weksel in blanco miała być ograniczona do 10 000 zł, skoro powyższy art. 112 łącznie z art. 129 ust. o opł. stempl. przewiduje możliwość dopłaty bez represji skarbowej w myśl art. 42, 125 cyt. ust. (Wyrok z 23. XI. 1934 — C III 399/33). (Li.).

Art. 4, 26. Słowa „Bank Ludowy — Tczew”, określają dostatecznie umiejscowienie weksła, a nie ograniczają się do wskazania miejsca, w którym nastąpi zapłata. (Wyrok z 9. XI. 1934 — C III 375/33). (Li.)

Art. 4, 26. Okoliczność, że weksel zdyskontowano w banku, że na wekslu umieszczone było słowo „płatny” i że weksel akceptowany był przez osobę zamieszkujejącą na wsi. świadczyć może o zgodzie wystawcy na umiejscowienie weksłu przez bank. (Wyrok z 9. XI. 1934 — C III 375/33). (Li.)

Art. 4, 26, 43. 52. Ustne uznanie przez wystawcę weksłu umiejscowionego przez właściciela weksłu bez wyraźnej zgody wystawcy oraz akceptanta i zaprotestowanego u domicylata nie może przywrócić praw wygasłych wskutek nienależytego protestu, nie uzasadnia też wobec § 781 kc. żadnego samodzielnego zobowiązania, musiałyby pozatem w postępowaniu wekslowem być wykazane dokumentem. Natomiast może uznanie takie przemawiać za tem, że wystawca na umiejscowienie weksła się zgodził, zwłaszcza jeżeli uznanie oświadczył, wiedząc że weksel umiejscowiono. (Wyrok z 21. VIII. 1931 — C III 327/33). (Li.)

Art. 15, 85. Protest jest nieważny, jeżeli nie wymienia prawnego posiadacza jako żądającego zapłaty. (Wyrok z 21. IX. 1934 — C III 327/33). (Li.)

Art. 71. Wniosek o umorzenie weksłu nie przerywa biegu przedawnienia wekslowego. (12. VII. 1934 — C I 1776/33). (Św.)

Ustawa z dn. 1. VII. 1926 r. o opłatach stemplowych
(Dz. ust. 1932 poz. 413).

Bieg terminu trzytygodniowego do uiszczenia opłaty od orzeczenia sądowego, na którego mocy w toku postępowania egzekucyjnego nieruchomość przechodzi na własność wierzyciela, rozpoczyna się dopiero od daty zawiadomienia go o decyzji sądu, stwierdzającej, iż zachodzą warunki przejęcia przez niego nieruchomości na własność. (23. VIII. 1934 — CI 2891/33). (Św.)

Ustrój sądów powszechnych

Rozp. Prez. R. P. z dn. 6. II. 1928 (Dz. Ust. poz. 93).

Art. 1. Umowa pomiędzy gminą polityczną, a Skarbem Państwa o utrzymywanie w gminie przez Skarb Państwa szkoły średniej ma charakter cywilno - prawny, wobec czego roszczenia, wypływające z tej umowy podlegają właściwości sądów powszechnych. (Wyrok z 2. XI. 1934 — C III 374/33). (Li.)

Umowa o pracę pracowników umysłowych.

Rozp. Prez. R. P. z dn. 16. III. 1928 r. (Dz. Ust. poz. 323).

Art. 2. Jeżeli pracownik wskutek zasadniczego swego zajęcia winien być zaliczony do kategorii pracowników fizycznych, to tego charakteru jego pracy nie może zmienić okoliczność, iż czasami spełniał on zastępczo inne funkcje, choćby to były funkcje pracownika umysłowego. (31. X. 1934 - C I 2791/33). (Św.).

Praca radjo - operatora, prowadzącego audycje w pociągach, wymaga orientacji i twórczości, stanowiącej charakterystyczną cechą pracy umysłowej. (17. X. 1934 - C I 946/34). (Św.).

Art. 10. Z brzmienia art. 10-go wynika, że dla ważności klauzuli konkurencyjnej konieczne jest, aby pracownik ograniczył siebie w zarobkowaniu na pewien czas po rozwiązaniu stosunku pracy i aby pracodawca zobowiązał się do wypłacenia pracownikowi przez czas trwania ograniczenia tytułem odszkodowania conajmniej połowy pobieranego przez niego wynagrodzenia; przepis ten nie upoważnia sądu do zastosowania klauzuli i do zasądzenia odszkodowania za dowolny okres w wysokości połowy wynagrodzenia, jeżeli strony nie umówiły się ani co do czasu, na jaki ograniczenie w zarobkowaniu ma trwać, ani co do wysokości odszkodowania. (14. III. 1934 - C I 2498/33). (Św.).

Art. 12. Nie można mówić o wygaśnięciu zwyczaju płacenia pracownikom gratyfikacji, jeżeli pozwana firma, nie wypowiadając tego zwyczaju, który stał się częścią umowy o pracę, milcząco zerwała jednostronnie umowę, nie wypłacając gratyfikacji; o wygaśnięciu pomienionego zwyczaju wskutek jego niewykonania mogłaby być dopiero wtedy mowa, jeżeliby firma zaprzestała płacenia gratyfikacji przez szereg lat, a pracownicy przeciw temu nie protestowali. (15. VI. 1934 - C. I. 529/34). (Św.).

Art. 33. Do kategorii okoliczności o charakterze siły wyższej, dających pracodawcy prawo niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę, należy zaliczyć wydanie przepisów ustawowych, wobec których dalsze wykonywanie obowiązków przez pracownika staje się niemożliwym; zgodnie z tern daje Powiatowemu Związkowi Komunalnemu prawo zwolnienia bez uprzedniego wypowiedzenia i bez odszkodowania poborcy sejmikowego opłat wydanie ustawy z dn. 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji należności komunalnych przez władze skarbowe. (19. IX. 1934 - C I 1959/33). (Św.).

Rozp. Prez. R. P. z d. 22. III. 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. Ust. poz. 384).

Art. 174. Wyłączne prawo znaczenia towarów znakami powstaje, stosownie do ust. 1 art. 174 rozporządzenia, w zasadzie przez

zarejestrowanie znaku; od tej zasady zachodzi jedyny wyjątek, przewidziany w ust. 1 art. 180, który stwarza prawo do znaku na rzecz t. zw. użytkownika poprzedniego, któremu służy prawo żądania uznania jako jego prawa i przepisania na rzecz jego przedsiębiorstwa niezarejestrowanego znaku towarowego, „znanego w Polsce” jako znak jego przedsiębiorstwa, chociażby inny przedsiębiorca zarejestrował był ten sam znak; w stosunku więc do tego użytkownika poprzedniego późniejsze zgłoszenie do rejestru i zarejestrowanie danego znaku na rzecz innego przedsiębiorstwa nie pozbawia go wyłącznego prawa do tego znaku. (17. V. 1934 — CI 1968/33). (Św.).

Rozp. Prez. R. P. z d. 22. III. 1928 r. o likwidacji mienia byłych rosyjskich osób prawnych (Dz. Ust. 1933 r. poz. 293).

Art. 1. Wierzytelność b. rosyjskiej osoby prawnej, powstała poza obszarem obecnym Rzeczypospolitej Polskiej, lecz której dłużnik ma siedzibę w Polsce, podlega likwidacji na zasadzie art. 1 powyższego rozporządzenia, jako mienie, znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. (11. X. 1934 — CI 184/34). (Św.).

Kodeks postępowania cywilnego

Rozp. Prez. R. P. z dn. 29. XI. 1930 (Dz. Ust. poz. 651).

Art. 2. Opłaty, pobierane przez gminy za wodę (opłaty wodociągowe), mają charakter opłat publiczno-prawnych; zwrotu więc takich opłat, choćby pobranych przez gminę rzekomo bezprawnie, nie można dochodzić w drodze procesu sądowego. (O. z 27. VI. 1934 — C II 876/34). (Db.).

Art. 7. Ustalenia faktyczne, stwierdzone w orzeczeniu komisji dyscyplinarnej, wydanem stosownie do art. 41 ustawy z d. 17. II. 1932 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonariuszom państwowym, nie wiążą sądu w sprawie cywilnej, wytoczonej przeciwko funkcjonariuszowi państwowemu, uznanemu przez tę komisję winnym zarzuconego mu naruszenia obowiązków, aczkolwiek winny być wzięte pod uwagę przy wyrokowaniu (12. X. 1934 — C I 590/34). (Św.).

Art- 19. W sprawach o rozwiązanie umowy najmu wartość przedmiotu sporu równa się czynszowi jednomiesięcznemu, jeżeli najem jest miesięczny i odnawia się milcząco co miesiąc. (O. z 16. X. 1934 — C II 1470/34). (Db.).

W sprawach o rozwiązanie umowy najmu wartość przedmiotu sporu, podana w pozwie przez powoda i nie zmieniona postanowie-

niem Sądu pierwszej instancji, nie może być przez stronę, wnoszącą skargę kasacyjną, podwyższona. (O. z 7. XI. 1934 — C. II 1260/34). (Db.).

W sprawach o unieważnienie ugody, dotyczącej najmu, wartości przedmiotu »poru nie stanowi suma czynszu za jeden rok, lecz kwota pieniężna, wymieniona w pozwie a ulegająca sprawdzeniu przez sąd według art. 22 Kpc. (O. z 14. XI. 1934 — C II 995/34). (Db.).

Powództwo z żądaniem umorzenia sprawy egzekucyjnej o eksmisję jest skargą o dalsze istnienie umowy najmu czyli o prawa do dalszego zatrzymywania i posiadania mieszkania; roszczenie, objęte tem powództwem jest więc roszczeniem majątkowym. (O. z 26. VI. 1934 — C II 295/34). (Db.).

Art. 22. Postanowienie sądu, odmawiające wnioskowi strony pozwanej o podwyższenie wartości przedmiotu sporu, nie jest postanowieniem, kończącym postępowanie w rozumieniu art. 424 § 2 Kpc. (O. z 15. V. 1934 -- C II 454/34). (Db.).

Art. 40. Pozew o zapłatę wierzytelności, zabezpieczonej hipotecznie, może być wniesiony przed sąd miejsca położenia nieruchomości obciążonej, chociażby miejsce zamieszkania pozwanego znajdowało się poza okręgiem tego sądu. (O. z 4. IX. 1934 — C II 1210/34 i z 16. X. 1934 — C II 1592/34). (Db.).

Art. 70 § 2. Rozwiązanie umowy najmu z kilkoma wspólnymi, stanowiącymi wobec wynajmującego z mocy art. 12, ust. 1 ustawy o ochronie lokatorów nierozdzielną stroną, nastąpić może tylko w jednym sporze przeciwko wszystkim współnajemcom. Zachodzi bowiem tutaj współuczestnictwo jednolite. (O. z 6. IV. 1934 — C II Rw. 2768/33). (Db.).

Art. 98 i 101. Przeciwnikowi strony, ubiegającej się o przyznanie prawa ubogich nie należy się zwrot kosztów za jego udział w postępowaniu o przyznanie tego prawa. (O. z 10. VII. 1934 — € II 1130/34, 1134/34, 1135/34). (Db.).

W razie odrzucenia skargi kasacyjnej (lub apelacyjnej) nie należy przyznać kosztów postępowania kasacyjnego (apelacyjnego) stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną (apelacyjną) nic podniosła zarzutu, że skarga ta powinna być odrzucona. (O. z 15. XI. 1934 — C II 1677/34). (Db.).

Art. 111. Na orzeczenie drugiej instancji o obowiązku zwrotu kosztów sporu i o wysokości tych kosztów stronie nie służy zażalenie do Sądu Najwyższego. (O. z 27. IX. 1934 — G II 1238/34). (Db.).

Art. 112. Ustalenia faktyczne sądu o stosunkach majątkowych osoby, ubiegającej się o prawo ubogich, wysnute z zaświadczenia urzędowego lub z wyników przeprowadzonego badania, nie ulegają ponownemu rozpoznaniu w postępowaniu kasacyjnym. (O. z 10. VII. 1934 — C II 810/34 i 988/34). (Db.)

Własność nieruchomości nie musi być bezwzględna przeszkodą w przyznaniu prawa ubogich. (O. z 10. VII. 1934 — C II 1133/34). (Db.)

Obciążenia hipoteczne, wpisane w księdze gruntowej, nie muszą w sprawie o prawo ubogich być bezwarunkowo poczytane za dowód istnienia długu. (O. z 10. VII. 1934 — C II 810/34). (Db.)

Dochód, wystarczający stronie zaledwie na pokrycie najniezbędniejszych jej potrzeb i potrzeb jej rodziny, uzasadnia przyznanie jej prawa ubogich (O. z 10. VII. 1934 — C II 1135/34). (Db.)

Osobę zarabiającą miesięcznie 60 zł, należy uznać za zupełnie ubogą. (O. z 10. VII. 1934 — C II 1135/34). (Db.)

Powodowi, zarabiającemu tygodniowo 12—15 zł, nie można odmówić prawa ubogich na tej podstawie, że jego żona zajmuje się pracą zarobkową. (O. z 10. VII. 1934 — C II 1130/34 i 1134/34). (Db.)

Art. 112. Udzielenie prawa ubogich następuje dla całego sporu; atoli w razie błędnego przyznania go tylko dla jednej instancji decyduje treść mylnego postanowienia; dla dalszych zatem instancji prawo ubogich musi szczególnie być udzielone. (Wyrok z 30. XI 1934 __ c III 2 314/33). (Li.)

Art. 112, 114 § 2, 426 § 1. Błędą wykładnię pojęcia „pełnego ubóstwa” z art. 112 kpc. oraz błędne uznanie powództwa lub obrony za oczywiście bezzasadne w myśl art. 114 § 2 kpc. należy kwalifikować jako podstawę kasacyjną z art. 426 p. 1 kpc. (Uchwała całej Izby z 26. I. 1935 powzięta na podstawie § 12 Reg. S. N. — L. Prez. 51/34). (Li.)

Art. 114. Przepis art. 114 k. p. c. uprawnia sąd do oddalenia żądania przyznania prawa ubogich jedynie w razie oczywistej bezzasadności powództwa, a więc wypływającej z istoty żądań powodowych lub z bezwzględnych braków formalnych, co nie może być utożsamiane z brakiem lub niedostatecznością dowodów, które mogą być powołane w toku przewodu sądowego. (3. X. 1934 — C I 1738/34). (Św.)

Art. 119 § 1. W razie cofnięcia prawa ubogich przez sąd drugiej instancji stronie służy skarga kasacyjna narówni do przypadku odmówienia jej prawa ubogich. (O. z 29. VIII. 1934 — C II 749/34). (Db.)

Art. 123. Na odmowę prawa ubogich stronie nie służy skarga kasacyjna w sprawie, w której wartość przedmiotu sporu nie przenosi pięciuset złotych. (O. z 29. VIII. 1934 — C II 1223/34). (*Db.*)

Art. 123. Do postępowania przed Sądem Najwyższym według zdania drugiego art. 123 kpc. należy już założenie środka odwoławczego do Sądu Najwyższego (art. 88 kpc). — Uchwała całej Izby z 26. I. 1935 powzięta na podstawie § 12 Reg. S. N. — L. Prez. 51/34). (*Li.*)

Art. 147. Jeżeli strona, która zmienia mieszkanie, oprócz mieszkania posiada biuro albo lokal przemysłowy czy handlowy, wezwanie może być na zajadzie art. 148 k. p. c. skierowane dla niej czy to do nowego zamieszkania, czy też do biura albo lokalu przemysłowego lub handlowego. (24. X. 1934 — C I 948/34). (*Św.*)

Art. 175. Jeżeli zgodnie z wnioskiem pełnomocników procesowych stron protokołu, mający zawierać ugodę sądową, nie został podpisany przez sędziego i protokulanta, ponieważ pełnomocnicy stron cofnęły zawarcie ugody, nie można ugody uważać za zawartą. (O. z 16. X. 1934 — G II 1451/34). (*Db.*)

Art. 181 § 3. Dniami ustawowo uznanymi za święta powszechne są tylko święta wymienione w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 listopada 1924 Dz. Ust- R. P. Nr. 101, poz. 928 i w ustawie z dnia 18 marca 1925 Dz. Ust. R. P. Nr. 34, poz. 234. (O. z 15 XI. 1934 — C II 1677/34). (*Db.*)

Art. 214. Przepisy art. 214 o obliczaniu terminu ponownego wniesienia pozwu, odrzuconego przez sąd spowodu niewłaściwości, nie mają zastosowania do środków odwoławczych skierowanych do sądu niewłaściwego. (O. z 19. X. 1934 — C II 1536/34). (*Db.*)

Art. 250, 411, 417. Sąd II instancji władny jest na zasadzie artykułów tych ocenić odmiennie od sądu I instancji wyniki postępowania w tej instancji nawet bez pomówienia lub uzupełnienia dowodów w przewodzie apelacyjnym. (Uchwała całej Izby z 23. II. 1935 powzięta na zasadzie § 12 Reg. S. N. — L. Prez. 51/34). (*Li.*)

Art. 254. Przesłuchanie świadka przez sąd wezwany bez zawiadomienia stron o miejscu i terminu przesłuchania, stanowi podstawę kasacyjną z art. 426 p. 2 Kpc, jeżeli strona nieprawidłowość tę wyknęła na najbliższej rozprawie przed sądem orzekającym. (O. z 5. VI. 1934 — C II 973/34). (*Db.*)

Art. 325. Zaniechanie przesłuchania jednej ze stron w celach dowodowych, wywołane jej stałym stanem chorobliwym, nie musi stanowić pogwałcenie przepisów o dowodzie z wysłuchania 6tron. (O. z 16. X. 1934 — C II 1475/34). (*Db.*)

Art. 338. Postanowienie sądu drugiej instancji w sprawie kosztów zabezpieczenia dowodów nie jest postanowieniem, kończącym

postępowanie w rozumieniu art. 424 § 2 Kpc. (O. z 4. V. 1934 — C II 585/34). (Db.).

Art. 350. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie, zgłoszony przez pełnomocnika procesowego strony do protokołu sądowego zaraz po ogłoszeniu sentencji wyroku w (postępowaniu grodzkiem i w protokole sądowym zamieszczony, wystarcza dla zastrzeżenia prawa do wniesienia apelacji (O. z 30. X. 1934 — C II — 1437/34 i 1473/34). (Db.).

Art. 350. Sporządzenie na piśmie wyroku z uzasadnieniem w myśl art. 350 kpc. może żądać strona z skutkiem prawnym dopiero po ogłoszeniu sentencji w terminie tygodniowym od jej ogłoszenia. (Uchwała całej Izby z 26. I. 1935 powzięta na podstawie § 12 Reg S. N. — L. Prez. 51/34). (Li.).

Art. 351, 379, 378. Postanowienia, przeciw którym służy skarga kasacyjna, wymagają uzasadnienia. Uzasadnienie nie odpowiada ustawie, jeżeli nie przytoczono w niem ani podstawy faktycznej, ani nie wyjaśniono podstawy prawnej, lecz ograniczono się do ogólnikowego powtórzenia brzmienia ustawy. (Wyrok z 4. I. 1935 — C III Z 1176/34). (Li.).

Art. 355, 420 § 1, 463 § 1, 526, 848 § 3. Niezbędne jest zaopatrzenie klauzulą wykonalności orzeczeń, natychmiast wykonalnych mocą samego prawa lub z mocy postanowienia sądu, i to zarówno tych orzeczeń, które są tytułami egzekucyjnymi, jak i tych, które są tytułami zabezpieczenia. (Uchwała całej Izby z 23. II. 1935 — L. C 63/34). (Li.).

Art. 363. Pozwanemu, który zażądał, aby rozprawa została przeprowadzona w jego nieobecności, a nadto składał w sprawie wyjaśnienia na piśmie, aie służy prawo do wniesienia sprzeciwu na zapadły wyrok. (O. z 28. IX. 1934 — C II 1234/34). (Db.).

Art. 371. Wniosek o wykładnię wyroku, wydanego w postępowaniu według dawnej procedury cywilnej, nie jest dopuszczalny. (O. z 8. V. 1934 — C II 363/34). (Db.).

Art. 374, 419 § 2, 424 § 2. Orzeczenie o kosztach mieszczące się w sentencji wyroku ma charakter postępowania, które, o ile zapadło w drugiej instancji, kończy postępowanie dotyczące kosztów, skoro w tym zakresie stanowczo rozstrzyga o obowiązku zwrócenia kosztów drugiej stronie. (Postanowienie z 11. I. 1935 — C III 2 1137/ 34). (Li.).

Art. 393 § 2. Nieuiszczenie opłaty kancelaryjnej za wypis wyroku w określonym terminie tygodniowym z art. 141 § 1 Kpc. i art. 9 przepisów o kosztach sądowych powoduje zwrócenie wniosku o sporządzenie wyroku z uzasadnieniem, a w konsekwencji

utrata prawa do wniesienia środka odwoławczego. (O. z 15. XI. 1934 — C II 1677/34). (Db.).

Art. 397. W myśl art. 397 § 1 k. p. c. za skargę apelacyjną wzajemną może być poczytywana skarga, która została wniesiona w ciągu dwóch tygodni od doręczenia skargi apelacyjnej strony przeciwnej i która jest nazwana wzajemną, a przynajmniej z której treści wynika, iż założona została w związku z zaskarżeniem wyrok przez stronę drugą. (5. X. 1934 — CI 819/34). (Św.).

Art. 424 § 2. Na postanowienie sądu drugiej instancji, odrzucające pozew spowodu niewłaściwości sądu, powodowi służy skarga kasacyjna. (O z 16. X 1934 — C II 1592/34). (Db.);

Postanowienie sądu drugiej instancji, nie uwzględniające wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, nie jest postanowieniem, kończącym postępowanie. (O. z 22. V. 1934 — C II 772/34). (Db.).

Postanowienie sądu drugiej instancji, zatwierdzające zarządzone przez sąd pierwszej instancji spowodu niewniesienia opłaty sądowej (zwrot pisma, mającego stanowić środek odwoławczy, nie jest postanowieniem, kończącym postępowanie. (O. z 2 V 1934 — C II 506/34). (Db.).

Na postanowienie sądu drugiej instancji w sprawie wymiaru opłat sądowych, chociażby zamieszczane w wyroku, stronie nie służy żaden środek odwoławczy do Sadu Najwyższego. (O. z 3. X. 1934 — C II 1362/34). (Db.).

Art. 425. Roszczenie o opróżnienie i oddanie przedmiotu najmu jest roszczeniem majątkowym. (O z 2. V, 1934 — C II 143/34). (Db.).

Wartość przedmiotu zaskarżenia, decydująca o dopuszczalności skargi kasacyjnej, może być niższa, ale nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu. (O. z 29. VIII. 1934 — C II 1223/34). (Db.).

Jeżeli strona wnosi od skargi kasacyjnej wpis, obliczony według wartości przedmiotu zaskarżenia ponad pięćset złotych, przyjąć należy, że oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę ponad pięćset zł. (O. z 3. i 9. VIII. 1934 — C II 1153/34). (Db.).

Jeżeli; wartość przedmiotu zaskarżenia nie mogłaby w danej sprawie przekraczać pięćset złotych, zaskarżeniu kasacyjnemu nie ulega nie tylko wyrok, wydany w tej sprawie, lecz i wszelkie inne orzeczenia sądowe, zapadające w toku postępowania. (O. z 29. VIII. 1934 — C II 1223/34). (Db.).

Zażalenie na odmowę prawa ubogich w sądzie drugiej instancji nie może być poczytane za skargę kasacyjną, jeżeli w danej sprawie

ze względu na wartość przedmiotu sporu skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna. (O. z 30. V. 1934 — C II 998/34). (Db.).

Pozwanemu nie służy skarga kasacyjna w sprawie, wszczętej przeciwko niemu przez kilku powodów, jeżeli sąd drugiej instancji przyznał każdemu z nich tylko roszczenie nie przenoszące pięciuset złotych. (O. z 5. VI. 1934 — C II 421/34). (Db.)

Połączenie kilku spraw do łącznej rozprawy i objęcie ich rozpoznania wspólnym wyrokiem nie powoduje dopuszczalności skargi kasacyjnej co do tych spraw, w których wartość przedmiotu sporu nie przenosiła pięciuset złotych. (O. z 23. X. 1934 — C II 1469/34). (Db.)

Art. 425 § 1. Wypływające z art. 425 § 1 k. p. c. ograniczenie co do wartości przedmiotu zakażenia nie ma zastosowania w sporach wszczętych w Sądzie Pracy, i przeto na wyrok Sądu Okręgowego, zapadły w sporze, wszczętym w Sądzie Pracy o kwotę ponad 200 zł, dopuszczalna jest skarga kasacyjna. (6. IX. 1934 — CI 583/34). (Św.)

Art. 425 § Z. Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia nastąpić może tylko w ramach przedmiotu sporu ustalonego według art. 15 i nast. a zwłaszcza art. 22 kpc. Przedmiot zaskarżenia nie jest więc samodzielny i nie może być nigdy większy od przedmiotu sporu, o ile wyjątkowo nie usamodzielnio się świadczenie uboczne i należy je zaliczyć do przedmiotu (art. 16 kpc), lub nie zapadły dalsze świadczenia bieżące nie podpadające pod sztywne obliczenia art. 18 kpc. (Postanowienie z 1. II. 1935 — C III Z 1267/34). (Li.)

Art. 426. Zarzut błędnej wykładni umowy zbiorowej nie może stanowić podstawy kasacyjnej z art. 426 p. 1 Kpc., która to podstawa dotyczy tylko naruszenia przepisów prawa materialnego. (O. z 5. VI. 1934 — C II 924/34). (Db.)

Oparcie się przez sąd drugiej instancji w wyroku na fakcie, sprzecznym z aktami, stanowi podstawę kasacyjną z art. 426 p. 2 Kpc. (O. z 12. X. 1934 — C II 1445/34). (Db.)

Jeżeli skarga kasacyjna zarzuca naruszenie istotnych przepisów postępowania, powinna wymienić te przepisy, które jej zdaniem zostały naruszone, i podać na ozem to naruszenie ma polegać. (O. z 4. X. 1934 — C II 1290 i 1291/34). (Db.)

Obrońca wężła małżeńskiego, zarzucając w przypadku dwuzęstwa nieważność małżeństwa pierwszego, powinien podać fakty konkretne, na których zarzut -nieważności małżeństwa opiera (O. z 5. VI. 1934 — C II 933/34). (Db.)

Art 431. Jeżeli pełnomocnik procesowy strony, wnoszącej kasację, zrzekł się w skardze kasacyjnej rozprawy a strona przeciwna nie sprzeciwiła się zaniechaniu rozprawy, natenczas nowo ustanowiony pełnomocnik strony, która wniosła skargę kasacyjną,

me może żądać rozpisania rozprawy kasacyjnej przed Sądem Najwyższym. (O. a 3. X. 1934 C II 1362/34). (Db.).

Art. 441 § Z. Dopuszczalność zażalenia na odrzucenie skargi kasacyjnej, wniesionej z przyczyny odrzucenia zażalenia przez sąd drugiej instancji, zależy od dopuszczalności odrzuconego przez ten sąd zażalenia. (O. z 15 V. 1934 — C II 454/34). (Db.).

Poza przypadkami, unormowanymi w art. 441 § 1 Kpc., stromom nie służy zażalenie do Sądu Najwyższego od orzeczeń sądu drugiej instancji. (O. z 11. X. 1934 C II 1436/34). (Db.).

Art. 445 § 2. Nie jest okolicznością nową zdarzenie procesowe, w szczególności fakt, że pełnomocnik strony rzekomo bezpodstawnie przyznał prawdziwość pewnego twierdzenia, nawet gdyby strona dowiedziała się o tern dopiero po ukończeniu procesu. Nie można wogóle uzasadnić skargi o wznowienie twierdzeniem, że pełnomocnik źle lub błędnie prowadził sprawę. (Wyrok z 30. XI. 1934 C III 814/34). (Li.).

Art. 448. Fakt, że załatwienie wniosku strony o przyznanie jej prawa ubogich i o ustanowienie adwokata do wniesienia skargi o wznowienie doznało zwłoki, nie może stać się przyczyną przedłużenia terminu ustawowego do wniesienia tej skargi. (O. z 2. V. 3 934 C II 472/34). (Db.).

Art 463 § 1. Powód na podstawie nakazu zapłaty, stanowiącego tytuł zabezpieczenia, może żądać od komornika (sądu) wykonania zabezpieczenia dopiero po uzyskaniu klauzuli wykonalności, wybór sposobu zabezpieczenia należy do powoda, z obowiązkiem zachowania przepisów art. 851 nast. kpc. (Uchwała całej Izby z 23 II. 1935 L. C Prez. 63/34). (Li.).

Art. 513 § 2. Postanowienie, którem sąd zarządza zwrot pism procesowych lub odwoławczych zapada nie w szczególnym postanowieniu, dotyczącem kosztów sądowych, lecz w sprawie uzasadniającej obowiązek uiszczenia tych kosztów, podlega zatem środkom odwoławczym w sprawie samej. (Postanowienie z 22. II. 1935 C III 2 100/35). (Li.).

Art. 527 p. 5 kpc. Akt wykonalny przeciw każdorazowemu właścicielowi nieruchomości nie wyklucza dopuszczalności sporu o roszczenie, którego akt dotyczy, jeżeli jest ono wyrażone w markach i wymaga przerachowania, ponadto zaś wierzyciel liczyć się musi z zarzutami dłużnika przeciw swemu roszczeniu (Wyr. z 14. XII. 1934 C III 33/34). (Li.).

Art. 567. Przepis § 3 art. 567 k. p. c. nie jest przepisem bezwzględny i w przypadkach, gdy dłużnik przyznaje roszczenia osoby trzeciej do najętych przedmiotów i przyznanie to w dostateczny ze względu na okoliczności sprawy sposób wyraża, nie jest konieczne jego zapozwanie. (21. VI. 1934, C I 2851/33). (Św.).

Art. 568. Art. 568 k. p. c. stanowi, że powód nie może w toku postępowania zgłaszać takich zarzutów, które nie były przytaczane w pozwie, natomiast nie zabrania przytaczać w toku procesu dowodów na poparcie już zgłoszonych zarzutów. (21. VI. 1934, C I 2851/33). (Św)

*Przepisy wprowadzające, kodeks postępowania cywilnego
Rozp. Prez. R. P z dn. 29. XI. 1930 (Dz. Ust. poz. 652)*

Art. XXXVI. W sprawach toczących się według dotychczasowych ustaw niedopuszczalne jest stosowanie przepisów k. p. c. d kwestyj incydentalnych, jaką jest przyznanie prawa ubogich w toku procesu, co wynika z faktu, że przepisy dotyczące przyznania prawa ubogich zostały umieszczone w ustawie o postępowaniu cywilnym i w k. p. c, stanowiąc część tych ustaw i w każdej z nich są odmienne. (Uchwała z 4. I. 1935 C III 1127/34). (Li.).

Art. XLV § 4. W razie podniesienia prawa zatrzymania uwzględnić należy przy określeniu wartości — przedmiot sporu, na którym wykonuje się to prawo. (Wyrok z 7. XII. 1934 — C III 852/34). (Li.).

*Przepisy o kosztach sądowych. Rozp. Prez. R. P. z d. 27. X. 1932 r.
(Dz. Ust. poz. 805).*

Art. 3. Przepis ten dotyczy tylko kuratorów procesowych, wyznaczonych przez sąd specjalnie do zastępowania osoby nieznaney z miejsca pobytu w procesie lub przy czynnościach egzekucyjnych, t. j. w przypadkach, przewidzianych w art. 157, 556, 660 i 766 k. p. c, i nie może mieć zastosowania do kuratorów, wyznaczonych na mocy art. 36 Kod. Cywil. Polsk. „dla zachowania praw i majątku, pozostawionego przez osobę nieobecną”, z którego to majątku mogą oni pokryć wydatki, związane z prowadzeniem sprawy- (2. X. 1934 — C I 1285/34). (Św),

*Rozp. Rady Ministrów z 1. I. 1934 o stosunku służbowym pracowników państwowego przedsiębiorstwa Polska Poczta
Telegraf i Telefon (Dz. Ust. poz. 25).*

§ 90 ust. 2 l. 1. W stosunku do urzędników pocztowych pozostały zgodnie z art. 118 ust. o państwowej służbie cywilnej z 17. 11. 1922 (Dz. Ust. poz. 164) w mocy przepisy ustawy z 31. III. 183 (Dz. Ust. Rzeszy 1907, str. 245) zawarte w §§ 141 i nast. uprawniające ich do zaskarżenia w drodze procesu cywilnego orzeczeń Dyrekcji Pocht i Telegrafów nakładających na nich obowiązek uiszczenia odszkodowania. (Wyrok z 9. XII. 1934 — C III 340/33). (Li.).

II. USTAWODAWSTWO DZIELNICOWE

i. B. ZABÓR ROSYJSKI

Kodeks cywilny Napoleona.

Art. 701. Art. 701 K. C. nie daje prawa właścicielowi dziedziny służebnej do samodzielnej zmiany stanu miejsca ani do przenoszenia wykonywania służebności na inne miejsce, przeciwnie, ust. 2 tegoż artykułu wyraźnie tego zabrania; ustęp zaś 3 ma to znaczenie, że właściciel dziedziny służebnej, jeżeli pierwotne wyznaczenie miejsca służebności jest dla niego zbyt uciążliwe, może w drodze sądowej żądać zmiany miejsca wykonywania służebności i dopiero sąd stosownie do okoliczności ocenić będzie władny, czy ofiarowane miejsce jest równie dogodnie dla dziedziny, dla której służebność jest ustanowiona, i czy wykonywanie służebności na to inne miejsce może być przeniesione. (16. X. 1934, C. I. 1342/34).

Art. 815. Sąd nie jest władny przeznaczyć pewnej części lub całości spadkowego majątku na niepodzielną własność kilku współspadkobiercom bez wyraźnej ich na to zgody, stwarzanie bowiem przez sąd nowych niepodzielnych dziedziny byłoby sprzeczne z celem działu, którym jest wyjście spadkobierców z niepodzielności. (18. X. 1934, C. I. 768/34).

Art. 833. Wyrok działowy, stwierdzający prawa spadkowe stron i zasądzający na rzecz jednego z dziedziców spadkowy majątek w naturze z obciążeniem spłatą na rzecz innych współspadkobierców, nie stwarza dla ostatnich żadnych praw rzeczowych na wydzielonym nieruchomości spadkowym i skutkiem takiego wyroku powstaje jedynie osobista odpowiedzialność sukcesora, obciążonego spłatą, w stosunku do współspadkobierców, którym spłaty zostały zasądzone; ponadto spadkobiercy, któremu wzamian za jego udział w nieruchomości spadkowej przyznana została od współspadkobiercy spłata pieniężna, przysługuje prawo retencji spadkowego majątku do chwili otrzymania tej spłaty jedynie w przypadku, gdy majątek znajduje się w jego posiadaniu. (1. VI. 1934, C. I. 2910/33).

Art. 840. W myśl tego artykułu działły tymczasowe względem współdziałających się małoletnich, a stanowcze względem innych pełnoletnich, mogą być potwierdzone przez małoletnich po dojściu ich do pełnoletności i wobec tego mogą się okazać stanowczymi wobec wszystkich współdziałających się, przyczem potwierdzenie takie może być dokonane nawet milcząco lub wypływać z prostego faktu wykonania po dojściu do pełnoletności. (10. X. 1934, C. I. 580/34).

Art. 1035. Aczkolwiek w tekście art. 1035 użyto wyrażenia „przez testament późniejszy”, nie znaczy to jednak, by odwołanie testamentu mogło nastąpić tylko przez akt, zawierający jakiegokolwiek zapisy; nie znaczy również, by akt, który nie zawiera zapisów, lecz w którym testator oświadcza tylko, że odwołuje poprzednie swoje rozporządzenia na wypadek śmierci, nie miał żadnych skutków prawnych; istotna myśl art. 1035 polega na tem, że do ważności odwołania testamentu wymagane jest tylko sporządzenie pisma, które odpowiadałoby warunkom formalnym testamentu własnoręcznego, ustawa bowiem nie uzależnia możliwości odwołania zapisów od warunku ustanowienia innych zapisów. (26. X. 1934, C. I. 1104/34),

Art. 1595 Przewidziane w art. 1595 p. 2 K. C. odstąpienie (*datio in solutum*), uczynione przez męża na rzecz żony, nie może być obalone w drodze akcji pauljańskiej, gdy, zgodnie z pomienionym przepisem, ma przyczynę prawną i gdy przedmiot został odstąpiony za cenę nie niższą od jego rzeczywistej wartości. (25. VII-1934, C. I. 1304/34).

Art. 2244. Wystąpienie do sądu o przerachowanie należności, chociażby w trybie incydentalnym, który, będąc przewidziany w rozporządzeniu waloryzacyjnem dla przerachowania niektórych kategorii należności, ma charakter postępowania samoistnego, zbliżonego do postępowania skargowego, podpada pod przepis art. 2241 K. C. i przerywa bieg przedawnienia zarówno co do samej należności, jak i co do odsetek od niej, objętych wnioskiem o przerachowanie. (14. XI. 1934, C. I. 1117/34).

Art. 2248. Termin z art. 41 rozp. Prez. R. P. z dn. 16. III 1928 r. o umowie o pracę prac. umysł, jest terminem prekluzyjnym, wobec czego przepis art. 2248 K. C, dotyczący przedawnienia, w tym przypadku zastosowania mieć nie może. (16. X. 1934, C. I. 836/34).

Art. 2277. Przewidziane w art. 509 Ust. Góra. (t. VII Zw. Praw. wyd. 1912 r.) jednoprocetowe wynagrodzenie za korzystanie z wnętrza, mające charakter perjodycznego corocznego świadczenia za korzystanie z cudzej własności, podlega 5-letniemu przedawnieniu z art. 2277 K. C. (28. XI. 1934, I. C. 2260/32).

Ustawa górnicza (T. VII. Zw. Praw. wyd. 1912 r.)

Art. 509. Legitymacją do otrzymania 1 % -wego wynagrodzenia za korzystanie z wnętrza w razie wpłacenia go przez przemysłowca górniczego do kasy gminnej jest zamieszczenie danej osoby w sporządzonym przez wójta gminy planie podziału tego wynagrodzenia.. <28. XI. 1934, I. C. 2260/32).

Prawo cywilne Ziem Wschodnich (T. X. cz. 1. Zw. Praw)

Art. 1184. Okoliczność, iż zebranie gromadzkie, na którym zapadła uchwała, stwierdzająca zwyczaj miejscowy w kwestji spadkobrania, odbyło się już po wytoczeniu powództwa w danej sprawie i po zniesieniu przez prawodawcę odrębności stanowych, nie może sama przez się pozbawić tej uchwały dowodowego znaczenia. (27. VI. 1934, C. I. 2805/33).

Art. 2224. Ustawa nie wymaga, aby umowy pośrednictwa przy kupnie nieruchomości były koniecznie zawierane w formie pisemnej. (27. VI. 1934, C. I. 1359/33).

Ustawa postępowania cywilnego 1864 r.

Art. 1397. Sąd państwowy ma prawo odmówić wydania tytułu wykonawczego z wyroku sądu polubownego i uznać ten wyrok za nieważny, gdy stwierdzi, że między stronami w rzeczywistości żadnego sporu nie było i że sąd polubowny rozstrzygnął spór fikcyjny, wszczęty na skutek zmywy stron w celu obejścia przepisów prawa. (19. IX. 1934, C. I. 1998/33).

Art. 1557. Z uwagi na cel przepisu art. 1557 U. P. C. stanowiącego, że do księgi hipotecznej powinno być wniesione ostrzeżenie o wszczęciu egzekucji, na uchybienia przeciwko niemu osoba trzecia może się powołać o tyle tylko, o ile, zawierając umowę i polegając na jawności hipotecznej, została wprowadzona w błąd co do stanu prawnego nieruchomości. (6./21. IX. 1934, C. I. 1133/34).

Dekret z d. 7. II. 1919 r. w przedmiocie przepisów tymczasowych o wyłączeniu (Dz. Pr. poz. 162)

Art. 14. Przewidziany w art. 14 dekretu obowiązek wypłaty przyznanej sumy odszkodowania za wyłączonej na potrzeby kolei państwowej nieruchomości, jak również obowiązek złożenia tej sumy do depozytu sądowego jest obowiązkiem, opartym na przepisach prawa publicznego, i może być dochodzony nie w drodze procesu sądowego, lecz tylko w trybie postępowania administracyjnego. (6./21. IX. 1934, C. I. 1369/34).

Dekret z d. 7 lutego 1919 r. o rejestrze handlowym (Dz. Pr. poz. 164)

Art. 6. Sąd rejestrowy władny jest odmówić zarejestrowania nowej firmy, gdy ustali istnienie podobieństwa jej brzmienia do firmy już wniesionej do rejestru. (9. XI. 1934, C. I. 1045/34).

Witold Świącicki,
Sędzia Sądu Najwyższego.

2. B. ZABÓR AUSTRIACKI

Kodeks cywilny.

§ 91. Przy oznaczaniu wysokości alimentacji dla żony separowanej należy wziąć pod uwagę tylko rzeczywiste dochody jej męża, nie zaś abstrakcyjną, a nie zrealizowaną możliwość osiągnięcia przezeń zarobków ubocznych. (C. z 21. XI. 1934, C II 1734/34).

§ 166. Ojciec nieślubny mimo swych szczupłych dochodów nie zostaje zwolniony od obowiązku świadczeń na rzecz swego nieślubnego dziecka przez to, że ma na utrzymaniu swem żonę i dwoje ślubnych dzieci. (C. z 13. XI. 1934, C II 1610/34).

§ 440. Pozahipoteczny nabywca nieruchomości nie ma do niej prawa własności, jeżeli inna osoba na podstawie ważnego tytułu nabycia uzyskała bez użycia jakiegokolwiek podstępny ze swej strony — na swą rzecz wpis hipoteczny prawa własności tej nieruchomości. (O. z 9. XI. 1934, C II 1657/34).

§ 481. Nieruchomość, będąca wspólną własnością kilku osób, nie może być przez jednego z współwłaścicieli obciążona służebnością przechodu. (O. z 7. XI. 1934, C II 1567/34).

§ 684. Prawonabywca legatarjusza nie może żądać wydania sobie legatu, dopóki nie uiszczył albo nie zabezpieczył sublegatów. obciążających ten legat. (O. z 9. XI. 1934, C II 1656/34).

§ 783 *i nast.* Dziedzic testamentowi oraz legatarjusze odpowiadają dziedzicowi koniecznemu z tytułu uiszczenia lub uzupełnienia zachowku tylko do wartości tego, co ze spadku otrzymali: o ile zaś sami są także dziedzicami koniecznymi, tylko o tyle, o ile otrzymali więcej, niż ich własny zachówek wynosi. — Dziedzic konieczny może dochodzić uiszczenia lub uzupełnienia zachowku przeciwko któremukolwiek z dziedziców testamentowych lub legatarjuszy, byleby nie żądał zachowku w wyższej mierze, niż nia pozwanego według ustawy wypada. — Jeżeli pomiędzy osobami obowiązani do uiszczenia lub uzupełnienia zachowku znajduje się także pozostały przy życiu współmałżonek spadkodawcy, musi on na żądanie dziedzica koniecznego przyczynić się także do uiszczenia lub uzupełnienia zachowku, chociażby przez to utracił nawet w zupełności swą ustawową część dziedzictwa. Dowód istnienia ustawowej przyczyny do wydziedziczenia dziedzica koniecznego ciąży na stronie pozwanej. (O. z 19. VI. 1934, C II 668/34). /

§ 831. Roszczeniu o zniesienie współwłasności domu współwłaściciel pozwany nie może przeciwstawić skutecznie zarzutu, że powód zobowiązał się wobec osoby trzeciej nie dochodzić zniesienia współwłasności, dopóki ta osoba trzecia żyje. (O. z 23. XI. 1934, C II 1697/34).

§ 870. Przyjęcie przez żonę poręki za szalbiercze długi męża jest ważne, chociaż wywołane zostało obawą żony o przyaresztowanie jej męża. (0. z 9. XI. 1934, C II 1606/34).

§ 948. Sprzeczką wywołaną przez obdarowaną przeciwko darczyńcy, nie stanowi sama przez się grubej niewdzięczności, któraby uzasadniała odwołanie darowizny. (0. z 13. XI. 1934, C II 1621/34!).

§§ 1227 i 1264. Książka oszczędnościowa opiewająca na imię żony, nie «taje się własnością męża, chociażby jemu przez rodziców żony została wręczona. Odebranie tej książeczki przez żonę mężowi, spowodu roztrwonienia przezeń w krótkim czasie znacznej części wkładki oszczędnościowej nie stanowi podstawy do separacji małżeństwa z -winy żony. (0. z 14. XI. 1934, C II 1651/34).

§ 1284. Osoba, obowiązana z umowy do dawania drugiej osobie utrzymania w naturze u siebie w domu, nie ma obowiązku do jakichkolwiek świadczeń pieniężnych na rzecz tej drugiej osoby, gdy ta od niej bez uzasadnienia przyczyni się wyprowadzi. (O. z 13. XI. 1934, C II 1622/34).

§ 1325. Przy oznaczeniu wysokości nawiązki za ból należy uwzględnić także długość czasu trwania boleści. (0. z 6. XI. 1934, C II 1581/34).

§ 1338. Dochodzenie odszkodowania przeciwko gminie z tytułu uszkodzenia drutem kolczastym, umieszczonym przez gminę na ścieżce w parku miejskim, zależy od uprzedniego ustalenia odpowiedzialności gminy orzeczeniem władzy administracyjnej. (0. z 31. X. 1934, C II 1593/34).

§§ 1346 i 1357. Poręczyciel z § 1357 u. c. różni się od poręczyciela z § 1346 u. c. tylko tem, że mu nie służy przewidziany w § 1346 u. c. posiłkowy jedynie charakter odpowiedzialności (0. z 8. XI.

Dr. Włodzimierz Dbałowski,
Sędzia Sądu Najwyższego.

3. B. ZABÓR PRUSKI

Pruskie powszechne prawo krajowe.

§§ 142 i nast. I 8, §§ 43, 44 I 22. Ograniczenia polegające na prawie sąsiada do światła i widoku zawarte w przepisach §§ 142 i nast. I 8 prusk. prawa kraj. a utrzymane w mocy art. 124 ust. wpraw. do kc. mają charakter prawny tak zwanych serwitutów legalnych i pod względem wygaśnięcia traktowane są narówni ze

służebnościami, czyli w myśl §§ 43, 44 I 22 wystarczy domniemana zgoda na przedsięwzięcie czynności uniemożliwiających wykorzystanie wspomnianego prawa. Natomiast nie mają zastosowania §§ 873, 878 kc, które odnoszą się do obciążeń w znaczeniu kodeksu cywilnego, » nie do praw sąsiedzkich. (Wyrok z 14. XII. 1934 — C III 13/34).

Ustawa z 31. III. 1873 o urzędnikach Rzeszy w brzmieniu obwieszczenia z 18. V. 1907 (Dz. Ust. Rzeszy, str. 245).

§§ 141, 144. Mimo, że według § 141 wydanie uchwały o ściąganie odszkodowania zależne jest od ciężkiego niedbalstwa, to jednak w postępowaniu sądowym wszczętem na podstawie § 144 badać należy, czy istnieje z jakiegokolwiek bądź przyczyny obowiązek skarżącego urzędnika do odszkodowania, zaczem oddalenie skargi nastąpić musi również w wypadku, gdy urzędnik dopuścił się lekkiego niedbalstwa. Dla ustalenia odpowiedzialności urzędnika wobec Skarbu Państwa § 839 kc. w grę nie wchodzi, albowiem Skarb Państwa nie może być uważany za osobę trzecią w rozumieniu tego przepisu. Natomiast wobec § 19 ust. z 31. III. 1873 mają zastosowanie postanowienia zawarte w §§ 88 do 91, 11, 10 prusk. pr. kraj., czyli, że odpowiedzialność jest subsydjarna. (Wyrok z 14. XII. 1934 — C III 9/34).

Ustawa z 11. VI. 1874 o wywłaszczeniu nieruchomości (pruski zbiór ust. str. 221).

§§ 8, 10. Dla ustalenia wysokości odszkodowania nieistotną jest suma, za którą właściciel kupił nieruchomość, oraz chwila, w której wywłaszczający wszedł w jej posiadanie.

§§ 36, 37. Zdeponowanie sumy odszkodowawczej uchyla prawo do pobierania od niej odsetek; słuszność zdeponowania nie podlega badaniu w sądzie powszechnym. (Wyrok z 2. XI. 1934 — C III 400/33).

Niemiecka ustawa o postępowaniu cywilnem.

§§ 325, 578. W razie zbycia przez powoda w toku sporu przedmiotu dochodzonego skargą legitymowany jest w sporze o wznowienie, wszczętem na skargę pozwanego, nabywca przedmiotu jako osoba, przeciw której w myśl § 325 pc. wyrok jest skuteczny. (Wyrok z 21. XII. 1934 — III z C 530/32).

§ 1025, 1032, 1041. Osoba, która działała jako arbiter, może być pełnomocnikiem w postępowaniu przed sądem polubownym. O słuszności arbitrażu orzeka Sąd polubowny na zasadzie § 319 kc. (Wyrok z 14 XII. 1934 — C III 258/34).

Niemiecki kodeks cywilny.

§ 123. Okoliczność, że grożący uprawniony był do zagrożenia drugiej osobie ziemi następstwami, nie pozbawia groźby mimo to charakteru bezprawności, jeśli zmierzała ona do osiągnięcia celu, do którego grożący nie był uprawniany przy pomocy groźby zmierzać. Nie wolno zatem w wypadku, gdy wyrządzono szkodę niedozwoloną czynnością, grozić donosem do prokuratury osobie trzeciej, która ma zainteresowanie, by sprawca nie był pociągnięty do odpowiedzialności karnej, aby od niej uzyskać wyrównanie szkody, jeżeli poszkodowanemu nie służy do niej żadne roszczenie o odszkodowanie. (Wyrok z 21. IX. 1934 — C III 330/33).

§§ 125, 154, 313, 925. Umowa notarialna kupna sprzedaży nieruchomości, w której udzielono przewłaszczenia, a która dla nienależytego podpisu okazała się nieważną, nie może urosnąć w moc prawną przez napisanie nabywcy w księdze wieczystej jako właściciela. Chociaż bowiem przewłaszczenie nie wymaga żadnej formy, to z uwagi na §§ 125 zd. 2, 154 ust. 2 kc. niema ważnego przewłaszczenia, a z tej samej przyczyny brak również umowy kupna sprzedaży, która mogłaby doznać sanacji. (Wyrok z 30. XI. 1934 — C III 417/33).

§ 126. Nie ma znaczenia podpisu własnoręcznego wypisanie nazwiska przy udziale innej osoby, która piszącemu prowadzi rękę. (Wyrok z 30. XI. 1934 — C III 417/33).

§ 133, 157. Dopuszczalność wypowiedzenia umowy zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a gminą polityczną o utrzymywanie przez Państwo w gminie szkoły średniej, jeżeli strony o prawie do wypowiedzenia nic nie postanowiły, zależne jest od konkretnych okoliczności danego wypadku, w szczególności od zainteresowania jednej i drugiej strony w utrzymaniu szkoły względnie jej zlikwidowaniu. (Wyrok z 2. XI. 1934 — C III 374/33).

§ 208. Do przerwania przedawnienia wystarcza uznanie odnoszące się tylko do zasady roszczenia. Natomiast musi uznanie, jakkolwiek nie jest czynnością wymagającą dojścia do strony przeciwnej, być oświadczone wobec osoby trzeciej. Ponadto musi uznanie być wyrazem, że oświadczający uważa wierzytelność jako jeszcze istniejącą. (Wyrok z 23. II. 1934 — C III 403/33).

§ 242. Jeżeli wykonanie umownego oświadczenia wskutek zmiany stosunków gospodarczych wymaga od dłużnika znacznych poprzednio nieprzewidzianych ofiar, nieusprawiedliwionych osiąganą korzyścią i strony zawierające kontrakt nie liczyły się z możliwością tych ofiar, ani możliwość nie wynikała z natury transakcji, ani wreszcie dłużnik przez swe zachowanie nie spowodował tych ofiar jako skutków zmiany stosunków, to żądanie wypełnienia tego świadczenia sprzeciwia się zasadzie uczciwości i zaufania. Wobec synalagmatycznej natury dwustronnych umów skutki stanu takiego ocenić należy według jego wpływu na umowę jako całość. O ile umowa spowodu nierównomierności obustronnych świadczeń traci swą istotę, to na wypadek, że nie dojdzie do dobrowolnego porozumienia ulega ona na jednostronne żądanie strony pokrzywdzonej rozwiązaniu. Nie może natomiast wobec braku pozytywnych przepisów ustawy Sąd zmieniać treści umowy, w szczególności nakładać na strony innych zobowiązań i nadawać im innych uprawnień, aniżeli te, które same zechcą dobrowolnie ustalić. (Wyrok z 21. VII. 1934 — C III 412/33).

§§ 242, 611. Postanowienie w umowie ustnej, że pracobiorcy przysługiwać ma za pracę w nadgodzinach nadliczbowych szczególne wynagrodzenie, traci moc w drodze czynności domyślnych na zasadzie uczciwości i zaufania, jeżeli pracodawca dodatkowego wynagrodzenia nie wypłacał, a pracobiorca zaraz przy pierwszych wypadkach o dodatkową płacę się nie upominał. Dotyczy to szczególnie wypadku, gdy wypłacono gratyfikację lub dokonywano awansu przy uwzględnieniu wydajności pracy, gdyż według zasad prawdopodobieństwa na decyzję pracodawcy wpłynął fakt, że pracownika za pracę w godzinach nadliczbowych nie wynagradzał, a ten wynagrodzenia nie żądał. (Wyrok z 23. XI. 1934 — C III 403/33).

§§ 273, 284. Wykonanie prawa zatrzymania nie ma znaczenia wezwania do świadczenia. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33).

§§ 273, 284. Dłużnik mający roszczenie wzajemne powinien, chcąc unikać skutków zwłoki, zaoferować wierzycielowi swe świadczenie z zastrzeżeniem otrzymania świadczenia wzajemnego, natomiast nie uchyla zwłoki już samo istnienie roszczenia wzajemnego. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33).

§ 276. Przepisy regulujące ruch pojazdów mają na celu nie tylko regulowanie tego ruchu, ale także umożliwienie pieszym przechodzenie przez jezdnię. Przechodzący przez jezdnię musi wiedzieć, z której strony grozi mu niebezpieczeństwo najechania, by mógł na tę stronę zwrócić szczególną uwagę, nie uchybia zatem staranności wymaganej w życiu potocznym, jeżeli nie ogląda się na dwie strony,

gdyż przy zwiększonym ruchu samochodowym takie odwracanie uwagi od właściwej strony mogłoby właśnie narazić go na wypadek. (Wyrok z 16 XI. 1934 — C III 390/33).

§ 288. Wierzyciel żądać może w razie zwłoki dłużnika odsetek ustawowych, mimo że w zestawieniach przesyłanych dłużnikowi poprzednio obliczał odsetki niższe. Nie można bowiem wyciągać wniosków na niekorzyść wierzyciela z działania jego, które ma na celu względne obchodzenie się z dłużnikiem. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33).

§ 288. Wierzyciel nie traci prawa do odsetek za zwłokę mimo że nie doznał żadnej szkody. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33)

§ 326. Dłużnik znajdujący się w zwłoce z częściowym świadczeniem, które nie jest nikłe, nie może powoływać się na zasadę uczciwości i zaufania, aby w ten sposób wykluczyć prawo wierzyciela do odstąpienia od całej umowy. (Wyrok z 21. IX. 1934 — C III 352/33).

§ 415. Jeżeli umowę o przejęcie długu zawiera osoba, która nie była pierwotnym dłużnikiem, skuteczność przejęcia zależy od tego, że sama dług przejęła. Jednak w doniesieniu tej osoby o przejęciu długu przez następcę mieścić się może doniesienie o przejęciu go przez donoszącego samego. W takim razie zgoda na przejęcie obejmować będzie także zgodę na przejęcie donoszącego. (Wyrok z 14 XII. 1934 — C III 33/34).

§ 433, 440. Sprzedający, który odstąpił kupującemu roszczenia swe do właściciela sprzedanej nieruchomości i oddał mu ją w posiadanie, jest zobowiązany do dopełnienia umowy i nie może żądać wydania nieruchomości, mimo że nabył prawa z wyroku uzyskanego przez właściciela nieruchomości przeciw kupującemu, orzekającego, że roszczenie o przewłaszczenie nie istnieje i że kupujący powinien właścicielowi nieruchomości wydać. (Wyrok z 21. IX. 1934 — C III 352/33).

§ 434. Zobowiązanie sprzedającego do zwolnienia nieruchomości od obciążeń hipotecznych wymagalne jest bez względu na to, czy wierzyciele żądają zapłaty, gdyż wobec treści § 434 żądać może kupujący zwolnienia kupionej rzeczy od praw, które mogłyby być dochodzone przeciwko niemu, a nie takich tylko, które inne osoby już przeciwko niemu dochodzą. (Wyrok z 6. VII. 1934 — C III 309/33).

§ 443. Odstąpienie roszczenia o przewłaszczenie nieruchomości nie przedstawia wypełnienia zobowiązania z umowy kupna sprzedaży do przeniesienia na kupującego własności kupionej rzeczy. (Wyrok z 21. IX. 1934 — C III 352/33).

§§ 611, 631, 950. W wypadkach umowy o wykonanie pracy, która ma na celu wytworzenie rzeczy, rozstrzygają o kwestji nabycia własności przedewszystkiem przepisy prawa rzeczowego. O ile sporządzona ma być rzecz nowa, to skutek przewidziany w § 950 kc. jest subsydjarny, czyli że własność nabywa zamawiający za pośrednictwem wykonywającego jako swego zastępcy, jeżeli w tym sensie strony się umówiły. (Wyrok z 7. IX. 1934 — C III 35/34).

§ 812, 817. Wykluczenie przewidziane w § 817 zd. 2 odnosi się tylko do roszczenia opartego na § 817 czyli na szczególnym tytule niesłusznego wzbogacenia. Przepisem § 817 zd 2 pozostaje zatem nienaruszone roszczenie z § 812, który ustanawia zasadniczy samodzielny tytuł, obok którego tytuł z § 817 zd. 1 ma praktyczne znaczenie w tych wypadkach, w których zastosowanie § 812 jest wykluczone bądźto z uwagi na § 814 kc. bądź też dlatego, że mimo uchybienia ustawowemu zakazowi lub dobrem obyczajom nie zachodzi nieważność czynności prawnej i dlatego § 812 nie może mieć zastosowania. (Wyrok z 21 XII 1934 C III 176/34).

§ 831. Jeżeli utrzymujący samochód przyjął szofera posiadającego odpowiednie kwalifikacje, który nie pił i o którym nic złego nie słyszał, a który podczas dłuższego zatrudnienia po przyjęciu nie miał żadnego wypadku i nie naruszył przepisów policyjnych, nie można utrzymującego obarczać dalszym dowodem celem wykazania należytego wyboru i wykonywania nadzoru przez udzielanie wyjaśnień i pouczeń. (Wyrok z 14. XII. 1934 C III 143/34).

Rozporządzenie Prez. Rzplitej z 6. III. 1928 o zapobieganiu upadłości na obszarze okręgów Sądów Apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz Sądu Okręgowego w Katowicach. (Dz. Ust. poz. 244).

Art. 32 43, 63, 64. Niewciągnięcie zgłoszonej pretensji głównej lub odsetek od niej na listę wierzycieli pozbawia wierzyciela praw z art. 46 oraz tytułu wykonawczego z art. 63, nie wyklucza natomiast prawa dochodzenia niewciągniętej pretensji w drodze zwykłego sporu w tych granicach, w jakich utrzymała się mimo umniejszenia wskutek układu zapobiegawczego. Umniejszenie sumy długu, — chociażby o odsetki —, wchodzi w grę tylko wówczas, gdy w propozycji ugodowej było wymienione. (Wyrok z 30. XI. 1934 — C III 408/33).

.....
M. Lisiewski,

Sędzia Sądu Najwyższego.

ORZECZNICTWO NAJWYŻSZEGO TRYBUNAŁU ADMINISTRACYJN.

/. ZAKRES WŁAŚCIWOŚCI N.T. A.

42. Od 1. I. 1929 t. j. od dnia wejścia w życie prawa o ustroju Sądów powszechnych z 6 lutego 1928 r. poz. 93 Dz. Ust. — N. T. A. nie jest już właściwym do rozstrzygania konfliktów urzędniczych wzgl. do orzekania o dopuszczalności postępowania sądowego tak cywilnego jak i karnego, przeciwko urzędnikom w b. zaborze pruskim. (21. I. 1935 r. L. Rej. 3051/31).

//. POSTĘPOWANIE PRZED WŁADZAMI ADMINISTRACYJNEMI.

43. Przepis, objęty art. 14 ust. 1 lit. c rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji, poz. 342 Dz. Ust., nie upoważnia władzy egzekucyjnej do merytorycznego badania uzasadnienia wymienionych w przepisie tym tytułów wykonawczych. (8 października 1934 r. L. Rej. 10760/32).

44. W razie podania w wątpliwość przez stronę prawomocności ostatecznego orzeczenia, przedłożonego przez stronę przeciwną, obowiązek udowodnienia, że orzeczenie to zostało zaskarżone w drodze kasacji, ciąży na stronie, która prawomocność tegoż zakwestionowała. (16. listopada 1934 r. L. Rej. 962/32).

45. Według art. 112 K. P. C. (poz. 934/32 Dz. Ust.) do władz publicznych należy jedynie ustalenie stanu rodzinnego, majątku i dochodów osoby, zamierzającej ubiegać się o przyznanie jej prawa ubogich w postępowaniu sądowym, i wydanie stosownego zaświadczenia bez oceny, czy dana osoba jest w stanie uiścić opłaty sądowe i koszty postępowania. (10 stycznia 1935 r. L. Rej. 10215/32).

46. Dzień nadania na pocztę nakazu płatniczego nie może być uznany jako dzień doręczenia nakazu stronie; przepis art. 40 rozp. Prezydenta R. P. o postępowaniu administracyjnym poz. 341/28 nie ma przy doręczaniu nakazów płatniczych zastosowania. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 675/33).

47. Z treści art. 99 i 87 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym poz. 341 Dz. Ust. wynika, że art. 99 mówiąc o nabyciu praw, nie uzależnia tego nabycia od prawomocności odnośnej decyzji, oraz że zakaz wykonywania decyzji władzy przed upływem terminu dla od-

wołania dotyczy władzy, nie zaś strony, która uzyskała przychylną dla siebie decyzję władzy. (10 grudnia 1934 r. L. Rej. 2471/31).

48. Przepisy art. 89 ust. 2 i art. 91 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym poz. 341/28 Dz. Ust., nakładające na władze orzekające w razie wniesienia przez jedną ze stron odwołania, obowiązek powiadomienia innych stron o wniesieniu odwołania, a na władzę odwoławczą obowiązek wyznaczenia tym stronom stosownego terminu do zapoznania się z odwołaniem i wypowiedzeniem się co do niego, — obowiązują także przy odwołaniach od orzeczeń od okręgowych urzędów ziemskich. (29 grudnia 1934 r. L. Rej. 7625/32).

III. SPRAWY URZĘDNICZE: EMERYTURY I ZAOPATRZENIA

49. Z przepisów art. 4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. Dz. Ust. R. P. poz. 924 nie wynika obowiązek utrzymania pasierba przez ojczyma. (31 stycznia 1935 r. L. Rej. 10411/31).

50. Według art. 65 rosyjskiej ustawy pensyjnej (Zw. Pr. Ces. tom III) wliczenie czasu służby wojskowej, odbytej w charakterze szeregowca, do wysługi emerytalnej funkcjonariusza cywilnej służby państwowej, następowało jedynie w wypadku, jeżeli funkcjonariusz ten przed wstąpieniem do służby cywilnej służył w resorcie Ministerstwa Wojny w innym, aniżeli szeregowca, charakterze, a służba ta została wliczona do ogólnego czasu służby państwowej'. (22 października 1934 r. L. Rej. 4784/32).

51. Paragraf 55 ustęp 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. o zaopatrzeniu emerytalnym etatowych pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” Dz. U. R. P. poz. 448 nie ma zastosowania w razie, jeżeli władze b. państwa zaborczego cofnęły przyznane b. pracownikowi kolejowemu odszkodowanie z powodu zupełnego powrotu do zdrowia i ponownego wstąpienia do służby kolejowej. (12 listopada 1934 r. L. Rej. 1792/32).

52. Emerytowi b. państwa zaborczego, który w terminie, określonym art. 90 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. nie zgłosił swych praw do emerytury, przysługuje realizacja tych praw na podstawie art. 95 tejże ustawy, o ile odpowiada wszystkim warunkom tego artykułu. (27. listopada 1934 r. L. Rej. 3520/32).

53. Na podstawie ustępu 1 art. 81 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. w związku z postanowieniem § 15 pruskiej ustawy emerytalnej z roku 1872 do wysługi emerytalnej funkcjonariusza państwowego podlega zaliczeniu jego czynna służba wojskowa w b. państwie niemieckim także w wypadku, gdy w służbie cywilno-państwowej tegoż państwa zaborczego nie pozostawał. (20 grudnia 1934 r. L. Rej. 1625/32).

54. Służba kolejowa ślusarza-kandydata, zakończona przepisaniem egzaminami i bezpośrednim przejściem na etatowe stanowisko przed wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. Ust. poz. 448), jest służbą przygotowawczą w rozumieniu art. 37 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. i podlega bezpłatnemu zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl § 47 ust. 1 wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów, przyczem okresy tej służby, pełnione na parowozie przed 1 września 1929 r., podlegają uprzywilejowanemu zaliczeniu w myśl § 48 tegoż rozporządzenia. (24 stycznia 1935 r. L. Rej. 2014/32).

IV. SPRAWY SKARBOWE

A) Cła

55. Okoliczności, że pojęcie sikawki pożarowej w znaczeniu przemysłowo-handlowem nie obejmuje umożliwiającego spełnienia jej pracy węża i smoka, jak również, że węże i smoki mogą być sprowadzane w nieograniczonej ilości i w dowolnych rozmiarach, nie uzasadniają same przez się odmowy oclenia sprowadzonego razem z sikawką węża i smoka jako jednej całości według poz. 167 pkt. 30 lit. c t. c. (14 listopada 1934 r. L. Rej. 5728/31).

B) Monopole

56. Podwyższenie przez drugą instancję w postępowaniu odwoławczem opłaty patentowej (akcyzowej) — stanowi istotną wadliwość! postępowania, polegającą na pozbawieniu strony jednej instancji. (19 września 1934 r. L. Rej. 10816/31).

57. Użyte w p. B. — 3 zał. do art. 83 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 26 marca 1927 r. o Monopolu Spirytusowym (Dz. Ust. poz. 289) wyrażenie „bufet”, oznacza bufet w znaczeniu przedsiębiorstwa handlowego, a nie w znaczeniu urzędu, znajdującego się w takim przedsiębiorstwie. (28 listopada 1934 r. L. Rej. 3884/32).

58. Zniżenie przez Ministra Skarbu na zasadzie art. 42 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 11 lipca 1932 r., Dz. Ust. poz. 586, ceny sprzedażnej spisytnosu do wyrobu wódek gatunkowych nie uzasadnia prawa żądania przez fabrykanta wódek zwrotu różnicy między mieszczącą się w cenie spirytnosu dawną opłatą skarbową, a nową opłatą monopolową. (19 grudnia 1934 r. L. Rej. 4446/33).

C) Należności i opłaty państwowe

59. Wynikające z art. 14 ust. 2 Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej (poz. 391/23

Dz. Ust.) prawo do uwzględnienia przy wymiarze podatku spadkowego, zdziałanych przez spadkodawcę darowizn, ulega przedawnieniu równocześnie z prawem do wymiaru samego podatku. (6 czerwca 1934 r. L. Rej. 5024/30).

60. Opłacie z art. 114 ustawy o opłatach stemplowych Dz. Ust. poz. 570/26 nie podlega pismo, z którego treści wynika, że świadczenie strony, przyjmującej nowy dług, jest równocześnie stypulowaniem świadczeniem wzajemnym. (26 października 1934 r. L. Rej. 1085/31).

61. Wrazie określenia sumy opłaty w trybie art. 24 lit. b) u. o. s. ma zastosowanie przepis art. 46 ust. 1 teje ustawy. (31 października 1934 r. L. Rej. 8780/31).

62. Przepis pozycji 45 lit B. a. austr. taryfy należyciowej (ustawa z 13 grudnia 1862 Nr. 89 Dz. U. P.) dotyczy wpisów praw rzeczowych wyłącznie na nieruchomościach. (6 grudnia 1934 r. L. Rej. 2724/32).

63. Wręczony odbiorcy towarów wykaz towarów, zaopatrzone podpisem sprzedawcy, a obejmujący tylko ilość i rodzaj sprzedanego towaru, podpada pod przepis art. 72 u. o. s. jeśli cena sprzedanych towarów wynika z załączonej do wykazu kopji listu, wystosowanego do osoby trzeciej. (27 grudnia 1934 r. L. Rej. 7529/31).

64. Okoliczność, że już uprzednio zawarto ważną umowę ustną kupna czy zamiany, jest z punktu widzenia art. 1 u. o. s., nieistotna dla kwalifikacji sporządzonego następnie pisma, stwierdzającego tę umowę i jej warunki, jako przedmiotu opłaty stemplowej. (9 stycznia 1935 r. L. Rej. 5590/32).

D) Podatek dochodowy

65. Przepis art. 73 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym w brzmieniu, ustalonym art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 21 października 1932 r. poz. 767 Dz. Ust., może być z mocy art. 3 tegoż rozporządzenia stosowany także w przypadku, kiedy jeszcze przed wejściem w życie pow. rozporządzenia zapadło orzeczenie Ministerstwa Skarbu, którym odrzucono odwołanie i zarządono uzupełnienie postępowania wymiarowego. (9. VI. 1934 r. L. Rej. 3121/33).

66. Wpisanie prokury, udzielonej na zasadzie przepisów niem. kodeksu handlowego, tylko do rejestru centrali, a nie także do rejestru oddziałów płatniczki, nie odbiera jej kwalifikacji upełnocnienia do prowadzenia całego przedsiębiorstwa z art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust. (10 października 1934 r. L. Rej. 7819/32).

67. Pod użyte w art. 1 p. 2 a) ustawy o podatku dochodowym wyrażenia „wierzytelności zahipotekowane na nieruchomościach” podpadają również wierzytelności, zabezpieczone kaucją hipoteczną na nieruchomościach, położonych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. (19 września 1934 r. L. Rej. 11472/31).

68. Ookoliczność, iż dochody Konwentu używane są częściowo na utrzymanie jego członków, wyklucza uznanie ich za obracane w całości na cele wyznaniowe (art. 5 p. 8 ustawy o podatku dochodowym, poz. 411/25 Dz. Ust.). (20 października 1934 r. L. Rej. 7253/31).

69. a) Niepodanie nazwisk prywatnych dyskonterów przez podatnika, opodatkowanego na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust., nie uzasadnia samo przez się doliczenia kosztów dyskonta do zysków bilansowych.

b) I w takich przypadkach służy jednak władzy prawo badania, czy wydatek nie wykracza poza ramy art. 6 ust. 1 pow. ustawy. (17 października 1934 r. L. Rej. 622/31).

70. Wpisana do rejestru handlowego podwyżka kapitału zakładowego jest skuteczna z punktu widzenia art. 24 ust. 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) od daty wpisu, względnie od daty, ustalonej w wymaganem ustawą postanowieniu władz nadzorczych, zatwierdzającym podwyżkę. (17 października 1934 r. L. Rej. 831/31).

71. a) Wymiana toru kolejowego o szynach lekkich na tor o szynach cięższych jest ulepszeniem źródła dochodu (art. 8 p. 1 ustawy o podatku dochodowym poz. 411/25 Dz. Ust.). •

b) Doliczeniu do podstaw wymiaru ulega z powyższego tytułu jedynie nadwyżka ponad koszty wymiany toru spowodowane jego zużyciem, w granicach i pod warunkiem ustalonymi w zasadzie prawnej Nr. 511 S Zbioru Wyroków. (30 listopada 1934 r. L. Rej. 10326/31).

72. Okoliczność, iż członek rodziny, pozostający na utrzymaniu podatnika nieżonatego (niezamężnego), zamieszkuje zagranicą, nie uzasadnia sama przez się zastosowania do podatku zwyczajki z art. 26 ustawy o państwowym podatku dochodowym. (18 kwietnia 1934 r. L. Rej. 2782/32).

73. Wniesione przez spółników spółki z ogr. odp. wkłady, pochodzące z majątku zlikwidowanej spółki firmowej, nie są dochodem podatkowym spółki z ogr. odp. nawet w przypadku zapisania ich na kapitał rezerwowy. (7 grudnia 1934 r. L. Rej. 9464/31).

74. Zwrot poniesionych kosztów przesiedlenia, zarządzanego przez służbowawcę w ramach istniejącego stosunku służbowego, nie

stanowi wynagrodzenia w rozumieniu art. 20 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.). (2 listopada 1934 r. L. Rej. 8245/31).

75. Przychody z udziałów naftowych brutto są dochodem z praw majątkowych w myśl art. 3 ust. 1 p. 5 i art. 19 ustawy o państwowym podatku dochodowym Dz. Ust. poz. 411/25 i skutkiem tego przepis art. 6 ust. 1 tejże ustawy w corocznym prawidłowym odpisaniu na życie względnie potrąceniu strat w przedmiotach, podlegających zużyciu, nie ma zastosowania w odniesieniu do sumy wyłożonej na nabycie takich udziałów. (15 stycznia 1935 r. L. Rej. 4728/31).

76. Nałożenie grzywny z art. 116 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym może mieć miejsce tylko wówczas, gdy słuźbodawca nie wypełnił swego ustawowego obowiązku obliczenia i wpłacenia podatku dochodowego od uposażeń w myśl art. 112 ustawy, nie zaś wtedy, gdy obliczenie to i wpłata nastąpi w wysokości zdaniem władzy niezgodnej z ustawą. (28 stycznia 1935 r. L. Rej. 6927/32).

77. Przepis art. 16 ust. 2 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) odnosi się także do innych bezpłatnych użytkowań niż przez samego właściciela lub członków jego rodziny. (31 stycznia 1935 r. L. Rej. 448/32).

78. Sposób uregulowania tytułu własności nowozbudowanego domu nie przesądza kwestji prawa do ulgi z art. 33 p. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast poz. 372 Dz. Ust. (9 stycznia 1935 r. L. Rej. 6033/32).

79. Instancja odwoławcza nie jest obowiązana uwzględniać zmiany zamknięcia rachunkowego, dokonanej przez powołany do tego organ osoby prawnej po upływie terminu do odwołania. (31 stycznia 1935 r. L. Rej. 7552/32).

80. Przyjęcie w uchwale Komisji Odwoławczej stanu faktycznego niezgodnie z aktami — uzasadnia skargę Przewodniczącego Komisji do N. T. A. (22 stycznia 1935 r. L. Rej. 2334/32).

81. Wpłaty na „fundusz odnowienia”, dokonywane niezależnie od odpisań na zużycie, stanowią niepotrącalną rezerwę. (31 stycznia 1935 r. L. Rej. 11316/32).

E) Podatek przemysłowy

82. Doniesienie członka Komisji Odwoławczej o przeszkodach w udziale w posiedzeniach Komisji, nie zwalnia Przewodniczącego Komisji od obowiązku wzywania także tych członków na późniejsze posiedzenia mimo prawdopodobieństwa trwania tych przeszkód

(art. 68 ust. o państw, pod. przem. z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. Ust. poz. 550). (15 października 1934 r. L. Rej. 2791/32).

83. Opłaty, pobierane przez powiatowych lekarzy weterynaryjnych na zasadzie ust. 3 art. 97 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. Ust. p. 673) w brzmieniu ustalonym rozp. Prez. R. P. z 1 marca 1928 r. Dz. Ust. p. 229, nie stanowią zarobku brutto w rozumieniu art. 5 p. 9 ustawy z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. poz. 550). (11 września 1934 r. L. Rej. 4566/31).

84. Udziały spółki z ogr. odp. nie podpadają pod pojęcie papierów wartościowych wszelkiego rodzaju w myśl art. 5 p. 2 ustawy o państw, podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. Ust. poz. 550 i ekwiwalent pieniężny za zbycie takich udziałów przedsiębiorstwa bankowego nie stanowi składnika obrotu podatkowego tego przedsiębiorstwa. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 3084/33).

85. Przepis art. 15 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, poz. 550 Dz. Ust. odnosi się także do obowiązku składania zeznań o obrocie podatkowym w myśl art. 52 p. 2 ustawy (przedsiębiorstwu wyrębu lasu). (17 stycznia 1935 r. L. Rej. 1483/33).

86. Faktu powtórnego opodatkowania obrotu tranzakcji określonego rodzaju nie usuwa okoliczność że druga władza przy ustaleniu obrotu innego zakładu tego samego przedsiębiorstwa włączyła do podstaw wymiaru tylko różnicę między sumą przez siebie ustaloną, a sumą przyjętą przez pierwszą władzę w odniesieniu do tych samych tranzakcyj. (5 lutego 1935 r. L. Rej. 4315/33).

87. Zwyżka kursu papierów procentowych tudzież innych walorów giełdowych, posiadanych przez przedsiębiorstwo bankowe, nie jest wliczalna do podstawy wymiaru podatku przemysłowego od obrotu. (30 stycznia 1935 r. L. Rej. 9203/31).

F) Inne podatki państwowe

88. a) Przez opłaty dodatkowe, o których jest mowa w § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 17 czerwca 1924 r., o państwowym podatku od nieruchomości (Dz. Ust. poz. 523), rozumie się między innymi opłaty, przewidziane w art. 7 p. 1 ustawy z 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. Ust. poz. 406) z uwzględnieniem czasowego ograniczenia, podanego w p. 2 tegoż, artykułu.

b) Opłaty dodatkowe z art. 7 ustawy, o których jest mowa w § 4 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 17 czerwca 1924 r. o państwowym podatku od nieruchomości (Dz. Ust. poz. 523), nie stanowią pozycji potrącalnych z komornego w przypadkach, gdy komorne bieżące przekroczy granice procentowe, podane w art. 7 p. 2 ustawy z 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. Ust. po. 406/24). (17 grudnia 1934 r. L. Rej. 2742/33).

89. Przepisu § 43 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 sierpnia 1925 r. poz. 586 Dz. Ust. o maksymalnych dopuszczalnych zanikach produkcyjnych nie stosuje się przy wyrobie wina, przeznaczonego do użytku we własnym gospodarstwie w myśl art. 3 lit. a ustawy z 1 lipca 1925 r. poz. 525 Dz. Ust. (14 listopada 1934 r. L. Rej. 5658/31).

G) Podatki i opłaty samorządowe

90. Art. 8 ust. 2 ustawy śląskiej o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych z 14 kwietnia 1924 r. (poz. 47 Dz. Ust. Śl.) uchylony został z mocą obowiązującą począwszy od roku podatkowego 1924 art. 6 ustawy z 9 lipca 1924 r. (poz. 670 Dz. Ust.). (25 czerwca 1934 r. L. Rej. 2515/33).

90. Przy powzięciu decyzji w myśl ust. 2 art. 3 ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. Ust. poz. 172), władza nie jest władna badać wniosku gminy, zawartego w jej uchwale o podwyższenie stawki podatku, pod względem celowości tego podwyższenia. (15 października 1934 r. L. Rej. 1944/32).

92. Dzień nadania na pocztę nakazu płatniczego nie może być uznany jako dzień doręczenia nakazu stronie; przepis art. 40 rozp. Prezydenta R. P. o postępowaniu administracyjnym poz. 341/28 nie ma przy doręczaniu nakazów płatniczych zastosowania. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 675/33).

V. OBYWATELSTWO

93. a) Stałe zamieszkanie jako tytuł do nabycia obywatelstwa polskiego, ustanowiony w art. 3 Traktatu Wersalskiego (poz. 728 Dz. Ust. z 1920) nie jest, o ile chodzi o obszar byłego zaboru rosyjskiego, identyczne z osiedleniem, określonym w art. p. 1 lit. *aid* ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (poz. 44 Dz. Ust.).

b) Art. 6 rozporządzenia ministerjalnego z 7 czerwca 1920 r. (poz. 320 Dz. Ust.) o ile nim utratę obywatelstwa polskiego wsku-

tek nabycia obywatelstwa obcego ograniczono tylko do wypadków, w których nabycie to nastąpiło zgodnie z wolą danej osoby, jest niezgodny z art. 11 ustawy z 20 stycznia 1920 r. (poz. 44 Dz. Ust.). (13 grudnia 1934 r. L. Rej. 9612/33).

VI. SPRAWY ROLNE

94. Z chwilą zwrócenia się właściciela przymusowo wykupionego majątku, lub też wierzyciela jego na drogę cywilno-sądową na zasadzie p. 3 art. 29 ustawy o wykonaniu reformy rolnej poz. 1/1926 Dz. Ust. orzeczenie Okręgowej Komisji Ziemskiej, wydane na zasadzie p. 2 tegoż artykułu, traci charakter orzeczenia władzy, a władze ziemskie stają się przedstawicielami Skarbu Państwa, jako strony w procesie cywilnym. (6 lutego 1935 r. L. Rej. 1547/32).

95. Nabywca w drodze licytacji majątku, ulegającego obowiązowi parcelacyjnemu na skutek już dokonanych, lecz w księgach hipotecznych niewidocznych wyłączeń z ogółu majątków poprzedniego właściciela, może żądać dokonania wyłączeń z nabytego majątku na zasadzie art. 4 i 5 ustawy o wykonaniu reformy rolnej z dnia 28 grudnia 1925 r. (poz. 1 z 1926 r. Dz. Ust.).

Prawo to nie służy mu jednak wtedy, gdy choćby jeden z majątków poprzedniego właściciela był już umieszczony w wykazie imiennym, chociaż w księdze hipotecznej nie było adnotacji o zarządzeniu przymusowego wykupu. (5. maja 1934 r. L. Rej. 8486/30).

96. a) Przepis p. b) cz. 1 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1 lutego 1927 r. poz. 75 Dz. Ust. ma na względzie jedynie takich pełnomocników przedstawicieli dziedziny władzącej, którzy zostali wybrani trybem, przewidzianym w cz. 1 art. 4 tegoż rozporządzenia.

b) Obowiązek doręczania dokumentów trybem p. a) cz. 1 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1 lutego 1927 r. poz. 75 Dz. Ust. ogranicza się do tych wypadków, gdy przedstawiciele dziedziny władzącej „występują osobiście”, a więc gdy w myśl cz. 1 art. 4 tegoż rozporządzenia tych przedstawicieli jest nie więcej, jak trzech. (14 stycznia 1935 r. L. Rej. 6006/34).

79. Uprawnienia rady uczestników scalenia, przewidziane w p. a cz. 2 art. 22 ustawy scaleniowej z 31 lipca 1923 r. poz. 833/1927 Dz. Ust., dotyczą nie tylko gruntów włościańskich, lecz wogóle wszelkich gruntów, wchodzących w obszar scalenia. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 7310/32).

98. Nie stanowi wadliwości postępowania ogólnikowe uzasadnienie przez władzę względami gospodarczymi i topograficznymi

oraz interesem ogółu, odmowy uwzględnienia życzeń poszczególnych uczestników scalenia, jeżeli ci ostatni również nie uzasadnili bliżej swych życzeń. (22 października 1934 r. L. Rej. 5193/33).

VII. SPRAWY PRZEMYSŁOWE

99. Z przyznania koncesjonariuszowi przez Zarząd miasta w umowie koncesyjnej z przed wejścia w życie ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. Ust. poz. 277) wyłącznego prawa na urządzenie i eksploatację elektrowni w danym mieście z zobowiązaniem się niezezwalania nikomu innemu zakładania przewodów elektrycznych na ulicach i placach miejskich dla podawania prądu do użytku publicznego i prywatnego, jak również niezakładania przez miasto samo takich przewodów — wynika uprawnienie koncesjonariusza do wyłącznego zbytu energii elektrycznej na terenie tego miasta. (21 grudnia 1934 r. L. Rej. 6465/31).

100. Zakładowi elektrycznemu, który zawarł umowę koncesyjną o dostarczanie energii elektrycznej ze związkiem samorządowym przed wejściem w życie ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. poz. 277 Dz. Ust., służy na mocy art. 11 tej ustawy również prawo wyłączności na terytorjum tego związku, jeżeli prawo to wynika z treści zawartej umowy. (12 października 1934 r. L. Rej. 2844/31).

101. Ministerstwo Robót Publicznych, wydając rozporządzenie wykonawcze z dnia 20 maja 1923 r. (Dz. Ust. poz. 441) i ustalając w tem rozporządzeniu na podstawie art. 5 ustawy elektrycznej z dn. 21 marca 1922 r. (Dz. Ust. poz. 277) szczegółowy tryb postępowania przy wydawaniu uprawnień rządowych na wytwarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energii elektrycznej, samo ograniczyło zakres swego swobodnego uznania przepisami, zawartymi w tem rozporządzeniu, a w szczególności w § 15 tego rozporządzenia. (2 października 1934 r. L. Rej. 6463/31).

102. W razie ograniczenia przez wojewódzką władzę przemysłową na zasadzie art. 55 ust. 3 prawa przemysłowego (poz. 468 Dz. Ust. ex 1927) ilość wydawanych licencyj na przemysł okrężny, należy w myśl końcowego zdania tego ustępu uwzględnić jedynie te osoby, które licencje na przemysł okrężny posiadały do ostatniej chwili. (12 grudnia 1934 r. L. Rej. 8384/33).

VIII. SPRAWY SAMORZĄDOWE

103. Z art. 11 p. 11 dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. o samorządzie miejskim Dz. Pr. poz. 140 — nie wynika, ażeby gmina miejska, powziąwszy zamiar prowadzenia zakładu rozrywkowego — była

zwolniona od zachowania przepisów, obowiązujących dla osób, ubiegających się o otwarcie takiego zakładu, i ażeby władza była pozbawioną w stosunku do gminy tych uprawnień, które jej służą przy udzielaniu zezwoleń na otwarcie zakładu rozrywkowego w stosunku do osób i spółek prywatnych. (9 listopada 1934 r. L. Rej. 4884/32).

104. Z przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa Dz. Ust. R. P. poz. 361, oraz wykonawczego rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 r. Dz. Ust. R. P. poz. 305 wynika, że sprawa badania zwierząt rzeźnych i mięsa należy do własnego zakresu działania związków komunalnych. (9 lutego 1934 r. L. Rej. 4069/32).

IX. SPRAWY BUDOWLANE

105. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 2 lipca 1929 r. o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów robót budowlanych i o trybie postępowania przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków (Dz. Ust. poz. 456) utraciły moc obowiązującą pomiędzy innymi: § 7 ustawy budowlanej dla miasta Lwowa z dnia 21 kwietnia 1885 r. (Dz. Ust. i rozp. Kr. z 1885 r. Nr. 31 i z 1909 r. Nr. 111) § 7 ustawy budowlanej dla miast z dnia 4 kwietnia 1889 r. (Dz. Ust. i rozp. Kr. z 1889 Nr. 31, z 1898 r. Nr. 70 i z 1907 r. Nr. 56) i § 3 ustawy budowlanej dla miasteczek i wsi z dnia 13 października 1899 r. (Dz. Ust. i rozp. Kr. z 1899 r. Nr. 133, z 1907 r. Nr. 57 i z 1909 r. Nr. 91). (26 października 1934 r. L. Rej. 2242/32).

106. Okoliczność, że ustawa, na której oparty był statut gminny, wydany przed wejściem w życie rozporządzenia Prez. R. P. z 16. II. 1928 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (poz. 202 Dz. Ust.), uchylona została jego art. 419, nie wyklucza jeszcze możliwości zachowania mocy obowiązującej postanowień takiego statutu w charakterze przepisów miejscowych na zasadzie art. 420 prawa budowlanego. (20 listopada 1934 r. L. Rej. 4157/33).

X. SPRAWY WODNE

107. Tylko wyraźnie wymienione we wpisie hipotecznym prawo wodne nie gaśnie na podstawie art. 253 ustęp 1 ustawy wodnej (p. 574 Dz. Ust. z r. 1928) z powodu niezgłoszenia go w terminie w tym przepisie określonym do wpisu do księgi wodnej. (11 stycznia 1935 r. L. Rej. 6339/32).

108. Uprawnienia wodne utrzymane w mocy na podstawie art 252 (ust. 2) ustawy wodnej (p. 574 Dz. Ust. za 1928 r.) zachowują tę moc tak długo, jak długo istnieją prawnie urządzenia, odpowiadające temu rozmiarowi i sposobowi użytkowania wody, jaki istniał w dniu wejścia w życie wymienionej ustawy, względnie w dniu 1 stycznia 1923 r. (19 grudnia 1934 r. L. Rej. 11234/32).

109. Zarządzenia, wydane na zasadzie art. 130 ustawy wodnej (p. 574 Dz. Ust. z r. 1928) na wypadek czasowego braku wody mogą w stosunku do właściciela wody mieścić w sobie tylko obowiązek nieprzeszkodzenia jej użyciu na cele przez władzę wskazane. (17 stycznia 1935 r. L. Rej. 6673/32).

XI. SPRAWY GÓRNICZE I LASOWE

110. Przepisy art. 80 ust. 2 oraz art. 141 Prawa Górniczego z dnia 29 listopada 1930 r. (poz. 654 Dz. Ust.), wymagające upoważnienia właściciela pola górniczego do korzystania z uprawnień właściciela tego pola oraz do rozpoczęcia na tem polu robót górniczych, nie mają zastosowania do przypadków, w których przed wejściem w życie tego prawa rozpoczęto eksploatację pola górniczego bez takiego upoważnienia na podstawie tytułów prawnych pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów rosyjskiej ustawy górniczej dla takiej eksploatacji wystarczających. (8 stycznia 1935 r. L. Rej. 8344/32).

111. Dla uznania lasu za ochronny z punktu *d* art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 czerwca 1927 r. poz 504 Dz. Ust., wyniki poprzednio przeprowadzonego na zasadzie art. 28 badania, jako dotyczące cech ochronnych jedynie z punktów *a*, *b*, *c* i *e* tegoż art. 19, są obojętne. (29 grudnia 1934 r. L. Rej. 696/32).

XII. UBEZPIECZENIA

112. Do czasu wejścia w życie ustawy z 22 marca 1933 r. (Dz. Ust. poz. 229), czas obowiązkowej służby wojskowej nie stanowił przerwy, o którą się przedłuża okres roczny przewidziany w art. 16 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. Ust. poz. 911) o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. (20 listopada 1934 r. L. Rej. 5484/33).

113. Robotnicy zatrudnieni w samorządowych przedsiębiorstwach wolni są w myśl § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 marca 1925 (p. 192 Dz. Ust.) od obowiązku ubezpieczenia w funduszu bezrobocia, jeżeli na wypadek zwolnienia od pracy re-

gulin samorządu zapewnia im emeryturę, lub jednorazową odprawę w rozmiarze nie mniej korzystnym od świadczeń, do jakich dany robotnik miałby prawo w razie ubezpieczenia na wypadek bezrobocia. (7 grudnia 1934 r. L. Rej. 9622/32).

114. Przepis art. 7 ustę 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. (poz. 911 Dz. Ust.) o ubezpieczeniu pracowników umysłowych nie może służyć za podstawę dla uzasadnienia prawa do świadczeń na wypadek braku pracy na zasadzie art. 17 ustę pierwszy punkt 2 tegoż rozporządzenia. (12 listopada 1934 r. L. Rej. 6147/32).

115. Pojęcie „kasjerów” w rozumieniu p. 8 art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych Dz. Ust. poz. 911 nie obejmuje egzekutorów względnie inkasentów. (13 listopada 1934 r. L. Rej. 4561/32).

116. Ustalona w art. 38 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (poz. 911 Dz. Ust.) wysokość minimalnej renty inwalidzkiej, względnie w art. 160 minimalnej renty starczej, nie może być uznana za odpowiednik niezbędnych środków utrzymania w rozumieniu art. 30 p. 4 lit. a tegoż rozporządzenia. (3 stycznia 1935 r. L. Rej. 6037/32).

XIII. OPIEKA NAD UBOGIMI

117. Właściwy, według § 30 ustawy z 30 maja 1908 (Dz. Ust. R. N. str. 381) Związek wspierania ubogich nie jest obowiązany ponosić kosztów leczenia osoby, przekazanej przymusowo przez władzę Policji Obyczajowej do specjalnego zakładu leczniczego z powodów sanitarno-policyjnych. (15 października 1934 r. L. Rej. 1233/33).

118- a) Bieg jednorocznego czasokresu, potrzebnego dla nabycia domicylu wsparcia (§ 10 ustawy niem. z 30. V. 1908 Dz. Ust. Rz. Niem. str. 381) nie spoczywa w myśl § 14 ust. 1 tej ustawy w czasie leczenia ubogiego, lub członków jego rodziny kosztem Kasy Chorych na zasadzie ustawy z 19. V. 1920 (poz. 272 Dz. Ust.)-

b) Przepis ustę 3 § 29 ustawy z 30. V. 1908 (Dz. Ust. Rz. N. str. 281) odnosi się wyłącznie do rozmiarów i czasu trwania opieki społecznej, ciężącej według ustę 1 i 2 tego § na Związku wspierania ubogich miejsca służby wzgl. pracy ubogiego i nie ma wpływu na bieg czasokresu jednorocznego, potrzebnego do nabycia domicylu wsparcia (§ 10 tej ustawy). (15 października 1934 r. L. Rej. 2221/33).

119. Utrzymywanie ubogiego w zakładzie psychiatrycznym z polecenia Prokuratora, nie jest aktem opieki społecznej w rozumieniu § 31 pruskiej ustawy wykonawczej z 11 lipca 1891 r. (Zb. ust. pr. str. 300) do niemieckiej ustawy o domicylu wsparcia. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 4900/33).

120. Zakreślony w § 4 rozporządzenia wykonawczego Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 24 kwietnia 1924 r. (poz. 404 Dz. Ust.) termin dla wszczęcia dochodzeń celem ustalenia gminy, zobowiązanej do opieki trwałej, jest terminem porządkowym, którego zaniebdanie nie pozbawia gminy sprawującej opiekę tymczasową, przysługującego jej z mocy ustawy z 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (poz. 726 Dz. Ust.) prawa żądania od gminy zobowiązanej do trwałej opieki zwrotu wydatków, połączonych ze sprawowaniem opieki, po upływie tego terminu. (28 grudnia 1934 r. L. Rej. 2004/32).

121. Zgłoszenie roszczenia o zwrot kosztów wsparcia publicznego u władzy przełożonej wspierającego związku ubogich na zasadzie § 34 ust. 2 ustawy niemieckiej o domicylu wsparcia z 6 czerwca 1870 r. (Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 360) przerywa bieg 2-letniego czasokresu przedawnienia, ustanowionego dla tego rodzaju roszczeń w § 30 a tej ustawy w brzmieniu ustawy z dnia 12 marca 1894 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 259). (11 stycznia 1935 r. L. Rej. 5122/33).

122. Wdowy nabywają według ustawy niemieckiej o siedzibie wsparcia z 30 maja 1908 r. (Dz. Ust. Rzeszy str. 381) nowy domicyl wsparcia i tracą domicyl wsparcia zmarłego męża dopiero przez roczny pobyt względnie roczną nieobecność od dnia śmierci męża. (18 grudnia 1934 r. L. Rej. 4719/33).

XIV. SPRAWY INWALIDZKIE

123. Inwalidzka Komisja Odwoławcza przy Urzędzie Wojewódzkim nie jest władna do uchylenia z urzędu w trybie nadzoru, na zasadzie art. 101 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym (poz. 341 Dz. Ust. ex 1928) orzeczenia inwalidzkiej komisji rewizyjno-lekarskiej przy Starostwie. (8 listopada 1934 r. L. Rej. 10136/32).

124. Terminy zgłaszania roszczeń do zaopatrzenia ze strony pozostałych po inwalidach, lub po pozostałych względnie zmarłych w związku ze służbą wojskową, ustanowiono w art. 24 ustawy inwalidzkiej z 18 marca 1921 r. (poz. 195 Dz. Ust.) w brzmieniu art. 1 ustawy z 7 marca 1929 r. (poz. 229 Dz. Ust.), nie mają zastosowania do roszczeń o zaopatrzenie rodzicielskie. (20 grudnia 1934 r. L. Rej. 9295/32).

125. Inwalidzie, który przed rozpoczęciem służby wojskowej nie miał miejsca zamieszkania w kraju, przysługuje wymiar renty, jak w miejscowości zaliczonej do klasy „C” (art. 17 ustawy z 17 marca 1932 r. poz. 238 Dz. Ust.). (23. stycznia 1935 r. L. Rej. 7584/33).

126. a) Wybór zaopatrzenia emerytalnego nie czynił, wobec przepisu art. 32 ustawy inwalidzkiej z 18 marca 1921 r. poz. 195 Dz. Ust., bezprzedmiotową kwestję ustalenia warunków do zaopatrzenia inwalidzkiego przez właściwą Komisję, a to z uwagi na przewidziane w tej ustawie, poza rentą, inne świadczenia na rzecz inwalidów.

b) Wobec powyższego postanowienie ostatniego ustępu par. 2 przepisów z 25 lipca 1929 r. dla inwalidzkich Komisji rewizyjno-lekarskich przy referatach spraw inwalidów wojennych powiatowych władz administracji ogólnej (Monitor Polski z r. 1919 Nr. 175 poz. 436), o ile z niego a contrario wynika, że oficerowie i szeregowi nie podlegają postępowaniu rewizyjno-lekarskiemu, przewidzianemu w powyższych przepisach, jeżeli nabyli wzgl. nie zrzekli się praw emerytalnych, jest sprzeczne z powołanym pod 1. przepisem ustawy. (19. stycznia 1925 r. L. Rej. 5958/32).

127. Fakt śmierci inwalidy przed dokonaniem przyznania i wymiaru zaopatrzenia pieniężnego nie powoduje wygaśnięcia prawa do świadczeń pieniężnych, przypadających z tytułu tego zaopatrzenia za czas życia inwalidy. W związku z tym władze orzekające o wspomnianem przyznaniu i wymiarze obowiązane są na wniosek spadkobierców inwalidy, co do którego stwierdzone zostały warunki do zaopatrzenia pieniężnego, wymiaru zaopatrzenia tego, należnego zmarłemu, dokonać. (29 stycznia 1935 r. L. Rej. 3431/32).

XV. PRZERACHOWANIE POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH

128. Ustanowione w art. 7 ustawy z 20 lipca 1928 r. (Dz. Ust. poz. 629) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 września 1926 r. (Dz. Ust. poz. 560) prawo do wyższego przerachowania obligacji państwowych dotyczy także wypadku, gdy uzyskana pod zastaw tych obligacji pożyczka nie została spłacona, a zastaw trwa nadal. (26 października 1934 r. L. Rej. 9436/32).

129. W wypadku, gdy strona udowodniła nabycie obligacji pożyczki państwowej z roku 1920 do dnia 1 grudnia tego roku, a nie wykazała miesiąca nabycia, brak ten nie uzasadnia odmowy wyższego przerachowania wymienionych obligacji. (29 października 1934 r. L. Rej. 9776/32).

Dr. Włodzimierz Orski,
b. I. Prezes Naw. Trybunału Admin.

ORZECZNICTWO NAJW. SĄDU WOJSKOWEGO

Ustawa wojskowego postępowania karnego.

§§ 138, 239. Postanowienie przepisu § 138 ust. 1 uwpk. o braku „dostatecznych podstaw do ścigania przed sądem karnym” musi odpowiadać warunkom, szczegółowo wymienionym w § 239 uwpk... uzasadniającym zaniechanie ścigania obwinionego. Stwierdzenie, że niema czynu karygodnego, wówczas tylko może leżeć w zakresie uprawnień właściwego dowódcy, gdy stan faktyczny ustalony w sposób jasny, niewątpliwie nie odpowiada dyspozycji żadnego szczegółowego przepisu materialnego prawa karnego. Do stwierdzenia braku dowodów uprawniony jest właściwy dowódca tylko wtedy, kiedy niema żadnych okoliczności, pozwalających przypuszczać, że obwiniony (podejrzany) dopuścił się czynu karygodnego. Natomiast tylko sądowi przysługuje prawo rozstrzygnięcia wątpliwości, dotyczących karygodności czynu, w szczególności prawo oceny wiarygodności i znaczenia środków dowodowych. (4. VIII. 1933/r. R. 163/33).

§ 171. Sąd względnie sędzia śledczy nie może zarządzić areszt śledczy nad obwinionym spowodu jedynie przypuszczenia, że tenże może zbiec. Podejrzanie o ucieczkę musi się opierać na jakichś konkretnych danych, któreby wskazywały na zamiar tej ucieczki, samo powołanie się na przepis § 171 pkt. 2 uwpk. nie jest wystarczające do zarządzenia aresztu śledczego. (9. XI. 1934 r. R. 413/34).

§§ 190, 288. W razie gdy świadek, któremu ustawa w myśl § 190 uwpk. dozwala uchylić się od zeznań, mimo to w śledztwie zeznania złożył, zaś na rozprawie od zeznań się uchylił,—zeznanie jego złożone w śledztwie nie mogą być na rozprawie odczytane i przez sąd wykorzystane przy uzasadnieniu wyroku. (2. XIII. 1933 R. 307/33).

§ 221. 1. Lekarze wyznaczeni w myśl § 221 ust. 2 uwpk. do zbadania stanu umysłowego obwinionego mają obowiązek stwierdzenia w sprawozdaniu wpływu, jaki ewentualna choroba umysłowa wywarła i wywiera jeszcze na działanie oskarżonego, a zatem wydać orzeczenie nie tylko w kwestji poczytalności sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa, ale i stopnia jego odpowiedzialności w toku postępowania karnego. (22. V. 1933 r. R. 34/33).

2. Jeśli w toku rozprawy obrona stawia wniosek o zbadanie stanu umysłowego oskarżonego, to zastosowanie przepisu § 221 uwpk. winno wówczas tylko nastąpić, jeśli zachodzą istotne wątpliwości, mające swoje oparcie tak w stanie aktu jak i w zachowaniu się oskarżonego, że tenże nie posiada zdrowego rozumu lub jest dotknięty zaburzeniem umysłu. Wątpliwości te powinny opierać się na okolicznościach wykazanych przewodem! sądowym. (16. X. 1934 r. R. 325/34).

§§ 240. 402. Błędny jest pogląd, że umorzenie postępowania karnego wyklucza późniejsze ściganie za ten sam czyn. Wdroże-

nie ponowne lub dalsze prowadzenie postępowania karnego za czyn poprzednio umorzony może mieć miejsce wśród warunków wskazanych w § 402 uwpk. (4. XIII. 1934 r. R. 242/34).

§§ 244, 358. W myśl § 244 ust. 6 uwpk. akt oskarżenia należy doręczyć w odpisie obrońcy oskarżonego, jednak niezachowanie tego przepisu., jako niezastrzeżone w ustawie pod nieważnością nie może być powodem zażalenia nieważności z pkt. 3 § 358 uwpk. (10. II. 1934 r. R. 441/33).

§ 288. Doniesienie karne nie może służyć za uzasadnienie orzeczenia o winie, jest ono bowiem tylko podstawą do wdrożenia postępowania karnego i o ile zawiera opis faktów, które dopiero mają być udowodnione, to zostaje pochłonięte treścią odczytanego na rozprawie aktu oskarżenia; o ile zaś doniesienie zawiera streszczenie zeznań osób przesłuchanych w czasie dochodzeń i wyciągnięte z nich osobiste wnioski osoby prowadzącej dochodzenia, — to nie może być odczytane na rozprawie z uwagi na przepis § 288 uwpk., stojący na straży bezpośrednio postępowania, zezwalając tylko w drodze wyjątku na odczytanie na rozprawie protokołów badania świadków z postępowania wstępnego, — jednak nie streszczeń tych protokołów, — i tylko w przypadkach wyraźnie wskazanych w punktach 1—5 § 288 ust. 1 uwpk. (28. IV. 1934 r. R. 175/34).

§ 302. 1. Czyn, zarzucany oskarżonemu w akcie oskarżenia ma sąd rozpatrzeć pod kątem widzenia wszystkich obowiązujących przepisów prawa, a nie tylko powołanych w akcie oskarżenia. Sąd może zmienić kwalifikację prawną czynu, biorąc pod uwagę nawet okoliczności faktyczne w akcie oskarżenia pominięte, pozostające jednak w związku z okolicznościami faktycznymi, stanowiącymi podstawę oskarżenia; jednakże i w wyroku i w akcie oskarżenia musi być zachowana tożsamość czynu, przyczem warunkowi temu stanie się zadość, jeśli istotna część działania przestępnego ustalonego w wyroku pokrywa się z działaniem określonym w akcie oskarżenia. (23. III. 1934 r. R. 508/33).

2. W myśl przepisu § 302 uwpk. sąd ograniczony jest oskarżeniem tylko co do tożsamości czynu, której nie zmienia fakt odstąpienia od oskarżenia w szczegółach nieistotnych, dotyczących miejsca, czasu i sposobu wykonania czynu, stanowiącego podstawę aktu oskarżenia. (19. VII. 1934. R. 60/34).

§ 308. Dla ustalenia istoty przestępstwa obojętne jest, czy się poda szereg okoliczności faktycznych uzasadniających dane przestępstwo, czy też jedną tylko okoliczność faktyczną, skoro jedna wystarczy do określenia danego przestępstwa. (7. VII. 1934. R. 1777/34).

§§ 310, 358. Sąd obowiązany jest w myśl § 310 uwpk. podać w motywach wyroku uzasadnienie swego przekonania tylko w odniesieniu do okoliczności stanowczych. Pominięcie pewnego materia-

łu dowodowego, ujawnionego na przewodzie sądowym, jednak nie posiadającego istotnego znaczenia dla orzeczenia, nie stanowi braku powodów w rozumieniu pkt. 5 § 358 uwpk. (19. VII. 1934 r. R. 60/34)

§§ 312, 326. Postawienie oskarżonemu po ogłoszeniu wyroku pytania, czy przyjmuje wyrok, jako nie oparte na przepisach ustawy, nie ma żadnego proceduralnego znaczenia i jest niewłaściwe. Twierdząca w tym wypadku odpowiedź oskarżonego, łącznie z oświadczeniem z jego strony, że wyrok przyjmuje — nie może być interpretowane, jako zrzeczenie się przez niego przysługujących mu środków prawnych. (20. IV. 1934 r. R. 99/34).

§§ 312, 335. Fakt błędnego pouczenia oskarżonego przez sąd o terminie przedstawienia wyводу środka prawnego, do którego to pouczenia oskarżony się zastosował, usprawiedliwia spóźnione wniesienie wyводу środka prawnego. (20. II. 1934 r. R. 447/33).

§§ 326, 337, 339. Środek prawny, zgłoszony przez oskarżonego w ustawowym terminie, nie może być odrzucony przez sąd I instancji, lecz musi być przedstawiony w myśl § 339 uwpk. sądowi II inst., — chociażby wywód środka prawnego był spóźniony, lub wcale nie wpłynął. W myśl § 337 uwpk. sąd winien przedtem w miarę możliwości usunąć braki, zachodzące w zgłoszeniu czy w wywodzie, drogą przesłuchania sądowego oskarżonego. (19. VII. 1934 r. R. 226/34).

§ 327. Na decyzję wojskowego sądu okręgowego, odmawiającą prośbie skazanego o zatarcie skazania (art. 90 kk.) przysługuje mu zażalenie do Najwyższego Sądu Wojskowego. (7. XI. 1934 r. R. 320/34).

§ 358 pkt. 1. Nieważność wyroku z pkt. 1 § 358 uwpk. zachodzi wówczas, gdy w wydaniu orzeczenia brał udział sędzia, co do którego w terminie postawiono żądanie uchylenia go i żądanie to było uzasadnione. Nieważności tej nie może jednak uzasadnić zarzut stronniczości przewodniczącego rozprawy, jeśli oskarżony nie skorzystał z uprawnień przysługujących mu w myśl §§ 115 i 116 uwpk. i nie postawił wniosku o uchylenie sędziego. (18. IV. 1934 r. R. 109/34).

§ 358 pkt. 4. 1. Tylko postanowienia, powzięte w toku rozprawy przez sąd mogą być zaskarżone z pkt. 4 § 358 uwpk., tej nieważności wyroku nie stanowią natomiast postanowienia przewodniczącego, wydane w toku rozprawy. (7. IV. 1934 r. R. 463/33).

2. Uchylenie przez przewodniczącego pytania, postawionego świadkowi przez oskarżonego na rozprawie głównej, wówczas tylko może być przedmiotem zażalenia nieważności z pkt. 4 § 358 uwpk., jeśli po odrzuceniu pytania przez przewodniczącego oskarżony odwołał się do sądu orzekającego i ten zarządzenie przewodniczącego zatwierdził; jeśli oskarżony z tego prawa nie skorzystał to nie może powołać się na ograniczenie obrony wbrew ustawie, a w konsekwencji wniesione z tego powodu zażalenie nieważności jest oczywiście nieuzasadnione. (18. IV. 1934 r. R. 109/34).

§ 358 pkt. 5. 1. Przy zarzucie błędności ustalenia ze strony sądu pewnej okoliczności faktycznej, motywy tego ustalenia o tyle są obojętne, że pomimo ewentualnej błędności motywów samo ustalenie może być słuszne. Żalący się musi zatem w wywodzie zażalenia nieważności wykazać i uzasadnić, że błędne jest samo ustalenie, a nie motywy tego ustalenia. (9. X. 1934 r. R. 171/34).

2. O jasności wyroku decyduje jego całość, t. j. sentencja łącznie z uzasadnieniem. Wobec powyższego niewłaściwe ujęcie sprawy w sentencji wyroku, wobec jasnych motywów podanych w uzasadnieniu tegoż nie powoduje istotnej niejasności i sprzeczności orzeczenia, a tern samem nie stanowi nieważności wyroku z pkt. 5 § 358 uwpk. (19. VII. 1934 r. R. 199/34).

§ 358 pkt. 10 i 11. Samo powołanie innego niż należało powołać przepisu ustawy, na podstawie którego zawieszono wykonanie kary, nie stanowi naruszenia ustawy i nie powoduje nieważności wyroku. (26. VI. 1934 r. R. 90/34).

§ 409. 1. O ustaleniu należyłości znawców i świadków, zgłoszonych w toku śledztwa równocześnie z przedstawieniem orzeczenia względnie ze złożeniem zeznań, — decyduje wojskowy sędzia śledczy. Przeciwno tej decyzji sędziego śledczego przysługuje znawcom względnie świadkom zażalenie do wojskowego sądu okręgowego, który rozpatruje zażalenie na posiedzeniu dyspozycyjnem (§ 49 ust. 2 Instrukcji dla wojsk, sądów okręg, i sądów rejonowych). Posiedzenie dyspozycyjne sądu okręgowego jest instancją wyższą w stosunku do wojskowego sędziego śledczego. (18. IX. 1933 r. R. 339/33).

2. Osoby wojskowe w służbie czynnej, tudzież funkcjonariusze państwowi, zatrudnieni w poszczególnych działach administracji wojskowej, wzywani w charakterze świadków, biegłych lub tłumaczy, mają prawo do następujących należności: 1. za przejazd na podstawie rozkazu wyjazdu, i 2. z tytułu pełnienia funkcji biegłego lub tłumacza — należności, jak za podróż służbową, o ile pełnią służbę poza garnizonem. Wyjątkowo może być biegłemu przyznany przez sąd zwrot wydatków na ewentualne zakupy narzędzi, sprzętów i t. p., potrzebnych do wykonania czynności. (26. XI. 1934 r. R. 296/34).

3. Lekarzowi wolno-praktykującemu, zbadanemu na rozprawie w charakterze świadka, który w toku śledztwa na żądanie wojskowych władz sądowych dokonał oględzin i otwarcia zwłok, a podczas rozprawy przez swe zeznania był pomocny sądowi jako biegły, — należy przyznać koszty o należnościach biegłych w myśl art. 589 i 590 k. p. k., mimo że formalnie zbadany był w charakterze świadka a nie biegłego. (7. II. 1935 r. R. 421/34).

Eugenjusz Bogdzewicz, major K. S.
Ref. Biura Orzecz. Najw. Sądu Wojsk.

B. Inne sprawy sądowe

POSIEDZENIE PLENARNE ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZRZESZENIA SĘDZIÓW I PROKURATORÓW R. P.

W dniu 23 marca r. b. w gmachu Sądu Najwyższego odbyło się posiedzenie plenarne Zarządu Głównego pod przewodnictwem Prezesa L. Supińskiego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. W imieniu Prezydjum sędzieja S. N. K. Fleszyński złożył sprawozdanie ogólne z działalności Zarządu Głównego i jego Prezydjum za okres od dnia 15 grudnia 1934 r. (posiedzenia w Katowicach) do dnia 22 marca 1935 r., wskazując w pierwszym rzędzie na: 1. sfinalizowanie ostateczne sprawy „Funduszu Prasowego”. 2. przygotowanie wniosków w przedmiocie stałej akcji pomocy aplikantom sądowym, 3. kwestję projektu Oddziału Lwowskiego Zrzeszenia co do nabycia nieruchomości i 4. ustalenie w d.n. 2 lutego 1935 r przez Naczelną Radę Adwokacką (w związku z wystąpieniami w tym względzie Zarządu Głównego) opłaty wpisowej od przechodzących bezpośrednio do adwokatury sędziów i prokuratorów — na sumę 500 zł. Projektowane wygłoszenie na Walnem Zgromadzeniu Zrzeszenia referatów, dotyczących roli i zadań polskiego sędziego i prokuratora, zostało zdjęte z porządku dziennego, gdyż wezwanie Prezydjum Zarządu Głównego do Kół i Oddziałów Zrzeszenia o nadesłanie odpowiednich enuncjacyj z poglądami na tematy powyższe, jako łącznego podstawowego materiału do tych referatów, nie znalazły należytego oddźwięku. Powstała luka będzie w pewnym stopniu wypełniona w drodze ogłoszenia konkursu na temat roli i zadań polskiego sędziego przez Oddział Warszawski Zrzeszenia; pozatem Koło Krakowskie zdecydowało rozpisanie konkursu w sprawie ustroju sądowego i konstytucyjnego stanowiska sędziego w Polsce a w państwach zachodnio-europejskich. Prezes L. Supiński uzupełnił sprawozdanie ogólne informacją o wyniku starań w sprawie działu ustawy konstytucyjnej, dotyczącego wymiaru sprawiedliwości, a mianowicie Senat wprowadził w projekcie sejmowym dwie pożądane zmiany: uchylił możność przenoszenia Prezów Sądów bez ich zgody na stanowiska sędziów odpowiednich wyższych instancji i zagwarantował immunitet sędziowski. Prokurator M. Siewierski zreferował sprawę Funduszu Prasowego, zgłaszając w imieniu Prezydjum Zarządu Głównego wnioski na mające się odbyć w tymże dniu Walne Zgromadzenie Zrzeszenia projekt następującej uchwały: 1. Z dniem 1 kwietnia 1935 r. tworzy się przy Zarządzie Głównym „Fundusz Prasowy”, przeznaczony na utrzymywanie prasy

zrzeszeniowej. 2. Od powyższego terminu wszyscy członkowie wpłacają na Fundusz Prasowy stałą «kładkę miesięczną. 3. Zarząd Główny określi wysokość tej składki. 4. Z dniem 1 kwietnia 1935 r. „Głos Sądownictwa”, jako naczelny organ prasowy Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P., rozsyłany będzie bezpłatnie wszystkim członkom Zrzeszenia na całym terenie państwa. Prokurator K. Rudnicki w sprawozdaniu, poświęconem sprawie zorganizowania przez Zrzeszenie S. i P. stałej pomocy finansowej dla niezamożnych aplikantów, stanął na stanowisku konieczności utworzenia przy Zarządzie Głównym specjalnego funduszu, mającego na celu okazywanie aplikantom pomocy materialnej bądź przez udzielenie im jednorazowych zapomóg zwrotnych, bądź też przez przyznawanie takichże stypendjów. W wyniku dyskusji uchwalono: Zarząd Główny upoważnia Prezydium do asygnowania Radzie Naczelnej Związku Zrzeszeń Aplik. Zaw. Prawniczych na cele pomocy aplikantom sądowym sumy dwóch tysięcy zł (w okresie budżetowym 1933 r.) oraz wzywa Zarząd Oddziałów do udzielenia w tymże czasie i celu zapomóg w miarę posiadanych zasobów. Jednocześnie uznano za konieczne przygotowanie na następne Walne Zgromadzenie Zrzeszenia (w roku 1936) projektu organizacji pomocy finansowej dla aplikantów sądowych, opartej na stałych składkach miesięcznych członków Zrzeszenia odpowiednio do otrzymywanego uposażenia. Tego rodzaju pomoc zorganizowana już została na terenie Apelacji Lwowskiej w wysokości od 1—5 zł miesięcznie, obejmując wszystkich sędziów i prokuratorów (także niezrzeszonych). W związku z referatem sędziego S. N. J. Żurawskiego w sprawie umożliwienia Oddziałowi Lwowskiemu Zrzeszenia kupna nieruchomości na imię tegoż Oddziału wypowiedziano się przeciwko nowelizacji Statutu Zrzeszenia w kierunku nadania osobistości prawnej poszczególnym Oddziałom, co mogłoby rozluźnić wewnętrzną więź organizacyjną Zrzeszenia. Wkońcu uchwalono wystąpić na Walne Zgromadzenie z wnioskiem o nadanie godności honorowego członka Zrzeszenia emer. Prokuratorowi Sądu Ap. w Katowicach Dr. Zygmuntowi Lewandowskiemu za wybitne zasługi położone dla organizacji.

K. Fleszyński (Warszawa).